Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Haftalık Siyasi Gazete

Gerçek

SAYI 168
21 NİSAN 1980
PAZARTESİ
15 LİRA

ABD emperyalizminin Orta Doğu'ya yönelik hesaplarına karşı

SAFLARIMIZI SIKLAŞTIRALIM!

● Empryalizmin Orta Doğu ve Türkiye üzerinde yoğunlaştırdığı komplolarını bozmak bütün hakların saflarını sıklaştırmasıyla mümkündür. Emperyalizmin klasik silahı olan hakları birbirine düşman etme politikasının boşa çıkarılması için tüm ilerici güçlere büyük görevler düşüyor

Emperyalizm Orta Doğu'ya yükleniyor. Uzak Asya'da kahraman Vietnam halkından yediği şamarla daha geri mevzilere itilen emperyalizm gerek petrol kaynakları bakımından gerekse de kendi kalbine yakın olan bu bölgeye büyük önem veriyor. Arap halklarında anti - emperyalist bilincin gelişmesi, Arap, İran ve Türkiye halkları arasında emperyalizme karşı ortak mücadele azminir. bilenmesi emperyalizmin en korktuğu şey. Bu yüzden Enver Sedat Mısır'ını, Kaddafi Libyasına ve İran'a karşı, Lübnanlı hristiyanları müslümanlara karşı, Irak'ı İran'a karşı, Suriye'deki «Müslüman Kardesler Örgütünü» Suriye rejimine karşı kış-

Devamı s. 7, sü. 3'de

CHP bula bula eski bir 12 Martçı aday buldu!

● «Ütopik özgürlükçü anlayıştan vazgeçilmeli. İşçi ücretlerine taban getirilmeli!» Bu sözler Batur'a ait

Yeni bir «12 Martçı» duyduğu özlemi gizlemeyen Prof. Kubalı, Batur'a başarılar diliyor.

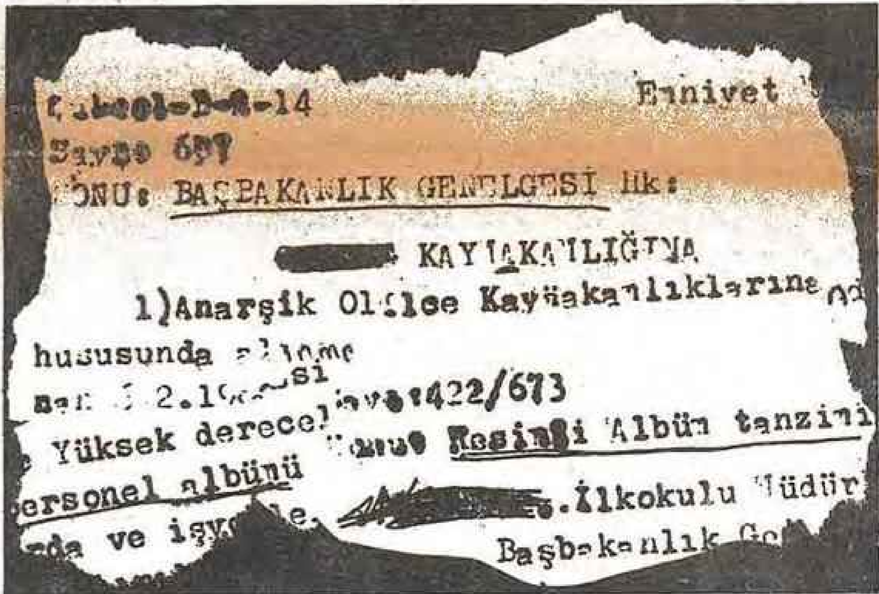
Cumhurbaşkanlığı seçimine geçtiğimiz haftanın getirdiği yenilik 12 Martçı General Muhsin Batur'un CHP tarafından resmen aday gösterilmesiyle ortaya çıktı. Böylece CHP Ordu müdahaleleri karşısında hassasiyetinin ölçüsünü göstermiş oldu. Her on yılda bir burjuva-

Devamı s. 7, sü. 3'de

ABD Ortadoğu'da Yeni Tertipler Peşinde

YAZISI 2. SAYFAMIZDA

«Polis devleti» özlemi!

[illegible]-B-8-14 Emniyet
Sayı: 697
KONU: BAŞBAKANLIK GENELGESİ Ilk:
[redacted] KAYMAKAMLIĞINA
1) Anarşik Olaylar Kaymakamlıklarına [illegible]
hususunda [illegible]
[illegible] 2.1[illegible] 422/673
Yüksek derece[illegible] Resimli Albüm tanzimi
personel albümü
[illegible] ve işy[illegible]e. [redacted].İlkokulu Müdür
Başbakanlık Ge[illegible]

İktidar «Albümcülüğe» başladı

● Tüm orta ve yüksek öğrenim kurumlarında ve kamu kuruluşlarında, öğrencilerin, öğretmenlerin ve memurların resimli albümleri iki nüsha olarak düzenlenip, biri başbakanlığa, biri de emniyet müdürlerinin masa camlarının altına konacak!

● Tüm valiilklere ve bu vasıtayla okullara ve devlet dairelerine ulaştırılan genelge bu yeni uygulamayı «etkili bir tedbir» olarak tanıtıyor.

Başbakanlığın 6.2.1980 tarihli ve 383-1177 sayılı genelgesiyle tüm ortaöğrenim ve yüksek öğrenim öğrencilerinin ve kamu kuruluşlarında çalışan memurların albümü yapılacak! Albümler toplanıp başbakanlığa gönderilecek. Böylece baş-

Devamı s. 7, sü. 4'de

Gençliğin Uluslararası Dayanışma Günü

24 Nisan kutlanıyor

● Gazetemize bir demeç veren SGB Genel Başkanı Yaşar Yiğit: «24 Nisan gençliğin birlik ve enternasyonalizm bayrağını daha bir yükseltecektir,»

Gençliğin uluslararası dayanışma günü 24 Nisan Sosyalist gençlerin önderliğinde yaygın bildiri dağıtımıyla ve kapalı salon toplantılarıyla bir çok yörede kutlanıyor. Dünya gençliğinin Bağımsızlık, Demokrasi, Barış ve Sosyalizm uğrunda verdiği yığınsal mücadelenin dayanışma sembolü 24 Nisan, Türkiye gençliğinin bilincinde ve mücadelesinde kök salmıştır. Bölgemize ve ülkemize yönelik emperyalist saldırıların arttığı bir dönemde, barış ve enternasyonalist görevlerinin bilincinde olan gençlik güçleri 24. Nisan da Birlik ve Enternasyonalizm için mücadele bayrağını daha bir yükseltiyorlar.

24 Nisan nedeniyle Gazetemize özel bir demeç veren Sosyalist Gençler Birliği Genel Başkanı Yaşar Yiğit'in açıklaması şöyledir:

Devamı s. 7, sü. 4'de

gedik

DENGE

Hükümet MGK'nun önerisi üzerine yeni cezaevleri yapmayı ve mevcut cezaevlerini genişletmeyi düşünüyormuş. Cezaevlerine kapatılanların sayısı dışarda kalanları geçerse ne mi olur? Fransız devriminde bu durumu yaşıyan gardiyanlar, mahkumlara selâm verip dışardakileri tartaklamaya başlamışlardı. Çünkü denge içerdekilerden yana dönüyordu.

taşı

Gerçek Durum

İşçilerin Demokratik Hakkı

İşçiler başta olmak üzere, bütün emekçi toplum kesimleri, asgari çıkarlarını ve güncel taleplerini demokrasiyi savunmakta görenler, hayli yoğun görevlerle karşı karşıya bulunuyorlar. Çünkü, baskılar ve yasaklar zinciri, en temel demokratik hakların dahi kullanılmasını imkânsız hale getirecek bir düzeye ulaşmıştır. Dahası, emekçiler için, kazanılmış hak ve özgürlükleri geri vermemek, onları titizlikle korumak gib ihayati bir sınır çizgisidir bugünkü koşullar ve bu koşullarda ortaya çıkan görevler.

Baskı ve engellemelerin 1 Mayıs'ı kutlama hakkına dönük olanları 1 Mayıs yaklaştıkça iyice yoğunlaşıyor. Yasaklayanlar, sadece özgürlükleri değil, bizzat kendi koydukları yasaları bile çiğniyorlar. 1 Mayıs'a doğru gerilimi artırmaktan medet umuyorlar, 1 Mayıs'da yeni bir zorbalık gösterisine hazırlanıyorlar.

Bu tablo, tekellerin ve siyasi gericiliğin demokrasiye, hak ve özgürlüklerimize karşı tutumlarından doğmaktadır. Ama, demokrasi güçlerinin görev ve sorumluluklarını da doğrudan etkileyen yanları vardır. Bu nedenle, özellikle işçi sınıfımızın 1 Mayıs 1980'de görevlerinin ve sorumluluklarının altını kalınca çizmekte, çerçevesini belirlemekte yarar görmekteyiz.

1 Mayıs, işçi sınıfının uluslarası birlik mücadele ve dayanışmasını sembol haline getirdiği gündür. Bu gün, o kadar «işçileşmiştir ki» doğrudan işçilerin içinde yer alıp baş çekmedikleri 1 Mayıs kurlaması düşünülemez. İşçi sınıfının politik öncü partilerinin, sınıf birliğini yönlendirdiği ülkelerde bile 1 Mayıs kutlamalarını işçi sendikaları düzenlemektedirler. Yani işçiler 1 Mayıs günlerinde «dolaysız» olarak sahip çıkmaktadırlar.

Türkiye'de bu gelenek henüz yeni yeni yerleşmektedir ama bu kapsamıyla yerleşmektedir. 1 Mayıs gösterilerini DİSK'in düzenlemesi gelenekleşmektedir. İşçiler işçilerin 1 Mayıs pratiklerine katılmaları Türkiye'de de kökleşip yaygınlaşmaktadır. Diğer 1 Mayıs güçleri, işçi sınıfının yanında yer alarak kutlama törenlerine katılmışlardır.

Bu yıl da bu kapsamdan asla ödün verilmemelidir. 1 Mayıs öncelikle, işçiler tarafından kutlan-

Devamı s. 7, sü 7'de

OECD'nin «yardım» taahhüdünün bedeli kime yüklenecek?

● OECD'nin Türkiye'ye yardım «kampanyası» 1 milyar 160 milyonluk bir vaad doğurdu. Bu vaadi alabilmek için Türkiye'nin 1980 yılı boyunca yapacağı çok «şeyler» var!

● Yardımın 650 milyon dolarını hükümet, istediği alanlarda kullanma hakkına sahip olacak ama bu dört aylık petrol ihtiyacına bile yetmiyor.

KİM NE KADAR VERİYOR

ABD	295 milyon dolar	Avusturya	15 milyon do
Almanya	295 milyon dolar	Kanada	10.5 milyon dol
İtalya	115 milyon dolar	Belçika	10 milyon d
AET	100 milyon dolar	İsveç	10 milyon d
Japonya	100 milyon dolar	Norveç	10 milyon do
Fransa	100 milyon dolar	Danimarka	5 milyon d
İsviçre	37.5 milyon dolar	Finlandiya	3.5 milyon d.
İngiltere	33 milyon dolar	Lüksemburg	1 milyon do
Hol[illegible]	[illegible]5 milyon dolar		

Aylardan beri uğruna kırk kez yurt gezisi düzenlenen basın ve yayın organlarını aralıksız meşgul eden ve her belirtisi ortaya çıktığında tekellerin heyecandan yüreklerini hoplatan «batı yardımı» göründü. 15 Nisan'da yapılan Paris toplantısında her bir batılı ülke Türkiye için ne kadar parayı gözden çıkarıp «göle atabileceğini» tesbit etti.

Batı'lılar verecekleri miktarı tesbit ettiler ama henüz vermediler. Demirel hükümeti bu yardımı alabilmek ve kullanabilmek için daha oldukça «ter dökecek!» Batı'ya güven vermenin ölçüsü, yapılan devalüasyon ve zam oranları değildir.

Devamı s. 7, sü. 6'da

OECD Nedir?

Emperyalistlerin klasik sömürgecilik yöntemleri artık geçerliğini kaybedince bu kez başvurulan yöntemler arasında uluslararası örgütler bulunuyor. Bunlardan bir tanesi olan OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü) 30 Eylül 1961'de kuruldu. Kuruluş plânları ABD tarafından kotarılan OECD, daha önce

Devamı s. 7' sü 1'de

TSİP İzmir İl Örgütü arandı

● Duvarlara yazı yazan bir grubun parti binasına saklandığı iddiasıyla TSİP İzmir il örgütüne arama izni olmaksızın giren kolluk güçleri 7 kişiyi gözaltına aldılar

Sıkıyönetim kapsamına iki ay önce alınan İzmir ilinde sosyalistler ve ilericiler üzerindeki baskı giderek artmaktadır.

Geçtiğimiz Cuma günü sabahı TSİP İzmir il örgütü binasına gelen kolluk güçleri mahkeme eliyle verilmiş bir

Devamı s. 7, sü. 3'de

İşçi sınıfı kazanacak!

● Binlerce işçi grev alanlarında tekelci sermayenin sömürü ve baskısına karşı yiğitçe, bilinçli ve kararlı bir şekilde direniyor.

İşçi sınıfımız bugün bilinciyle, cesaretiyle ve olanca kararlılığıyla mücadele ediyor. Bugün binlerce işçi grev ve direniş alanlarında tekelci sermayenin sömürü ve baskılarına karşı yiğitçe direniyor. O tekelci sermaye ki Türkiye'deki gerici, faşist örgütlenmelerin anasıdır ve Türkiye'yi elini yıkadığı sabundan, tarlasına attığı gübresine kadar emperyalist kapitalist sisteme bağımlı kılmıştır. Türkiye topraklarında yaşayan 50 milyon insanı İMF'nin OECD'nin, NATO'nun boyunduruğu altına sokmuştur.

Bugünkü iktidarın başı ile kolkola giren bu tekelci parababaları, gerici faşist saldırganlıklarına devlet terörünü de ekleyerek saldırmaktadırlar, işçi sınıfının, emekçi halk güçlerinin ekonomik, demokratik ve siyasi haklarına... İşçi sınıfının kanı, canı bahasına kazandığı

Devamı s. 7, sü. 6'da

Tekstil Genel Başkanı Rıdvan Budak

«Demokrasiyi rafa kaldırma gayretleri boşa çıkartılmalıdır»

YAZISI 5. SAYFAMIZDA

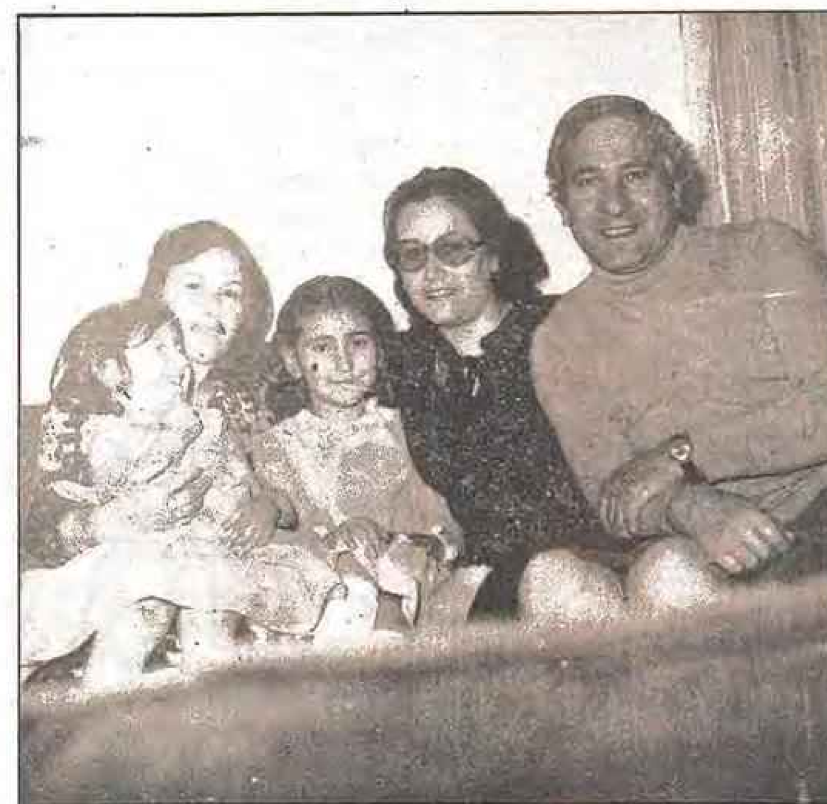
TSİP adayı gözaltına alındı

● Tutuklanan Tahsin Kimyon, Samandağı Belediye Meclisi seçiminde TSİP listesinin ikinci sırasında yer alıyordu.

20 Nisan'daki Samandağ Belediye Meclisi seçimlerinde TSİP listesinden ikinci sırada aday olan Tahsin Kimyon, se-

Devamı s. 7, sü 7'de

Anısını mücadelemizde yaşatacağız

Ahmet Alpdoğan ailesiyle birlikte...

Sosyalist öğretmen Ahmet Alpdoğan'ı faşistler katletti

● Faşistlerin alçakça öldürdüğü Alpdoğan Hoca 14 Ekim seçimlerinde TSİP Erzincan senatör adayıydı.

Aydın Efeler Lisesi felsefe öğretmeni TSİP'in son senato seçimlerinde Erzincan adayı olan Ahmet Alpdoğan arkadaşımız, 16 Mart akşamı 21 sularında evine giren iki faşist saldırganın açtığı yaylım ateşi sonunda öldürülmüştür.

Ahmet Alpdoğan saat 20.00 sularında evine gelir.

Devamı s. 7, sü. 4'de

KAÇMAZ'IN TELGRAFI

«Alpdoğan Ailesi,

Sevdiğimiz, saydığımız kardeşimiz Ahmet Alpdoğan'ın canavarca katli bizleri derinden üzmüştür. Ülkesinin ve halkının yaşanılası yarınları için hayatını sosyalizm mücadelesine adayan Ahmet Alpdoğan'ı, emekçi halkımız yüreğinde yaşatacaktır. İyinin, güzelin, doğrunun düşmanı faşistler ise mutlaka döktükleri kanda boğulacaklardır.

Sizlerin ve emekçi halkımızın derin acısını paylaşırız.

Ahmet Kaçmaz»

TSİP: «Demirel'in himayesindeki MHP yandaşları kan dökmeye devam ediyor»

● TSİP Başkanlık Kurulu üyesi Aydoğan Gezer, «Halkımız özgürlüklerine sahip çıkacak, faşist zorbalığın karşısında gerilemeyecektir,» dedi.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Teşkilâtlanma Sekreteri Aydoğan Gezer, partisinin Erzincan senatör adayı Ahmet Alpdoğan'ın öldürülmesi üzerine aşağıdaki açıklamayı yapmıştır.

Demirel'in himayesini de arkasına alarak saldırılarını artıran faşist terör odakları kan dökmeye devam ediyorlar. İktidarın tutumu faşist saldırganlığın kaynaklarına cür'et vermekte onları teşvik etmektedir. Canlıları TV ekranlarında açıkça savunan Türkeş kadar, iktidar olanaklarını bu katil sürülerine peşkeş çeken Demirel ve onun iktidarı binlerce ilericinin, yurtseverin, sosyalistin dökülen kanlarından sorumludur.

Eli kanlı faşist zorbalar, son olarak, 14 Ekim seçim-

Devamı s. 7, sü. 4'de

ABD OrtaDoğu'da yeni tertipler peşinde

Mehmet DİZDAR

Amerikan emperyalizmi dünya üzerindeki mevzilerini yitirdikçe yeni yeni tertipler içine giriyor. Beyaz Saray yönetimi ve Pentagon militarizmi bir yandan silahlanma yarışını kışkırtırken ve NATO'yu yeni silahlarla donatmaya çalışırken, yani uluslararası gerginliği arttırmaya uğraşırken, öte yandan yeni gerginlik bölgeleri yaratarak ya da varolan gerginlik bölgelerinde yeni tahriklere girişerek uluslararası atmosferi dünya halklarının çıkarları aleyhine bozma gayretindedir.

Bilindiği gibi Orta Doğu ve Doğu Akdeniz ABD'nin öteden beri gerginliği diri tuttuğu bir bölgedir. Son yılların gelişmeleri ve özellikle Afganistan ile İran'daki devrimci, demokratik atılımlar sonucunda ABD bu bölgeye daya yoğun yüklenen bir tutum içine girmiştir.

Son yıllarda Amerikan emperyalizminin bölgede ne yaptığı ve ne yapmak istediği açıkça bilinmektedir. Bunları kısaca hatırlarsak:

- Emperyalist-siyonist işbirliğini geliştirip, İsrail'i daha çok silahlandırıp, özellikle nükleer silahlarla donatarak hem bölge barışını tehdit etmek, hem de bölge halklarının anti-emperyalist mücadelesini önlemek, İsrail yayılmacılığını teşvik etmek;
- Basra Körfezinin silahlandırılması yoluyla bölge halklarına ve Sovyetler Birliği'ne karşı yeni yeni tehdit unsurları yaratmak;
- Böylece Arap gericiliğiyle siyonizmi, emperyalizmin çıkarları doğrultusunda daha yakın bir ittifaka sokup bölgedeki bağımsızlık ve barış sürecini zaafa uğratmak, (Mısır-İsrail anlaşması bu açıdan ABD'nin son yıllarda katettiği bir mesafe olmuştur);
- Orta Doğu bunalımının kilit sorunlarından olan Filistin sorununun biricik çözümü olan Filistin ulusunun kendi kaderini tayin etme hakkına, yani kendi bağımsız devletini kurma isteğine karşı koyarak bölgede gerginliğin sürmesini sağlamak ve bu ortamdan yararlanarak emperyalist emeller için avantajlar sağlamak;
- Lübnan'daki karşı-devrimci provakasyonu sürdürerek, bu ülkedeki ilerici süreci önlemek,
- Türkiye'yi ileri bir karakol olarak tahkim etmek,
- Kıbrıs'ı emperyalizmin bir uçak gemisi haline getirmek...

Emperyalizmin sürdüregeldiği bu politikalar önce Afganistan devrimiyle, sonra da İran'da Amerikan işbirlikçisi monarko-faşist Şah diktatörlüğünün yıkılmasıyla iyiden iyiye çıkmaza girmiştir.

Afganistan'daki devrimci-demokratik süreç bölge barışı lehine yeni olanaklar sağlarken, ABD'nin bölgedeki en sağlam kalelerinden birisi olan alabildiğine silahlandırılmış Şah rejiminin halk tarafından alaşağı edilmesi emperyalizmi şaşkına uğratmıştır. Böyle bir durumda ABD'nin büyük ölçüde İran'daki silahlara dayanan Basra Körfezi projesi suya düştüğü gibi, İran'daki halk hareketi bölge halklarının emperyalizme karşı mücadelesinde yeni bir esin kaynağı olmuştur.

Bunun üzerine ABD emperyalizmi yeni tertipler içine girmiştir. Bu tertipler:

- İsrail, Türkiye, Mısır ve Suudi Arabistan ve diğer emperyalist işbirlikçisi rejimleri kapsayan yeni ve etkili bir askeri pa.. oluşturmak,
- Türkiye ile yeni ikili antlaşmalar imzalayıp, hem dünya sosyalist sistemine, hem de bölge halklarına karşı Türkiye'den daha çok yararlanmak,
- CİA aracılığıyla çeşitli provakasyonlar tezgahlamak,

Bölgede yeni ihtilaflar yaratarak bölge halklarının dayanışmasını zayıflatmak, emperyalizmin yanındaki devletlere ilâveten yeni yeni devletleri kendi safına çekmek...

ABD'nin uygulamaya çalıştığı bu oyunların belirtileri ve yansımaları artık iyiden iyiye kendini açığa vurmaktadır. Özellikle son ayların olayları bu açıdan dikkat çekicidir, şöyle ki:

- ABD'nin (CİA'nın) öteden beri bölgede beslediği «Müslüman Kardeşler» adlı karşı-devrimci provokasyon örgütü, Suriye'de faaliyete geçirilmiştir. Bu örgüt mezhep ayrılıklarını kışkırtarak ve belli sünni kesimlere yaslanarak Suriye'deki ilerici rejime karşı silahlı bir başkaldırıya girişmiştir. Suriye'deki karşı-devrim hareketinin boyutları şu anda hem Suriye halkı, hem de bölge halkları açısından tehlikeli bir düzeydedir. Halep ve Hama kentlerinde ve bir ölçüde başkent Şam'da yoğunlaşan karşı-devrimci terör ekonomik hayatı felce uğratmıştır. Devlet Başkanı Hafız Esat Müslüman Kardeşler provokasyonuna karşı Suriyeli Komünist Partisi'nden, işçilerden ve Suriye Kürdistanı'nın ilerici güçlerinden yardım istemiştir. İşçiler silahlandırılmış ve silahlı milislerin oluşturulmasına başlanmıştır.

Filistin Kurtuluş Örgütü ile İran yönetimi, Suriye yönetimini desteklediklerini belirtmişlerdir. FKÖ savaşçıları karşı-devrim hareketini bastırmaya uğraşan Suriye halk güçlerine yardıma hazırdır. «Müslüman Kardeşler» ABD güdümünde, İsrail'den ve Lübnan'daki Hristiyan falanjistlerden (faşistlerden) destek almaktadır. Irak'daki Saddam Hüseyin rejiminin de Müslüman Kardeşleri desteklediği belirtilmektedir.

Müslüman Kardeşlerin bölgedeki provokasyonu bundan ibaret değildir. Bu CİA güdümlü örgüt Türkiye'de de faşistlerle işbirliği içindedir. Türk faşistlerinin «Türk-İslâm sentezi»ni savunan belirli kesimleriyle İKO (İslâm Kurtuluş Ordusu) isimli karşı-devrimci terör örgütü Türkiye'de Müslüman Kardeşler faaliyetinin şimdiki vurucu gücünü oluşturmaktadır. CİA ve Türkiye'deki çeşitli karanlık mihrakların gayretleriyle Müslüman Kardeşler adlı örgütlenmenin önümüzdeki dönemde Türkiye'de de yaygınlaştırılması büyük olasılık dahilindedir. Nitekim 11 Nisan'da katledilen yazar Ümit Kaftancıoğlu'na düzenlenen suikastı Müslüman Kardeşler üstlenmiştir. Bu örgütün, aynı zamanda Doğu ve Güneydoğu'da çeşitli provokasyonlara girişmesi muhtemeldir.

Suriyedeki karşı-devrim hareketinden başka diğer önemli iki olay, Irak ile İran arasında başgösteren gerginliktir. Irak'da Komünistlere ve Kürt ulusal güçlerine karşı kanlı bir politika izleyen Saddam Hüseyin, İran ve Suriye yönetimlerine yöneltti̇ği husumet politikasında ABD emperyalizminden destek görmektedir. Dolayısıyla, Suriye, İran ve Irak üçgenindeki durum, dadece Irak ile İran yönetimleri arasında değil, aynı zamanda Suriye ile Irak arasındaki gerginliği de içermektedir. Saddam Hüseyin'e bağlı komplocuların Hafız Esat'a karşı suikast çabaları ortaya çıkarılmıştır. Böylece Hem Irak ve İran hem de Irak ile Suriye yönetimleri arasında söz düelloları ve çeşitli askeri hazırlıklar göze çarpmaktadır. Saddam Hüseyin, Basra Körfezindeki adalar sorununu piyasaya sürerek, bizzat kendisinin verdiği adaları geri isterken, gerçekte emperyalizmin desteğini alan politikası için bir bahane yaratmıştır. İran-ABD çelişkisinin derinleştiği bir ortamda Saddam Hüseyin'in bu çıkışı rastlantı değildir.

Orta Doğu bunalımının bileşenleri olan eski sorunlara ilaveten, bu yeni sorunların da gündeme gelmesiyle birlikte, bölgemiz şu anda dünyada en önemli gerginlik odağı hâline gelmiştir.

Ve sık sık belirttiğimiz gibi, Türkiye ABD'nin bölge üzerindeki hesaplarının dışında değildir. Tam tersine, bölgedeki olaylar ve geneldeki uluslararası gerginlik, Türkiye'nin iç olaylarıyla birlikte ele alındığında, Türkiye'nin başına ne gibi bir çorap örülmek istendiğini anlamak güç olmaz. Gerek Amerikan emperyalistleri, gerekse yerli egemen güçler, Türkiye'de halk güçlerine karşı kapkara bir baskı rejimini tezgahlamaya çalışırlarken, aynı zamanda, böyle bir rejimin bölgede ABD çıkarlarını daha iyi kollayacağını bilmektedirler.

Bu göreve talip olanlar, bilindiği gibi MHP destekli AP'nin baskı yönetiminden, askeri bir diktatörlüğe, yani açık faşist bir diktaya kadar özce aynı, fakat biçimce değişik gayretler içindedirler.

Türkiye'ye yönelik bu karanlık planların hüsrana uğratılması ise ancak tüm devrimci, ilerici ve demokratik güçlerin en geniş kapsamlı beraberliğine ve örgütlü ortak mücadelesine bağlıdır. Böyle bir mücadele, ABD'nin sadece Türkiye'ye dönük oyunlarını bozmakla kalmayacak, aynı zamanda onun Orta Doğu'da tezgahlamak istediği tertiplere de ket vurmak için önemli bir etken olacaktır.

MAZOİST «YIĞIT»!

A. Hamdi KARSU

Hükümet, hükümet yandaşları, tekeller... Kısaca gerici burjuva kompozisyon! Bir yandan yardım dileniyor, öbür yandan da «kuyruğu dik tutmaya» çabalıyor. Sonunda bir matahmış gibi aldığı yardım sözüyle şişiniyor.

Şişiniyor da, işler o kadar çığırından çıktı ki, bir şeylerine halel geldiğinin de farkına varıyor. Ve bu nedenle kuyruk yavaş yavaş düşüyor.

Her şeyi iyi ve yerinde bulan burjuvazimizin halel gelen şeyi ne ola ki? Milliyetçiliği! (mi?)

Şu Lüksemburg yok mu Lüksemburg... Yardım orkestrasına sadece «bir milyoncukla» katılıyor. Bununla ne demek istiyor ki? Kendi küçüklüğünü mü gösteriyor, yoksa Türkiye ile alay mı ediyor? İşte bizim burjuvalarımız şimdi bu küçük devlete bozuluyorlar. Hem bir milyoncuğu alıp yiyecekler, hem de milliyetçilerine bu küçük ülkeden gelen tozu kondurmayacaklar.

Bunca gocunmaya hiç gerek yoktur. Çünkü dedik ya, işler o denli çığırından çıkmıştır ki, Demirel, uluslararası bir kaçakçıyı ve rüşvet komisyoncusunu Türkiye'ye çağırıp borç para isteyebilmektedir. Kendi durumunu kavradığı için önüne gelenden borç dileniyor, ama milliyetçiliği zarar görür diye de gizlice dileniyor.

Garip bir burjuvazimiz var! Halbuki Demirel borcun utanılacak bir şey olmadığını en önce söyliyenlerdendir Hatta o daha da ileri gidip «borç yiğidin kamçısıdır» demiştir. Hayret! Hem yiğit olacaksın, hem de sırtını kamçılatacaksın. Bu bir dengesizlik halidir. Mazohistler kendilerini kamçılatmaktan zevk alırlar ama, bunu yiğit oldukları için değil, sapık oldukları için yaparlar.

Ya da Abdülhamit'in torunu olacaksın da borçlanmaktan utanacaksın! İşte bu olmaz. Sen onlardan daha mı anlı şanlısın. Değil. O koskoca düvel-i Muazzama varıp el açmış Avrupalı'ya da batı komisyonculuğuyla dünyaya gözünü açmış Demirel mi dert edinecek bunu. Hiç tasa etmemesi gerekir. Ne kadar verirlerse «eyvallah» deyip cebe indirmelidir. Lüksemburg varsın zıpırlık edip haddini bilmesin. Biz ona para yemesini ne denli ustaca becerdiğimizi göstermek suretiyle gereken dersi veririz. Son Türk Devleti...

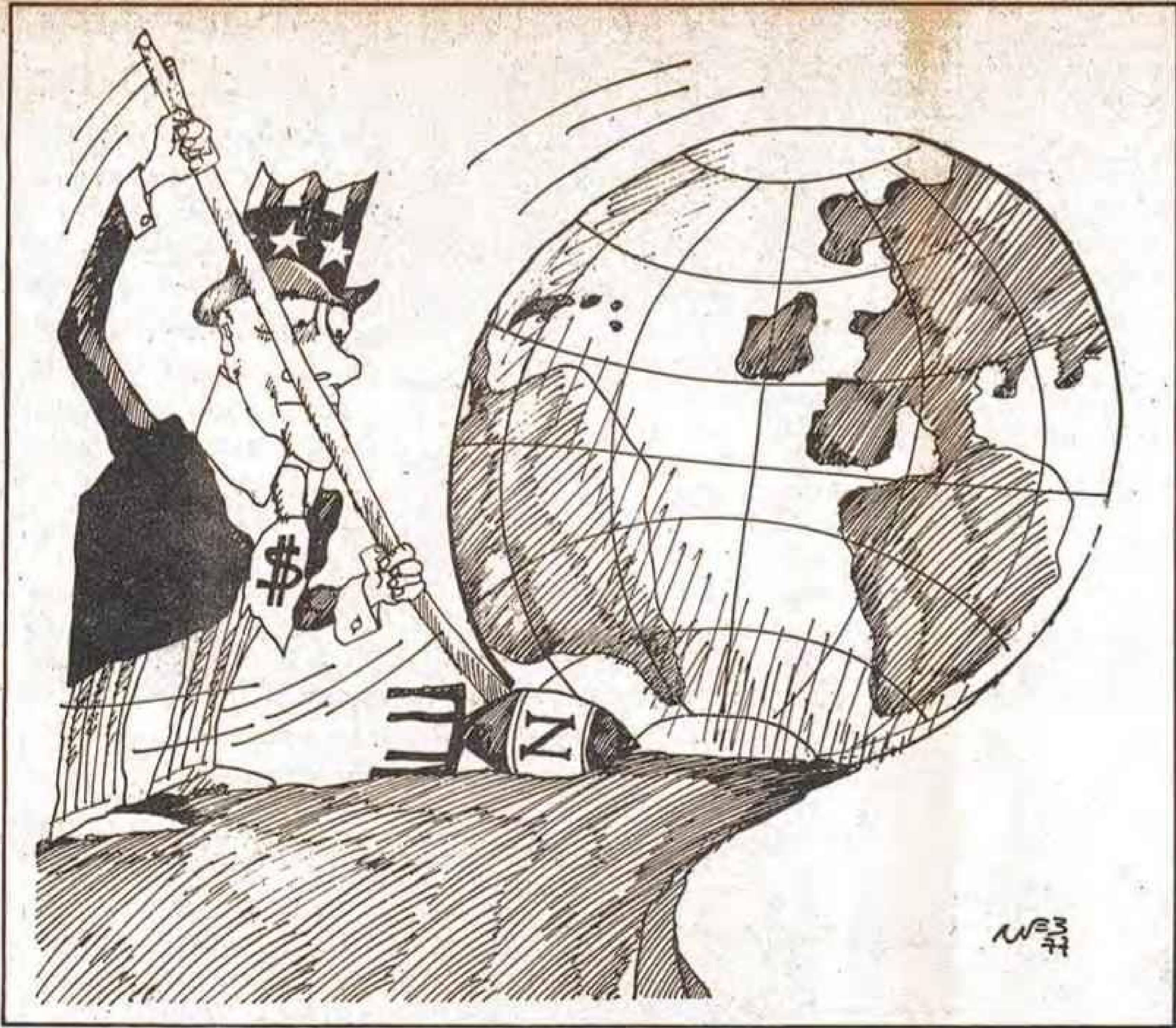
Burada biraz durmak gerekir. Çünkü, hem batı Türkiye burjuvalarını uluslararası batakçılar diye görmektedir, hem de borç istediklerimiz arasında uluslararası tefeciler, çapulcular vardır. Bu nedenle «Son Türk Devleti»nin üzerine gölge düşürmek isteyenler de bulunabilir! Ama bunlar boşuna yorulurlar! Çünkü «Son Türk Devleti», işini bilmektedir ve borç senetlerine kırmızı mühürlü imzalar atmamıştır. Batılıların «sen burda biraz bekle» diyerek kapı önüne bıraktıkları, sonra da içeri çağırıp «al da git ve bir daha gözümüze görünme» dedikleri Abdülhamit'in torunu olmakla birlikte, şarklılık onurunu koruyamıyan bir çapulcudur.

Buradan «Atatürkçülüğümüze» halel geleceğini sananlar da aldanmaktadırlar! Bunlar delalet ve gaflet içinde olanlardır! Atatürk bile «Son Türk Devleti»nin ikbal ve istikbalini» Batı'da görmüş ve cephe çadırlarında İngiliz maliyesinin desteğini kazanıp Yunan'lıları bu destekten mahrum bırakmamış mıydı? Böylece zafer garantiye alınmamış mıydı?

O halde kuşku duymamak gerekir. İktidar iyi yoldadır. Kaşıkçı vermiş, kaşıkla ya da kepçeyle vermiş ne farkeder. Verene değil alana bakmak gerekir. «Beceriyor»ya, budur gurur kaynağı!

Batı'yı gözünde büyütenler de böylece yanıldıklarını bir kere daha anlamış olmalılar! En zayıf olduğumuz bir dönemde onu yine «faka bastırmış» olduk!

İŞTE KAPİTALİZM

Bağımsızlığın ve barışın, düşmanı emperyalistler dünya halklarına karşı insanlıkdışı yöntemlerini sürdürüyorlar.

Bağımsızlığın ve barışın düşmanı kim?

Emperyalistler sık sık «Sovyet tehdidi» yalanı ile ülkelerin bağımsızlığının çiğnendiğini söylüyorlar. Onlara göre sosyalist ülkeler ve özellikle Sovyetler Birliği, «özgür» ülke topraklarını kendi topraklarına katmaya uğraşıyor! Oysa Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerin izlediği barış politikası ve bu doğrultuda attıkları adımlar gözler önünde. Uluslararası ilişkilerde barış politikasını Anayasa ilkesi yapan sosyalist ülkeler emperyalistlerin savaş kışkırtıcılığı karşısında barış için verdikleri mücadeleyi yükseltiyorlar. Helsinki Nihai Senedi'nde, detant yolunda atılan tüm adımlarda. Birleşmiş Milletler Silahsızlanma Kararlarında, SALT-2 anlaşmasında bunu görmek mümkün.

Asıl bağımsızlık ve barış düşmanlarının emperyalistler olduğunu bir iki örnekle gösterebiliriz. «İnsan hakları» şampiyonluğu yapan ABD'nin bugüne kadar bağımsız ülkelere yönelttiği saldırılar bunu göstermektedir. Diğer müdahale şekillerini bir yana bırakıp yalnızca askeri müdahaleleri ele alırsak, ABD'nin bu yüzyılın başlarında Küba, Panama, Dominik Cumhuriyeti, Nikaragua, Haiti ve Meksika'ya istila kuvvetleri gönderdiği görülmektedir. ABD kuvvetleri daha sonra Sovyet topraklarının doğu bölgelerinde işgale girişmişlerdir. 2. Dünya Savaşı'ndan bu yana, askeri müdahaleler ekonomik yayılmacılıktan daha büyük rol oynamıştır ABD dış politikasında. Washington'da yapılan bir araştırmaya göre 1946-1976 yılları arasında ABD tam 215 kez askeri güce başvurmuş ve bunun 19'unda nükleer silah kullanma tehdidinde bulunmuştur. Bu dönemdeki en büyük askeri müdahale ABD'nin Vietnam saldırısıdır.

Dünya halklarını «Sovyet tehdidi» masalı ile aldatmak isteyenlerin maskeleri artık düşmüştür. Dünya halkları bağımsızlığın ve barışın esas düşmanlarının emperyalistler olduğunu çok iyi bilmektedir.

Okurlardan

«Takdir-i ilahi» mi, sosyal afet mi?

Şiddetli yağışlar ve karların erimesi sonucu Seyhan barajından taşan sular Adana ve çevresinde büyük hasara neden oldu. Binlerce yurttaş evlerini terketmek zorunda kaldı. Adana ovasında binlerce dönümlük arazi ekili halde sular altında kaldı. Bu arada okullar tatil edildi, bir çok köy ve mahalle boşaltıldı ve yüzlerce araç yollarda mahzur kaldı.

Adana'daki son durum üzerine hükümet yetkilileri birbirini izleyen demeçler verdiler. Bu arada çok ilginç demeçlere rastlamak mümkündü. Köy İşleri Bakanı «Sel felâketi takdir-i ilahidir» diyor. Yani binlerce insanın hayatı yaşanmaz hale gelecek, birçok insan canını ve malını kaybedecek, bu da her zaman olduğu gibi «takdir-i ilahi» olacak.

İmar İskân Bakanı «Selden hemen haberdar edildik» diyor. Sayın bakana sormak gerekir, bu ülkede tüm metoroloji istasyonlarının kapılarına kilit mi vurulmuş? Yoksa bu ülkede tüm bilim adamları geri zekâlı mı? Kar sularının ve buna eklenen yağmur sularının nelere mal olacağını hesap etmek, önceden tedbir almak çok mu erken olacaktı? Kaldı ki bu olay Çukurova'da yaşanan ilk olay da değildir.

Bu arada Enerji Bakanı da baraja övgüler düzerek «Baraj olmasaydı Adana diye bir şehir yeryüzünde olmayacaktı» diyor. Dikkat edin, «Baraj yıkılsaydı» demiyor, «Baraj olmasaydı» diyor. Sayın bakan, yoksa kurulduğundan beri Adana'da baraj mı vardı, ya da meşhur barajınız binlerce insanın evsiz barksız ve aç kalmasını önledi mi? Anlaşılıyor ki bakan bazılarının kemiklerini sızlatmayı amaçlamış. Elbet de barajların gerekliliği tartışılmaz, fakat sadece yetersiz ve sembolik barajlar yapmak da kelin kafasına merhem olmaz.

Bu arada hasarın büyük olmasının başka nedenleri de var. Bilindiği gibi örtülü MC ile birlikte yurdun dörtbir yanında ilerici demokrat insanlar kıyıma uğratıldılar. Çalışanların büyük bir bölümü sürgün edilirken yine büyük bir bölümüne işten el çektirildi. Bu arada kıyıma uğrayanların arasında DSİ çalışanları da vardı. Tehlike başgösterdiğinde görev yapacak kalifiye elemanların bulunmayışı zamanında önlem alınmasını engellemiştir.

Şimdi beklenen şey ilgili kuruluşların afetden zarar gören yurttaşlara bir an önce yeterli yardımı yapması. Bu yardımın nasıl yapılacağını tahmin etmek için kahin olmaya gerek yok. Nitekim emekçi mahallelerindeki binlerce konut sular altında iken, zengin evlerinin bodrumlarından, kulüplerden pavyonlardan motorlarla suların çekilmesi bu görüşümüzü doğrular niteliktedir.

Tüm yanlış uygulamaları gözardı ederek olayı «doğal afet», «takdir-i ilâhi» olarak niteleyip, üzüntü belirtmek, halkın karnını doyurmayacak, ürününü geri getirmeyecektir. Bizce bu olay bir doğal afet değil bir toplumsal afettir. Ve birgün bu halk sel olacak, kendilerini sele boğanları da onların «barajlar kralını» da silip süpürecek.

M. VAROL—ADANA

Çağatay Anadol — Bakış

23 Nisan

Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı.

15 Nisan'da Paris'te yapılan OECD ülkeleri toplantısında Türkiye'ye bir milyarı aşkın kredi açılmasına karar verildi. Dolaştırılan şapkaya çeşitli ülkeler gönüllerinden kopanı attılar. Örneğin Avrupa'nın en küçük ülkesi Lüksemburg 1 milyon dolar vermeyi taahhüt etti. Kimi 3.5 milyon, kimi 37.5 milyon, kimi 295 milyon dolar vaadetti.

Ekonomisi emperyalist ülkelerin yıllık ianeleri olmadan dönmeyen bir ülkenin Ulusal Egemenlik bayramı kutlayacağız iki gün sonra.

Ülkemizde Amerikan üslerine yeni bir statü sağlayan ve «Savunma İşbirliği Anlaşması» (SIA) olarak bilinen anlaşma kısa bir süre önce imzalandı. Böylece yüzölçüm toplamı 35 bin kilometre kare olan Amerikan üslerinde gerek komşumuz sosyalist ülkelere, gerekse de Orta Doğu'nun mazlum milletlerine karşı casusluk ve gerekirse askeri faaliyetler yürütülmye devam edilecek.

Amerikan emperyalizminin İran halklarına karşı giriştiği saldırgan tırmanışta bu üslerden yararlanmaksızın «sonuç alınamıyacağını» Pentagon yetkilileri daha geçenlerde beyan ettiler. Burjuva basınında çıkan «İran uçakları Van'ı bombaladı» şeklindeki uydurma manşetlerin kamuoyunu ABD'nin İran'a karşı, şu veya bu şekilde Türkiye'deki üslerini kullanmasını meşrulaştırmak için atılmamış olduğunu kim iddia edebilir.

Öyle bir sınıf egemen ki ülkemizde, Amerika'nın İran'a uygulamaya başladığı ve müttefiklerini de katılmaya çağırdığı ambargo konusunda Dışişleri Bakanlığı resmi bir açıklamayla ve net şekilde Türkiye'nin komşumuz İran'a karşı herhangi bir emperyalist cezalandırma siyasetine katılmayacağını beyan edemiyor. Emperyalizmin Mısır, ve İsrail'le birlikte Türkiye'yi de aynı arabaya koşma planlarının ayyuka çıktığı şu günlerde sesini yükseltemiyor.

Demek ki emperyalizmle işbirliği halindeki bir sınıfın egemenliği altındayken Ulusal Egemenlikten sözedilemez.

Ve biz iki gün sonra Ulusal Egemenlik Bayramını kutlayacağız!

İki gün sonra aynı zamanda Çocuk Bayramını da kutlayacağız.

Çocuk Bayramını bir yaşına gelmeden her bin çocuktan 154'ünün öldüğü bir ülkede kutlayacağız. Çocuk ölüm oranının en yüksek olduğu bir ülkede yani. Annelerin yüzde 55'ten fazlasının çalışma koşulları yüzünden çocuğunu gereğince emziremediği bir ülkede. Ve bu ülkede 1-15 yaş grubundaki nüfusun yüzde 38'i çok ağır koşullarda çocukluğunu yaşayamadan çalışmak zorunda kalıyor. Okul çağındaki 2 milyon çocuk okula gidebilme olanaklarından yoksun.

İki gün sonra hem Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramını kutlayacağız.

Ülkemizi adına layık bayramların gerçekten kutlanabileceği bir duruma getirmek boynumuzun borcudur.

Paktaş'ta sarı sendika kayırıldı

Çukurova'daki Paktaş II tekstil fabrikasında uzun zamandır sürmekte olan yetki uyuşmazlığı, işçilerin iradesine aykırı biçimde ve sarı sendika Teksif kayırılarak sonuçlandırıldı.

Yaklaşık 1150 işçinin çalıştığı işyerinde bilirkişi kurulu, çağrı tarihini esas alarak yetkiyi Teksif'e verdi. Bu çağrı tarihinde yer alan belirlemeye göre, işyerinde Tekstil Sendikası'nın 674, Teksif'in 787, T. Mensucat-İş'in 584 üyesinin bulunduğu gösteriliyor.

Oysa işyerindeki yetki uyuşmazlığını çözümlemek amacıyla işyerinde Mart ayında bilirkişi huzurunda yapılan irade beyanına 855 işçi katıldı, 266 işçi beyanda bulunmadı. İrade beyanında bulunan 855 işçiden 779'u DİSK'e bağlı Tekstil sendikası, 69 işçi Teksif, 7 işçi de T. Mensucat-İş üyesi olduklarını beyan etti.

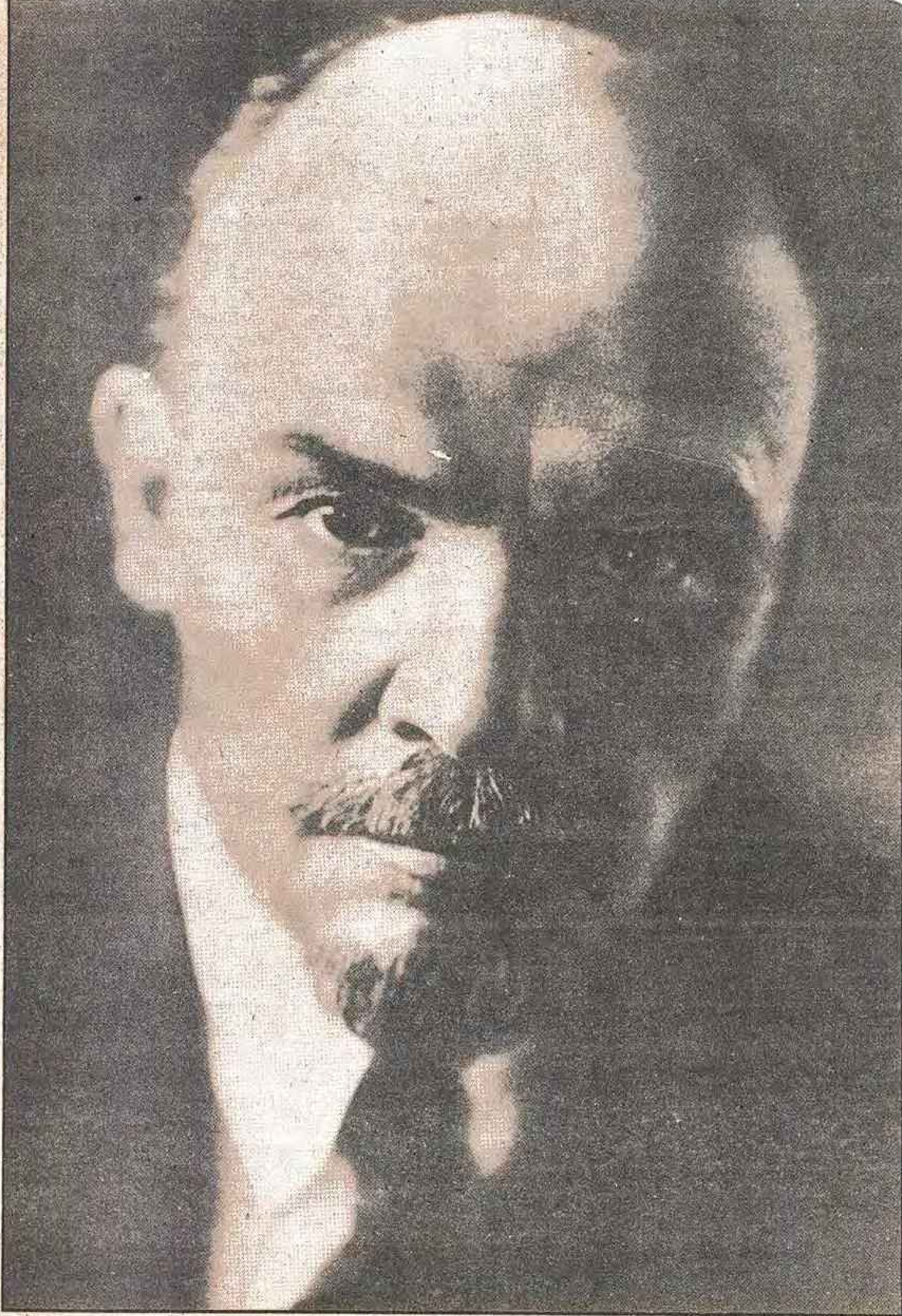
Buna rağmen bilirkişi kurulunun yetkiyi sarı sendika Teksif'e vermesi işçilerce tepkiyle karşılanmıştır. İşçiler, «peki öyleyse niçin irade beyanı yapıldı? Bu yasal uygulama niçin çiğneniyor?» demekte, «sonucu, patron yanlısı sendikanın açıkça kayırılması olarak nitelemektedirler.

İşçiler, kararın sendikal haklara yönelik bir gasp ve saldırı niteliği taşıdığını da söyleyerek, «bu çirkin oyunlar, Paktaş II işçilerinin ilerici sendikal mücadelesini, sendikalarını özgürce seçme kavgasını durduramıyacaktır.

Şimdi haklı olduğumuzu daha açık biçimde görmekteyiz» demişlerdir. «Bizi, toplu sözleşme farklarını ödeyeceğiz, Tekstil'e geçmeyin, diye oyalayan ve susturmaya çalışanların cülûs törenleri sökmeyecek. Haklarımızı bağış diye niteliyenlere ergeç gerekli yanıtı verecek, haklarımızı söke söke almasını bileceğiz.»

Lenin'in 110. Doğum Yıldönümü Bütün Dünyada Kutlanıyor

Umudun rehberi

22 Nisan Lenin'in doğum günüdür, 1980'de 110. defa kutlanıyor.

Lenin'in doğumundan 110 yıl sonra zamanımız hayli yoğun problemlerle geçiyor. Karamsarlık ve umut insanlığın hayatında içiçe. Köhnemiş bir dünya, yavaş yavaş kokuşup dağılırken, onun yerine barış ve kardeşlik dünyası geçiyor.

Ama, hayli yoğun bir mücadele ile geçiyor. Tarihin binlerce yılda biriktirdiği köhnemiş sömürü toplumunu kaldırıp atmak, hele onun yerine, yepyeni ve canlı olanı kurup oturtmak kolay iş değil.

Ama dünyanın bütün ülkelerinde emekçiler, bu zor görevin kendilerine düştüğünü bilerek savaşıyorlar. Güçlerini bunun için birleştiriyorlar. Dünyanın üçte birinden fazlasını kapitalizmin dişlerinden kurtardılar, şimdi kalanı kazanmak için savaşıyorlar.

Kapitalizm nerede direniyorsa, orada karamsarlık dağılmış değil ama nerede çatırdayıp çöküyorsa, işte umut oradan fışkırıyor. Ama gözle görülen duyulan, algılanan, her gün müjdesini işittiğimiz şey, karamsarlığın küçüldüğüdür. Sevinçle karşıladığımız, katıldığımız ve birlikte yaşadığımız şey, umudun büyümesidir.

Umuda karşı direnenlerin elinde güçlü silâhlar var. Yakıp yıkmaya, milyonları bir anda imha etmeye güç yetiren silâhları var. Buna ek, zorba bir tabiatları var. Ama yine de her sancıdan bir umut tomurcuğu çıkabiliyor. Neden ve nasıl?

Şundan ki, bizim elimizde, tarihin hiç bir döneminde hiçbir sınıfın elinde olmamış bir silâh var. Ama bizim silâhımız, yok etmez, yaratır, öldürmez yaşatır. Bizimle büyür ve çoğalır. Kendini dışa vurması, her zaman bizim kendimizi kanıtlamamız olarak gerçekleşir.

Bizim elimizdeki Lenin'dir. Leninizmin bayrağıdır.

Lenin bize, tarihin yine bizler tarafından yazıldığını gösterdi. Dünü kendi eserimiz olarak yeniden görmemiz onunla mümkün oldu. Bu, kendi yaratıcılığımıza güvenmemizi bizim olan geleceğe sahip çıkmamızı sağladı. Bizim ellerimizde büyüyen tarih, demek ki yine bizim ellerimizde olgunlaşacaktı.

Lenin bize kafamızı, ellerimizi ve araçlarımızı kimlere karşı nasıl kullanacağımızı da gösterdi. Onun sayesinde mücadelemiz «kördövüşü» olmaktan kurtularak neyi amaçladığını bilen yığınların kararlı ve tarihsel yürüyüşü haline geldi.

Lenin'den emekçiler çok şeyler öğrendiler. Sınıf kardeşliğinin anlamını, sosyalizm ideallerinin büyüklüğünü, Parti'yi ve insanın yaratıcılığını, güzelliğini yaratmanın...

Lenin işçilerin ve tüm emekçi sınıfların, tek bir safta birleşip iktidar olabileceklerini, sömürüye bu yoldan son verebileceklerini gösterdi. Bunun ilk örneği olan Büyük Ekim Devrimi'ne bu devrimi gerçekleştiren Sovyet halklarının on milyonlarca gücüne bu gücün ortaya koyduğu örgütlü mücadeleye önderlik etti.

Ekim Devrimi'ni Lenin «17 yıllık bir tarihi yolun başarıyla katledilmesinin ürünü» olarak tanımlamıştır. Ama bu yol, Marksizm mirasının olağanüstü bir yoğunlaşmasına, sosyal sınıfların bütün güçleriyle ve politik hünerleriyle sahneye çıkmasına, sonuç alacak bütün araçların ve yöntemlerin cesaretle kullanılmasına tanık oldu. Aynı dönemde dünyadaki bütün güçler Sovyet ülkesine «sıkıştılar.» Emperyalist sistemin saldırganlığına karşılık proletarya enternasyonalizmi, yani dünya işçilerinin birleşik gücü ve dayanışması, Lenin'in önderliğindeki mücadelede yerini aldı. İnsanlığı nasıl bir geleceğin beklediği orada kanıtlanacaktı ve kanıtlandı.

Deneyler ve güçler birikip Ekim Devrimi'ni yarattılar ve Ekim Devrimi'nin yarattığı deneyler bütün dünyaya yayıldılar. Ama Lenin'in bilimsel süzgecinden geçerek, Leninizm halinde olgunlaşarak.

Doğumundan 110 yıl sonra, dünyanın bütün emekçileri onu duyuyor ve yaşıyorlarsa, bunun başlıca sebebi, en zor çözümlemeleri bile onun fikirlerini rehber alarak yapabilmeleri, güçlükleri onun yol göstericiliğiyle aşabileceklerini kavramalarıdır. Başarıya ulaşan emekçiler, Lenin'in önderliğini titizlikle koruyup yaşattıkları için başardılar. Aynı yolu izleyen emekçiler bugün başarının sınırında dövüşüyorlar.

Ama Lenin'e biçilen değer sadece emekçi sınıflardan gelmiyor. Onun fikirsel mirası zamanımızda bütün insanlık için koruyucu bir şemsiye gibidir. Sınıflı toplumların, tarih boyunca başedilemiyen gücüyle ve kötülükleriyle çağımızda, Lenin'in mirasının arkasında kenetlenmiş olanlar kolaylıkla başedilebiliyorlar.

Lenin, tarihin çağımıza ve geleceğimize açılan penceresidir.

Doğumunun 110. yılında onu, derin bir saygıyla, önüne geçilemez bir coşkuyla anıyoruz.

Yaşasın Lenin!

Doğrudan...

Hüseyin Hasançebi

Yığınlar Sahneye!

Kapitalizme karşı, sömürüye ve baskıya karşı «mücadele» etmek yetmez. Öncelikle nasıl mücadele edileceğini bilmek gerekir. Tarih sadece dövüşenlerin değil, nasıl dövüşeceğini bilenlerin kazandığını gösteriyor.

Tarihin öğrettiklerine kulak asacak kadar zamanı olmayanlar da vardır. Bunların soluğu çok erken tükenir. Sonunda, verdikleri mücadelenin ne anlama geldiğini bile kavramaları mümkün olmaz. Hatta buna gerek de kalmaz!

Emperyalizmi «kâğıttan kaplan» zanneden Mao'yu çoğu kimse alaya almıştır. Halbuki bu doğru değildir! Çünkü, daha sonraları Mao'nun bu tanımı neden yaptığı bir güzel anlaşılmıştır. Çünkü, kâğıttan kaplanlar ısırmazlar ve küçük çocuklar bile onlarla kolayca dost olmayı başarırlar. Bugün Pekin yönetimi ABD emperyalizmi ile aynı kaba işemektedir ve bundan işemektedir.

O halde, sınıf düşmanını iyi tanımak gerekiyor. Ve zaten halkımızın kendiliğinden bilinci bile bu düzeydedir. «Ekmek aslanın ağzında» diye, kapitalizm altında emekçilerin durumu dile gelir. Gerçekten de ekmek eğer kapitalistin elinde ise, hayli zor elde edilir.

Bundan bağımsız olmayan özgürlükler de «aslanın» ağzındadırlar. Koparıp almak, alıp korumak, koruyup çoğaltmak oldukça zordur ve hüner ister. Bu hünerden ve güçten yoksun olanlar, ekmeği ve özgürlüğü hakedemezler.

Türkiye'de de işçiler ve tüm emekçiler, ekmeğin ve özgürlüğün kıtlığını yaşıyorlar. İhtiyaçları ve özlemleri, şimdilik kapitalizmin en kodaman ürünlerinden olan tekellerin ağzında, ya da siyasi gericiliğin kasalarındadır. Ha deyince vurup almak mümkün olmuyorsa eğer, ya sınıf düşmanımız «kâğıttan kaplan» değildir ve dişleri dökülmüş olsa bile yaşamaktadır, ya da bizler bir kâğıt oyuncakla başa çıkamıyacak kadar tükenmişiz.

Ya da?....

Evet, ya da başka bir şey. İhtimaller hiç bir zaman Mao'nun kafasındakiler kadar daralmamıştır. Ne biz tükenmişiz ne de kapitalizm kâğıttandır. O halde ekmeği ve özgürlüğü kazanmak için zorlu ve soluklu mücadelelerden geçmek gerekiyor.

Türkiye'nin politik ortamı son derece hareketli bir döneme girdi. Sınıf mücadelesine katılanlar ve ilgi duyanlar hızla çoğalmaya başladı. Sonucu belirleyecek olan sınıflardaki gizli kalmış potansiyel güçlerin giderek aydınlığa çıkması bekleniyor. Politik güçler gelişmenin bu yanına karşı alabildiğine duyarlı olmak ve hazırlanmak zorundadırlar.

Ortada belirsizlik yoktur. Yıllardır söylenmiş olanların duru bir mantıkla işlemesidir olanlar ve olacak olanlar. Ama bu duru mantığın üzerine düşen lekeler de yok değil!

Kimi sahneyi terkedip kayboluyor. Kimi de sahnenin büyüklüğü içine yerleştirdiği cüceliği yüzünden kayboluyor. Ama yığınlar, sahneyi dolduracaklar. Bu, bir özlem değil, eğilimdir. Bu eğilimi güçlendirmek gerekir.

Ama bu, gevezeliği ve maceracılığı da zayıflatmak anlamına gelmektedir. Çünkü, faşizmi ürkütecek olan, köşe başı kovboylarının soluksuz heyecanı değil, yığınların politik örgütlülüğü ve antifaşist programıdır.

«Kâğıttan kaplanlar» korkmazlar.

Ama faşizmi korkutmak gerekir!

Devrimciler için önemli olan subjektif şartları gerçekleştirmektir

Bilimsel öğretide sosyal devrim 6

Dizimizin bir önceki bölümünde devrimci durum şartları açısından Türkiye'nin günümüzdeki kesitini değerlendirmiştik. Bu bölümde ise önce devrimci durum şartlarının objektif gerekliliğini ele alacağız, daha sonra devrimin subjektif faktörü açısından ülkemizin durumunu inceleyeceğiz.

DEVRİMCİ DURUM İRADEMİZDEN BAGIMSIZ OBJEKTİF DEĞİŞİKLİKLERDİR

Lenin devrimci durumu niteleyen üç temel şartı belirledikten sonra aynen şöyle diyordu:

«**Sadece tek tek grup ve partilerin değil, hatta tek tek sınıfların da iradesinden bağımsız olan bu objektif değişiklikler yer almaksızın, devrim, genel kural olarak imkânsızdır. Tüm bu objektif değişikliklerin bütününe dev rimci durum denilir.**»

Yukarıdaki pasaj son derece önemlidir. Hele devrimci durum hakkında olur olmaz laflerın edildiği, «halk savaşlı», «barikatlı» spekülasyonların bolca yapıldığı günümüzde yukarıdaki sözler herkesin kulağına küpe olacak —olması gerekecek— niteliktedir.

Lenin'in yukarıdaki sözleri ayrıca açıklamalar gerektirmeyecek ölçüde vuzuhlu ve kapsamlıdır. Son derece önemi büyük bu konu, eşsiz bir kavrayış ve anlatımla bir kaç cümleye sığdırılmıştır. Burada bize düşen Lenin'in dedik lerinin bir kez daha altını çizmek, vurgulamak olabilir.

Nelerdir altı çizilmesi gereken noktalar?

Bir kere «bütününe devrim ci durum denilen» şartlar «objektif değişiklikler» dir. Hem de öyle objektif değişiklikler ki «tek tek grup ve partilerin değil, **hatta tek tek sınıfların da iradesinden bağımsız»**... Ve bu değişiklikler olmaksızın, yani devrimci durum şartları gerçekleşmeksizin «devrim genel kural olarak, **imkânsızdır.**» (*)

Demek ki, canı isteyen, istediği gün —kimilerinin Türkiye'de bolca yaptığı gibi!— devrim yapamaz. Çünkü devrimci durum şartları, devrim yapmak isteyenlerin iradelerinden bağımsız objektif değişikliklerdir. Yazımızın geçen bölümünde Türkiye'deki devrimci durum şartlarını incelerken, devrimci durum için gerekli objektif değişikliklerin olgunlaşma sürecinde olduğunu görmüştük. Ama yine görmüştük ki, olgunlaşma sürecine rağmen devrimci durum şartları olgunlaşmış olmaktan oldukça uzaktır.

Bundan çıkacak sonuç şudur ki, içinde bulunduğumuz şartlarda, Türkiye'de «devrim, genel kural olarak imkânsızdır». Bu tespiti yapmamız mutlaka gereklidir. Çünkü bilimsel sosyalizmi kendine kılavuz edinenler doğru ve çözüm getirici bir politika izlemek istiyorlarsa, her şeyden önce somut şartların somut tahlilini yapmakla yükümlüdürler. Özellikle devrim gibi en temel konuda bu belirlemenin olanca titizlikle yapılması büyük önem taşır. Çünkü devrimci durum için gerekli değişiklikler bulunmadan politik devrimin eylemine geçmek, devrime değil, devrimci sınıf ve güçlerin yenilgisine karşı-devrimin alabildiğine azgınlaşmasına yol açar.

Lenin 1915 yılında Şubat ve Ekim devrimlerinden önce kaleme aldığı yazısında devrimci durumla ilgili olarak somut örnekler de verir:

«Böyle bir durum 1905'te Rusya'da ve devrimci dönemlerde Batı'da mevcut idi. Bu devrimci durum aynı zamanda geçen yüzyılın 60'lı yıllarında Almanya'da ve 1859-1861 ve 1879-1880'de Rusya'da meydana geldi, buna rağmen bu durumlarda devrim olmadı.»

OBJEKTİF DEĞİŞİKLİKLERE SÜBJEKTİF DEĞİŞIKLIKLER EŞLİK ETMELİDİR

Devrimci durumla ilgili olarak yukarıdaki örnekleri veren Lenin, bütün bu örneklerde devrimci durumun objektif değişikleri bulunduğu halde, yine de devrimin gerçekleşmediğini ifade ediyor. Ve hemen sorusunu sorarak, devrimci durum şartları gerçekleştiği halde neden devrimin olmadığını, ola bilemeyeceğini şöyle açıklıyor:

«Neden olmadı? Çünkü her devrimci durum mutlaka bir devrime yol açmaz; devrim, ancak yukarıda sözü edilen objektif değişikliklere subjek tif bir değişikliğin eşlik ettiği, yani devrimci sınıfın, alaşağı edilmedikçe hiçbir zaman, bir kriz döneminde bile «düşmeyecek» eski iktidarı yıkabilecek (ya da yerinden çözebilecek) kadar güçlü bir devrimci kitle eylemine girişme yeteneğini haiz olduğu bir durumda baş gösterebilir.»

Devrimde subjektif şartların önemini belirleyen yukarıdaki klasik pasaj, bilindiği gibi devrimin kendiliğinden asla gerçekleşmeyeceği yolundaki bilimsel sosyalist görüşü dile getirmektedir. Bu pasaj da detaylı açıklamalara ve yorumlara ihtiyaç göstermeyecek kadar vuzuhludur. Bu nedenle yine önemli noktaların altını çizmekle yetineceğiz.

Her şeyden önce bileceğiz ki, her devrimci durum mutlaka bir devrime yol açmaz. Çünkü devrimci durumun ob jektif şartlarının oluşmasının yanısıra, devrimin gerçekleşebilmesi için sübjektif şartların da yerine gelmesi gerekir. Bu sübjektif şart ise devrimi gerçekleştirecek gücün, «devrimci sınıfın» dev rim dönemindeki etkinliğiyle belirlenir. Öyle ki, devrimin sınıf güçleri, eski iktidarı yıkabilecek kadar güçlü devrim ci kitle eylemi gerçekleştirebilecek yetenekte olsunlar.

Ne demektir bunların anlamı? Eski iktidarın kendi egemenliğini korumak, ve sürdürmek için sahip olduğu imkânları ve mekanizmaları uzun uzun yazmaya ihtiyaç yoktur. O halde «devrimci sınıf» —ülkemizde ve günümüzde proletarya— bu imkân ve mekanizmalarla başedebilecek, onları etkisiz ve safdışı kılabilecek ölçüde mücehhez, yani yığınsal planda bilinçli, örgütlü, azimli ve fedakâr olmalıdır.

Ülkemizde bu açıdan durum nasıldır? Herhalde, —en hafif tabiriyle— **hiç de iç açıcı değildir.**

Bilimsel sosyalist hareketin bölünmüşlüğü sürmektedir. Diğer ilerici, küçük burju va nitelikli devrimci akımlar dağınıklık içindedir. Devrimin yığınsal temelini oluşturacak işçi-köylü ittifakı alanında henüz kayda değer adımlar atılmış değildir. Dev rimi gerçekleştirecek Halk Cephesinin örgütlenmesi doğ rultusundaki çabalar daha emekleme dönemindedir.

Görülüyor ki sübjektif şart lar bakımından ortaya çıkan tablo objektif şartlarınkine kıyasla bir hayli olumsuz, hat ta «umutsuz»dur.

Böyle diye devrimciler devrimden vaz mı geçerler, ondan uzak mı dururlar?

Bir noktayı iyi bilmek gerekir ki devrimci olmak, her gün devrim yapmak, ya da devrim girişiminde bulunmak değildir. Devrimci olmanın özü, devrimi mümkün olduğu ölçüde yakınlaştırıp, olabilir hale getirmektir. Bu da yukarıdaki klasik pasajın gösterdiği gibi devrimin subjektif şartlarının vargücümüzle olgunlaştırılmasından geçer. Yani ülkemiz şartlarında somutlarsak 1) Sosyalist hareketin örgütlü birliğinin sağlanması, 2) işçi-köylü ittifakı temelinde, tüm antiemperyalist ve anti-faşist güçleri kapsayan halk cephesinin oluşturulması, subjektif değişiklikler açısından ge reken asgari şartlardır.

Bunlar olmadan devrim girişiminde bulunulmaz mı? Elbette, devrim yapacağım diye devrimci durum olmadan «devrim imkânsızdır». Bu nedenle de —genel kuralın işlerliğini ikinci plana atan herhangi bir «özel kural» ortada olmadığına göre— içinde bulunduğumuz şartlarda devrim girişiminde bulunmak, **intihar ölçüsünde maceracılıktır.**

ÖNEMLİ OLAN DEVRİMCİ DURUMA HAZIRLIKLI OLMAKTIR

Önceki bölümde ülkemizde devrimci durum için gerekli objektif şartların olgunlaşmakta olduğunu belirtmiştik. Diyelim ki, içinden geçmekte olduğumuz buhranlı günler sürecinde bu olgunlaşma hızla gelişti ve objektif değişikliklerin meydana gelmesi sonucu devrimci durum gerçekleşti. İrademizden bağımsız olduğuna göre bizim tayin edemeyeceğimiz böylesi bir durumda, daha çok bizim irademize bağlı sübjektif şartlar hâlâ daha olumsuz durumlarını koruyorlarsa —veya olumsuzluklarının önemli bir bölümünü giderememişse— ne yapılması gerekir?

Objektif şartlar eksikken devrime girişmek maceracılıktır ama subjektif şartlar açısından aynısı söylenemez. Zaten devrimci durum şartlarında yığınlar alabildiğine hareketlenmiş demektir. Bu durumda, yığınlara «aman daha toparlanmadık, hele bi raz bekleyin» denmez, denemez! Artık yapılması gereken, **devrimci durum şartlarında subjektif değişikliklerin de hızla olgunlaşması ve gerçekleşmesi için yığınların devrimci atılımlarına öncülük etmek, örgütlenme, bilinç, kararlılık, fedakârlık vb. konulardaki eksikliklerin, biz zat devrim hareketinin içinde hızla giderilmesi amacıyla olanca yaratıcılığı ve girişkenliği seferber etmektir.** Bunun tarihteki en çarpıcı örneği 1917'de, Şubat-Ekim döneminde Lenin'in ve arkadaşlarının kazandığı başarıdır. Bu dönem boyunca yığınların devrimci atılımlarına olanca yaratıcılık, fedakârlık ve azimle öncülük eden bolşevikler, kısa bir süre içinde kitleleri kazanmayı başarmışlar dır. Daha Haziran 1917'de Bütün Rusya Sovyetindeki delegelerin yüzde 13'üne sahip olan Lenin ve arkadaşları, devrimin arifesinde yüzde 51'e yükselmeyi başarmışlardır.

SONUÇ

Devrimci durum, ülkemizin içindeki derin bunalımla birlikte hızla olgunlaşmasına rağmen henüz oluşma raddesine varmaktan uzaktır. Bu anlamda devrim girişimi düpedüz maceracılıktır.

Ancak bu, devrimci durumun meydana gelmesi için daha uzun süre beklememiz gerekir anlamına gelmez. Çünkü hem dünyanın ve bölgemizin içinde bulunduğu şartlar, hem Türkiye'nin ekonomik ve sosyal bunalımı sonucu meydana gelebilecek önemli bir olay, devrimci durumun büyük bir hızla olgunlaşmasını mümkün kılabilir. O halde bize düşen, her an devrimci durumla karşı karşıya gelebileceğimizin bilincinde ve daha önemlisi **hazırlığında olmaktır.** Bir devrimci parti için başa gelebileceklerin belki de en kötüsü devrimci duruma hazırlıksız «yakalanmak»tır. Ve **hazırlıksız bir durumda** devrim şartlarıyla karşı karşıya kalan parti için «genel kural olarak» devrim yapmak, devrime öncülük etmek imkânsızdır.

Devrimci durum için hazırlıklı olmak ne demektir?

Her şeyden önce devrimi başarıya ulaştırmak için gerekli subjektif faktörleri hızla, kararlı bir şekilde olgunlaştırmak demektir. Ancak bu bir süreçtir ve devrime giden süreçte yer alanların sadece birisinin irade ve isteğine bağlı değildir. Kaldı ki devrimci durum, subjektif değişiklikler tümüyle gerçek leşmeden önce bizlerin ve sınıfların iradelerinden bağım sız olarak meydana gelebilir. İşte devrimci bir parti için önemli olan böylesi bir duruma hazırlıklı olmasını bilmektir. Yani, devrim anı patlak verdiğinde yığınların önüne geçip, onları devrime götüren yolda subjektif eksiklikleri giderecek bir yaratıcılığa, girişkenliğe ve kararlılığa sahip olmaktır.

GÜNÜMÜZÜN ACİL GÖREVİ: FAŞİZME GEÇİT VERMEMEK!

Türkiye'nin geçirmekte olduğu bunalımlı günler, özellikle tekelci burjuvazinin sıfırı tüketmesi ve en ufak iyileşme belirtilerinin görülmemesi, devrimci durum üzerine —bizce gereksiz— bol spekülasyonlara yol açmıştır. Oysa faşizm tehlikesi hızla bastırmaktadır. Bu şartlarda, **«devrimci durum var mı, yok mu, şu kadar var, hayır bu kadar var, devrimci durum var da, devrim anı çatmadı»** gibilerden tartışmalar biraz fantazi olmaktadır. Anlatılır, Fatih Mehmet Bizans'ı kuşattığında içerde papazlar meleklerin dişi mi yoksa erkek mi olduklarını tartışmışlarmış! Şimdi faşizm kapıda iken devrimci durum üzerine sürdürülen çekişmeler biraz da Bizans'lı (yani İstanbul'lu) papazların tartışmalarını hatırlatıyor.

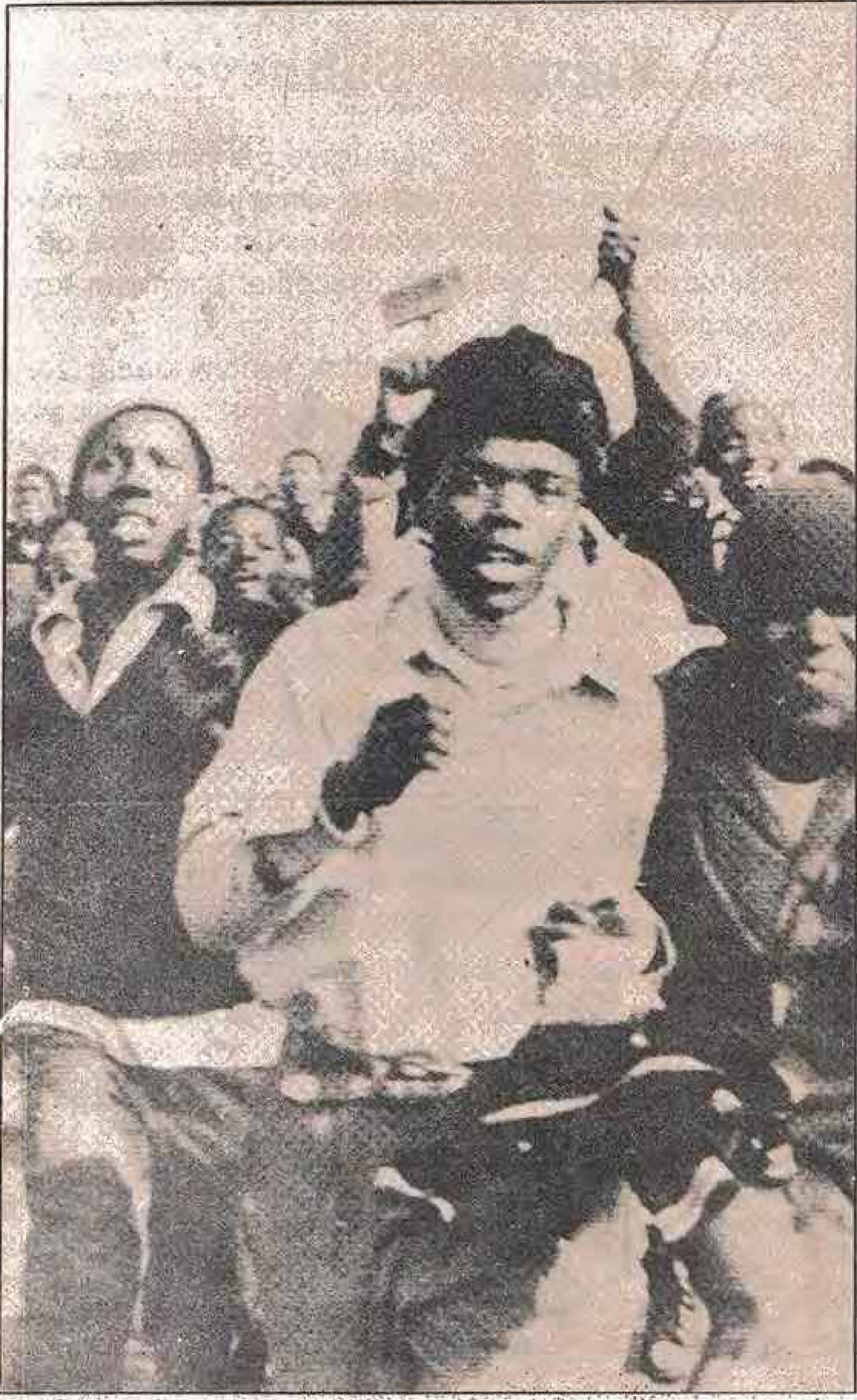
Oysa yapılması gereken «devrimci durum var mı, yok mu»yu tartışmak yerine tezgahlanmak istenen faşist dik taya karşı nasıl direnileceğinin, **faşizme nasıl geçit verilmeyeceğinin yoluna bakmaktır.** Dimitrof'un 1935'teki 7'nci kongre söylevinde dediklerini hatırlayalım. Ne diyordu Dimitrof?

«İşçi sınıfının bütün kesimlerinin, bağlı oldukları parti ya da örgüte bakılmaksızın eylem birliğinin sağlanması, işçi sınıfının çoğunluğu, kapitalizmin devrilmesi ve proleter devriminin za-

Devamı s. 7, sü. 6'da

(*) Alıntıların vurgulanmasındaki siyahlar bizimdir.

Zimbabwe: Yaşasın Bağımsızlık!

Zimbabwe halkı bağımsız Zimbabwe'nin kuruluşunda başarıya ulaşacaktır.

Zimbabwe Yurtsever Cephe-si'ni oluşturan ZAPU ve ZANU'nun zaferle çıktığı Şubat ayı seçimlerinden sonra, Zimbabwe'nin bağımsızlığı ilân edildi. Yetkilerin İngiltere tarafından devredilmesi ve sömürgeliğin son bulmasının ilânı ile Zimbabwe halkı mücadelesinde önemli bir başarıya ulaştı.

Ancak Zimbabwe halkının ve Yurtsever Cephe'nin önündeki sorunların bitmediği de kuşkusuz. Zimbabwe halkının Yurtsever Cephe öncülüğündeki kararlı mücadelesi karşısında gerileyen emperyalistler ve yerli işbirlikçileri ülke üzerindeki hesaplarına son vermiş değiller. Diğer taraftan ülke halkının içinde bulunduğu ağır koşullar da çözüm bekliyor.

Ülkedeki 600 beyaz çiftçi, 600 bin Afrikalı ailenin sahip olduğu kadar toprağı elinde bulunduruyor. Bu durum köklü toprak reformu gerektiriyor. Yine kömür, krom, altın gibi son derece değerli kaynaklara sahip ülkenin bu doğal zenginlikleri Batı tekelci sermayesinin denetiminde bulunuyor. Bunlar arasında İngiltere'nin payı ön sırada yeralıyor. Tekellerin bu zenginlikleri kolay kolay bırakmaya yanaşmayacaklarını tahmin etmek güç değil. Toprak reformu, işsizliğin önlenmesi, konut, eğitim, sağlık sorunları ve hertürden ayrımcılığa son verilmesi yine acil çözüm bekleyen sorunlardan.

Ülkede beyaz azınlık ve yerli halk arasındaki ilişkiler de önem taşıyan bir başka konuyu oluşturuyor. ZANU ve ZAPU liderleri seçimdeki zaferin hemen ardından, ırkçılığa şiddetle karşı çıkarken, bağımsız Zimbabwe'de ayrım yapılmaksızın beyazların ve yerli halkın oturabileceğini açkladlar. Bu sorunların ötesinde bugün çözüm bekleyen bir ana sorun hükümet ve diğer yönetim organlarının oluşturulmasıdır. Seçimlerdeki başarı üzerine Başkanlığı emperyalistlerce istenmiyerek kabul edilen Robert Mugabe, göreve geldikten hemen sonra Nkomo önderliğindeki ZAPU örgütü ZANU'nun doğal müttefiki olduğunu belirtti.

ZANU ve ZAPU'nun bugüne kadar yürüttükleri başarılı ortak silâhlı ve diplomatik mücadeleden sonra şimdi de bağımsız Zimbabwe'yi kurma çabaları emperyalistlerce ve ırkçı Güney Afrika yönetimince dikkatle izleniyor.

Genç Zimbabwe'nin düşmanları pusuda. Ancak tüm dünya halkları Zimbabwe halkının yanında. Afrika Birliği Örgütü yaptığı açıklamada Zimbabwe'ye yapılacak hiçbir müdahaleye izin verilmeyeceğini ve tüm Afrika halklarının Zimbabwe halkının yanında olduğunu belirtti.

Zimbabwe'de yurtsever güçleri seçimlerde gösterdikleri başarıyı daha ileri adımlara ulaştırmak, saflarını daha da güçlendirmek görevi bekliyor.

Zimbabwe halkı bağımsız Zimbabwe'yi kurma mücadelesini kararlılıkla yükseltiyor, yükseltecek.

Nisan 1974 Devriminin Yıldönümünde

Portekiz Halkı kazanımlarını korumaya kararlı

Portekiz'de ara seçimlerin ardından gerici Demokratik İttifak'ın işbaşına gelmesinden bu yana 2.5 ay geçmiş bulunuyor. Ancak bu kısa sürede gericiler İttifakı Portekiz halkının Nisan 1974 Devrimi'ni izleyen kazanımlarına el uzatmakta ve saldırılarını yoğunlaştırmakta gecikmedi. Aslında gericilerin önünde kısa bir zaman var. Sonbaharda yapılacak parlamento seçimlerinde gericiler şanslarının giderek azalacağını görüyorlar. Bu nedenle ellerini çabuk tutup büyük sermayenin çıkarına ne yapabilirlerse kâr biliyorlar.

Seçimlerden sonra kurulan gerici Demokratik İttifak hükümeti toprak reformuna saldırarak, kooperatifleşmiş köylülerin elindeki toprağı, hayvanları, makinaları aldı. Bunlar büyük ve orta işletmeler olarak kapitalistlerin eline verildi. Çıkarılan yeni yasa ile patronlar 1974'ten sonra Anayasa ile yasaklanmış iş alanlarında (bankacılık, sogortacılık vb.) tekrar faaliyet göstermelerine izin verildi. Kamu işletmelerindeki devlet pay ve hisseleri özel sektöre devrediliyor. Enflasyonla mücadele adı altında Hükümet 40'a yakın sendikanın imzaladığı toplusözleşmeleri tekrar gözden geçirmeye ve işçilerin kazandıkları hakları ellerinden almaya uğraşıyor. Tüm hükümet makamları, yerel yöneticiler, radyo-televizyon kurumunun yöneticileri, elçiler değiştirilmiş bulunuyor. Bu arada bazı gazete ve dergiler hükümet tarafından yasaklandı.

Bunlar olurken, şıkıyönetimi getirmek, ya da bazı bölgelerde «olağanüstü hal» durumu yaratmak üzere polis faaliyetlerine hız verildi. Gericiler böyle bir gerginlikle ordu ile özellikle yoksul köylüler arasında çatışma yaratmayı umuyorlar.

Portekiz halkı gericilerin 1974 Nisan Devrimi kazanımlarını geri almasına izin vermeyecektir.

Dış ilişkiler açısından Afganistan'daki gelişmeler bahane edilerek anti-Sovyetizmi azdıran gerici hükümet ABD emperyalizminin ve NATO'nun en saldırgan siyasi ve askeri çevreleri ile birlikte hareket ediyor. Uluslararası ilişkilerde işbirliğine ve gerginliğin yumuşatılmasına dayalı bir politika izlemeyi açıkça reddetmiş bulunuyor.

Bütün bunlar gerici ittifakın işbaşına gelmesinden bu yana sergilediği saldırılardan yalnızca birkaçı. Ve bunun sonuçları doğal olarak Parlamento seçimlerine yansıyacak. Sol güçler, ara seçimlerden önceki duruma gelme şansına sahip bulunuyorlar. Yani sağcılar tekrar azınlığa düşebilir. Ancak tüm sol güçlerin birlikteliği sağlanmadan bu mümkün görünmüyor. Nitekim ara seçimler öncesi Sosyalist Parti'nin Komünist Parti ile işbirliğine yanaşmaması ve böylece demokrasi saflarını zaafa uğratmasının sonuçları bugün gericilerin uygulamalarında açıkça görülüyor. PKP'nin tüm çağrılarına karşılık Sosyalist Parti'nin henüz tavır almadığı ve pasif kaldığı görülüyor. Demokrasi güçlerinin ortak mücadelesinin örgütlenmesi hem Parlamento hem de Başkanlık seçimlerinde gericilerin bir kere daha tecritini getirecektir .

Rüşvetli Demokrasi!

● **İtalya'da rüşvet almak burjuva partileri ve politikacıları açısından itibar kazanma vesilesi oldu.**

İtalya'da futbolcularla ilgili rüşvet olayı skandal olarak dünyada yankılanırken, asıl «skandal» gözlerden gizlendi. Daha doğru bir deyişle önemsenmedi.

Rüşvet olayı ile sahneye çıkan Caltagirone kardeşler İtalya'nın en büyük inşaat firmalarının sahibidir. Caltagirone'ların bir süre önce açıklanan serveti büyük yankılar uyandırdı. Ve bu büyük servetin ne yolla oluştuğu da gözler önüne serildi.

Caltagirone'ların adı futbolculara rüşvet verme skandalına karıştı. Ama rüşvet verdikleri yalnızca futbolcular değildi. İşbaşındaki Hristiyan Demokrat Parti'nin liderlerinden, «seçkin» politikacılara kadar birçok kişi bu rüşvet listesinde yeralmaktaydı. Ve bu rüşvetler karşılıksız değildi. Caltagirone'lar verdikleri bu rüşvetler karşılığında devlet kurumlarından bol miktarda kredi ve borç alabiliyorlardı. Rüşvet olayının ortaya çıkmasıyla Parlamento'da önergeler verildi. Deniz Ticaret Bakanı ve Hristiyan Demokrat Parti'nin önde gelen isimlerinden Franco Evangelisti rüşvet olayı nedeniyle istifa ederken, milyonlarca lira rüşvet aldığını ve bunları seçim kampanyası sırasında kullandığını belirtti. Yasalara göre partilerin ve seçim kampanyalarının bu tür finansmanı suç olduğu halde Evangelisti bunu rahatlıkla söylüyordu. Çünkü daha önceki örneklerde görüldüğü gibi yargılanması sözkonusu olmayacaktı.

İtalya'da burjuva partileri ve politikacıları arasında rüşvet artık bir hünerlilik vesilesi olarak gösterilmekte ve rüşvet olayları «olağanlaşmakta.» İtalyan ve uluslararası tekellerin artık ülkede satın alamayacağı burjuva politikacısı kalmamış gibidir.

Hristiyan Demokrat lideri Luigi Gui'nin rüşvet alırken suçüstü yakalandığı, Sosyal Demokrat Mario Tanassi ve birçok politikacının Loockheed skandalına adı karıştığı bilinmektedir. İtalya'nın büyük kimya firması Montedison 1961-68 yılları arasında burjuva partileri ve politikacılarına 50 milyar liretten fazla rüşvet verdiğini açıkladı. Bu miktar hiç de küçük bir rakam değil. Dahası son 20 yılda İtalyan ve diğer uluslararası tekellerin bu iş için 150 milyar liretten fazla harcama yaptıkları tahmin ediliyor.

İtalya'da «rüşvetli demokrasi»nin yeni örneklerini bakalım kimler verecek?

Basra Körfezi ülkeleri ve ABD'nin planları

ABD Başkanı Carter'ın «Sovyet tehdidi» ve Afganistan'daki gelişmeleri bahane ederek Basra Körfezi'ni «ABD'nin hayati çıkar bölgesi» olarak ilân etmesini izleyen gelişmeler Basra Körfezi ülkelerinde endişeyle karşılanıyor.

Aralarında ABD ile yakın bağlar içinde bulunanlar dahil Basra Körfezi ülkeleri, soğuk savaş kışkırtıcılığını arttıran ABD yönetiminin bölgeyle ilgili önerilerini reddediyorlar. Başkan Carter'in Basra Körfezi'ndeki ülkelerin Sovyetler Birliği'ne karşı bir «güvenlik sistemi» içinde birleşmeleri gerektiği yolundaki sözleri bu ülkelerde tepkiyle karşılandı. Bu tepki, ABD'nin Umman'a ait olan Masira adasında bir Amerikan üssü kurulması ile ilgili karar üzerine somut olarak ortaya çıktı. Kuveyt, Katar ve Birleşik Arap Emirlikleri yöneticileri, ABD ile Umman arasındaki anlaşmayı kınadılar ve bu anlaşmanın tehlikeli bir örnek olduğunu belirttiler. Birleşik Arap Emirlikleri yetkilileri Masira adasındaki üssün Hürmüz Boğazı'nı savunmak için değil, Umman Sultanı Kabus'un sallanan tahtını korumak üzere kurulduğunu belirttiler Kuveyt Dışişleri Bakanı da Basra Körfezi ülkeleri için Sovyetler Birliği'nin hareketinden korkacak birşey olmadığını ve bundan yüzde yüz emin olduklarını belirtti.

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Dünyaca ünlü Sovyet cimnastikçi Nelli Kim, ülkesinde minik cimnastikçilerin eğitimine yardımcı oluyor.

Spor Herkes İçin

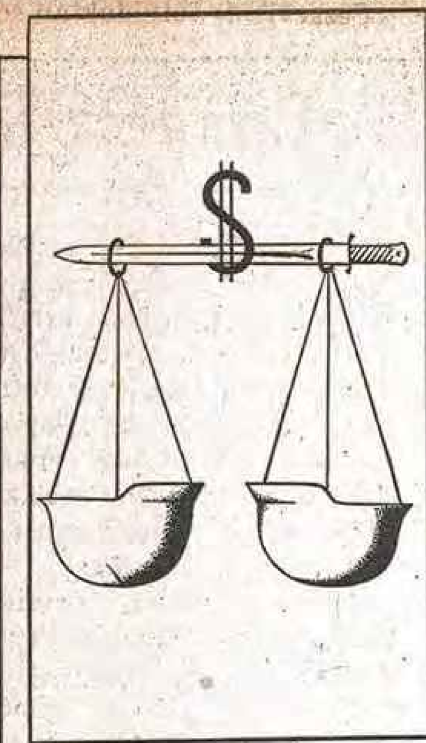
Moskova Olimpiyatları'nın yaklaşmakta olduğu bugünlerde, Olimpiyatlarda yeni «yıldızlar»ın doğacağından söz ediliyor. Bunlar yine sosyalist ülkelerin sporcuları olacak. Sosyalist ülkelerde bu «yıldızlar» doğmaz, bu başarılı sporcuların yetiştirilmesi şansa değil, bilime, eğitime bağlıdır.

Sovyetler Birliği'nde 3000'den fazla stadyum, 60 bin spor salonu, 500 binden fazla spor alanı, 100 bin futbol sahası bulunuyor. Tüm bu tesislerden ve spor aletlerinden Sovyet emekçileri ve aileleri parasız olarak yararlanabilir. Sporla uğraşmak isteyenler, ülkenin her tarafında kurulmuş olan spor derneklerinden birine sembolik bir ücret karşılığında üye olurlar. Bundan sonra en pahalı spor aletlerini (yelken, binicilik, hava sporu vb.) dahi parasız kullanabilirler. Spor tesislerinin yapılması, spor aletlerinin satın alınması, antrenörlere ve tıp uzmanlarına aylık ödenmesi devlet tarafından karşılanır.

Spora başlangıç için, çocuk ve gençlik spor okulları vardır. Sovyetler Birliği'nde 5000'den fazla böyle okul vardır ve bu okullarda 2 milyon çocuk ve genç sporla uğraşır. Bu okullarda da öğrenim herkes için parasızdır. Ayrıca parasız ortaöğrenim sisteminde kültür-fizik dersleri zorunludur. Bu derslerde yer alan spor oyunları arasında atletizm, cimnastik, kayak, yüzme, güreş vb. bulunuyor. İki yılda bir lise öğrencileri arasında ülke çapında yapılan yarışmalar 17'si Olimpiyatlardakiler olmak üzere 20 spor kolunda düzenlenir.

Sosyalist ülkelerde sporun yalnızca eğlence değil, aynı zamanda insanın bedensel ve zihinsel sağlığını da mükemmelleştiren bir yol olduğu bilinir. Bu nedenle insanların özellikle gençlerin spora çekilmesi için her fırsattan yararlanılır, her yönteme başvurulur.

ABD dış politikasını kim yönlendiriyor? (2)

Büyük sermaye kodamanlarının biçimlendirmek ve ABD dış politikasına aktarmak üzere görev yapan gayrı resmi özel kuruluşların en önemlisi hiç kuşkusuz Uluslararası İlişkiler Konseyi'dir. Konsey bünyesinde ve ona bağlı alt kuruluşlarda görev yapanlar, H. Kissinger'in bir kitabının önsözünde belirtildiği gibi, «ABD askeri ve dış politikasının anahtarlarını belirlemek üzere başvurulan kişiler»dir.

UİK, başından beri ismine ve rolüne uygun olarak en güçlü özel şirketlerin temsilcileri tarafından yönetilmiştir. Konsey kuruluşundan sonra, 1921-1953 yılları arasında, Morgan finans grubunun temsilcileri tarafından yönetildi. Daha sonra Konsey idaresi Ford ve Rockefeller gruplarının ortak denetimine geçti, ve 1953-71 yılları arasında Ford Vakfı Başkanı ve Rockefeller Chase Manhattan Bank İdare Heyeti Başkanı J. Mc. Cloy Konsey Başkanı oldu. Nihayet 1970'den sonra UİK, David Rockefeller tarafından yönetildi.

Konsey yönetimi ve hatta «safları», şu veya bu şekilde Amerikan finans oligarşisinin çeşitli gruplarına bağlı insanların örgüt üzerindeki tam kontrolunu yansıtırlar. Konsey bünyesinde ABD iş dünyasının politik düzeyindeki en dinamik temsilcileri aşağıdaki başlıca gruplara ayrılabilir: % 15 kadarı öncelikle Carnegie, Morgan, Rockefeller ve Ford «hayırsever» vakıflarının önde gelen yöneticileridir; % 38 banka, sanayi ve hukuk firmalarının ortakları ya da yöneticileridir; UİK üyelerinin % 19'u ABD üniversitelerinin de özellikle Harvard ve Columbia üniversitelerinde, dış politika dökümanları hazırlayan yönetici ve öğretim görevlileridir; ve nihayet Konsey üyelerinin % 15'i yüksek hükümet görevlileri, özellikle dış politika ile ilgili görevlerdeki kişilerdir.

UİK, ABD dış politikasının ana «içe dönük» araştırma zeminidir. Burada en sınırlı ve geniş kavramlar biraraya getirilir, incelenir ve nihayet hangi hükümet işbaşında olursa olsun —Cumhuriyetçi ya da Demokrat— ABD yönetiminin izleyeceği dış politikanın kalbini oluşturacak stratejik doktrinler ortaya çıkar. İşbaşındak. yönetimin temsilcileri tartışmalarda aktif yeralırlar ve rapor hazırlarlar.

Ancak UİK yalnızca konuşma yapılan bir kulüp değildir. Çok ciddi çalışmalarnı yapıldığı bir örgüttür. Tartışmaların sonuçları, kararlar ve öneriler tekrar gözden geçirilerek yalnızca Konsey yöneticilerine değil, aynı zamanda ABD Devlet Başkanlığına, Pentagon'a, Milli Güvenlik Konseyi'ne ve CİA'ya gönderilir. Bunun anlamı önerilen fikrin kabul edildiği ve «büyük iktidar politikası» sahasına girmesi için yeşil ışığın yakıldığıdır. Aynı zamanda, UİK'in yayın organı «Foreign Affairs» ve onun ikizi olan ve Carnegie Vakfı tarafından yayınlanan «Foreign Policy», onaylanan doktrinlerin propagandası için bombayı patlatırlar «geniş kamuoyu»na «ABD'nin ulusal çıkarları» doğrultusundaki hedefler olarak sunar.

Son yıllarda doğan Üçlü Komisyon ise UİK'in küçük kardeşidir.

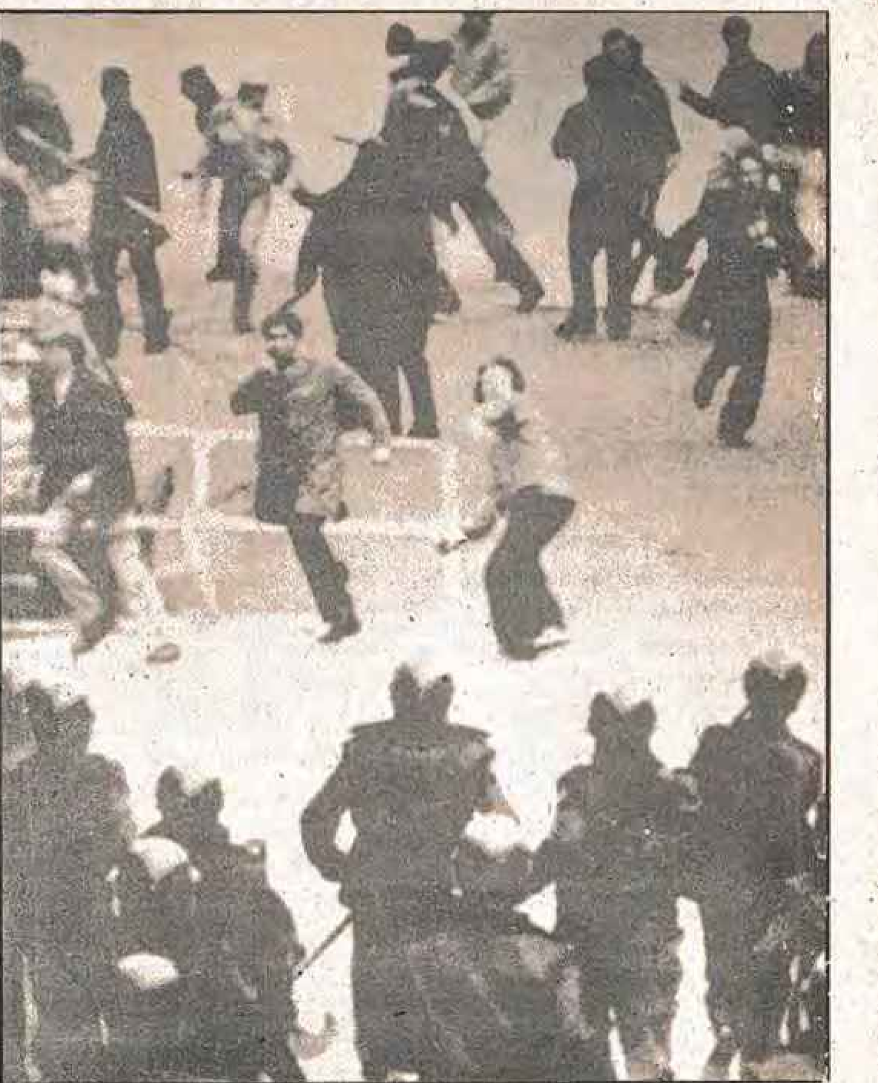
Bu komisyonu yaratan UİK Başkanı ve Chase Manhattan Bank'ın başı David Rockefeller'dir. Bu Komisyonu finanse eden de UİK'nin bütçesini karşılayan aynı kuruluşlar yani Rockefeler ve Ford Vakıfları olmuştur. Komisyon üyeleri arasında Brown Brothers'ın yöneticileri, Haniman and Co. ve Liman Brothers bankacılık, birkaç hukuk firması ve UİK'nin «iç çevresi»ni oluşturan büyük Amerikan şirketlerinin temsilcileri bulunmaktadır. UİK'den farklı olarak Üçlü Komisyon yalnızca Amerikan sermayesinin değil, aynı zamanda Batı Avrupa ve Japon finans ve politik çevrelerinin uluslararası politikasını yönlendirecek tüm gerekli araçları biraraya getirme işi ile uğraşmaktadır

«İNSAN HAKLARI» PROPAGANDASI

Carter yönetiminin kullandığı «insan hakları» için mücadeleyi konu alan propaganda tezi bu yönetim tarafından yaratılmadı. ABD emperyalizminin tümden ve özellikle ahlaki çöküntüsünü gizlemek üzere bu taktiği ortaya atan yine UİK'di.

UİK raporlarından anlaşıldığına göre insan hakları konusu, Konseyin 1973 yılında başlayan ve 1980'ler için Proje öngören çalışmalarında yeralmıştır. Bu doküman (insan hakları) dünyadaki olayların muhtemel gelişmeleri tahmin edilirken ve ABD dış politikası için en iyi olan seçilerek hazırlanmıştır. Konsey üyeleri insan hakları sorununun «büyük bir ekonomik sorun» getireceğini derhal gördüler, çünkü «siyasal hak ve özgürlükler»den ayrı olarak aynı zamanda İnsan'ın karşılanması gereken «temel ekonomik ihtiyaçları» vardı. Ama insan haklarının gerçekten güvence altına alınması kapitalizmin doğası ile kesinlikle uyuşmayacağından, bu tezin uygulanması UİK tarafından terkedildi.

Bunun yerine «savunma»dan yana bir sansasyonel propaganda kampanyası önerildi. Bunun için «İnsan Hakları Çalışma Grubu» UİK tarafından özel olarak kuruldu ve 1975-76 yıllarında çalışma yaptı; herşeyden önce Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'daki sosyalist ülkelerdeki insan haklarına «aykırılıklar»ı kanıtlama ve bu bahaneyle bu ülkelerin işçilerine müdahale etmek üzere bir «mekanizma» oluşturmakla meşgul oldu. Diğer bir deyişle, «insan hakları» kampanyası daha başlangıcından açıkça anti-sovyet ve anti-komünist muhteva ile dolduruldu.

ABD yönetimi «insan hakları» şampiyonluğu yaparken, kendi ülkesinde insan haklarını ayaklar altına alıyor.

Bu yeni psikolojik silah 1976 Başkanlık seçimi kampanyası sırasında uygulamaya konuldu. Ve bu sloganı seçimlerde kullanan J. Carter grubunun resmi politikası oldu. Buna bağlı olarak UİK'nin çalışma grubunun iki üyesi yeni ABD yönetimine alındı. Bunlardan W. Quandt Milli Güvenlik Kurulu'na danışman oldu ve L. Gelb Başkanlıkta önemli görevlerden birisine getirildi ve İnsan Hakları Çalışma Grubunun başkanı T. Hesburgh Rockefeller Vakfı Yönetim Kurulu Başkanlığına getirildi.

Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkeler üzerinde yeni bir baskı aracı yarattıklarına inanan, ABD'nin «insan hakları» şampiyonu olduğunu ilân eden sloganın yaratıcıları yönetimin yarattıkları bu «ürün»e nasıl baktığını yakından izlediler. Sovyetler Birliği'nin ancak bu yeni ideolojik saldırı karşısındaki kararlı püskürtmesiyle ilgili UİK üyeleri arasındaki tartışmalar Amerikan burjuvazisinin «insan hakları» propagandasını resmen yapması ile ortaya çıkan beklenti ve hayal kırıklığını geniş bir şekilde ortaya koydu.

ABD'nin mülk sahibi sınıfların yayın organlarında yeralan tartışmalarla, bu konuda Beyaz Saray'ın çalışmalarında yeralan çeşitli gelişmeler arasında hiçbir paralellik kurulmaksızın şunu söylemek mümkündür: bu yayın organlarındaki tartışmalarda ne zaman histerik anti - Sovyet unsurlar ağırlık kazanırsa, Washington'da anti-Sovyet politika daima üstünlük kazanır.

Bu nedenle, ABD'nin «insan hakları» sorununa ilişkin resmi tavrı, Amerikan Toplumunun belirli unsurlarının arzularına bağlıdır ve bu unsurlar için «insan hakları» sözü insan haklarına gerçekten ilgi göstermenin dışında her anlamı taşımaktadır.

Genel-İş 8. Genel Kurulu toplandı

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası'nın 8. dönem Genel Kurulu 19 Nisan Cumartesi günü Ankara Çağdaş Sahne'de toplandı.

İşçi sınıfımızın ileri sendikal örgütü DİSK'in en büyük sendikası olan Genel-İş'in Ankara'da toplanan Genel Kurulu, işçi sınıfına ve emekçi halk güçlerine karşı saldırıların yoğunlaştığı, emekçilerin sınırlı demokratik haklarının dahi ellerinden alınmak istendiği günümüz koşullarında büyük bir önem taşımaktadır.

Emekçi halk güçlerinin, işçi sınıfının öncülüğünde sömürüye, baskıya ve saldırılara karşı yükselen toplumsal muhalefetini yoketmek amacıyla faşist diktatörlük heveslilerinin kışkırttığı bu ortamda; Genel-İş saflarında yeralan sınıf bilinçli ve kararlı işçilerin, demokrasiden yana olan bütün güçlerin birliğini gözeten ve güçlendiren kararlar almaları beklenmektedir.

Gazetemiz basına giderken Genel Kurul toplantısı sürdüğü için ayrıntılı haberimizi önümüzdeki sayıda yayınlayacağız.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz'ın Genel kurula gönderdiği mesaj şöyledir:

«Bir yandan İMF, Dünya Bankası vb. kanallardan emekçi halka kemerleri sıktırma politikası dayatılırken, bir yandan da işçi sınıfının 1 Mayıs'ta birlik, mücadele, dayanışma azminin pekişmesi engellenmek isteniyor Daha 1 Mayıs'a haftalar varken valiler Anayasaya ve kanunları çiğneyerek 1 Mayıs gösterilerine izin verilmeyeceğini, sokağa çıkma yasağı konulacağını ilân ediyorlar.

Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal bunalıma yolaçan, emperyalistlerle işbirliği halinde, emekçi halkın emeğini sömüren burjuvazi ve onun açgözlülüğüdür. Gözünü kâr hırsı bürümüş tekelci parababaları ve onların siyasi arenada sözcülüğünü yapan AP ve yandaşları, bugünkü yoklukların, cehennemi pahalılığın, işsizliğin, sefaletin yegane sorumlusudurlar. Böyleyken onlar bunalımın yükünü işçilerin, emekçilerin, çalışan milyonların sırtına yüklemeyi plânlamaktadırlar.

İşçi sınıfımız sahip çıktığı toplumsal misyonuyla ve gerekleriyle, demokratik hak ve özgürlüklerden taviz vermeyeceğini, kemerleri sıkma politikasına boyun eğmeyeceğini göstermiştir. Bugün karanlık emellerini faşist diktatörlükle gerçekleştirmek peşinde olanlara, geçit vermeyecek olan, halk güçlerinin başında işçi sınıfı gelmektedir.

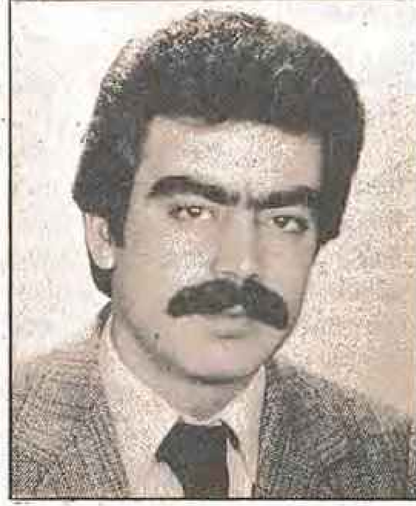
Çağımızda dünyamız işçi sınıfının yaratıcı elleri üzerinde, onun beyninin emeği ile ileriye dönmektedir. Türkiye'de bu gidişin içindedir. İşçilerin başını çektiği sosyalizme ilerleyen muazzam yürüyüşünü engellemeye kimsenin gücü yetmeyecektir. Yeter ki işçiler, onların politik öncüleri sosyalistler, faşizme karşı onların herkesi Demokratik Birlik cephesinde birleştirip faşizme geçit vermemeyi bilsinler, yeter ki, emekçi halk güçleri iktidara giden yolda örgütlensinler, bu sömürü ve baskı düzenine son vermedikçe yollarından dönmemeye azmetsinler.

Faşizme Geçit Yok!
Yaşasın Demokratik Birlik!
Yaşasın İşçi Sınıfının Birlik, Mücadele Dayanışma Günü 1 Mayıs!»

Tekstil Genel Başkanı Rıdvan Budak

«Demokrasiyi rafa kaldırma gayretleri boşa çıkartılmalıdır»

TEKSTİL Sendikası Genel Başkanı Rıdvan Budak, Tariş olayları gerekçe gösterilerek Tekstil grevlerinin başladığı günlerde tutuklandı. 1,5 ay kadar İzmir Şirinyer Askeri Cezaevi'nde, «ticareti engellemek» suçuyla tutuklu kalan Rıdvan Budak geçtiğimiz günlerde salıverildi. Serbest bırakılmasından sonra görüştüğümüz TEKSTİL Sendikası Genel Başkanı sorularımızı şöyle cevaplandırdı:

Sayın Budak, tutuklanmanıza varan gelişmeleri anlatır mısınız? Neden tutuklandınız?

Bildiğiniz gibi Ocak ayı sonlarında ve Şubat ayının ilk günlerinde İçişleri Bakanlığı'nın talimatı ile İzmir Valiliği İzmir'deki Tariş işletmelerine çok sayıda kolluk kuvvetleri ve askerlerle baskın yaptı. 22 Ocak günü yapılan ilk baskın sendikamız yöneticileri ve üyelerimizin soğukkanlılığı ile daha vahim durumlara dönüşmeden sona erdirildi. Bu baskın sırasında fabrikada yapılan aramada hiçbir «suç unsuru» bulunmadı ve bu durum basın mensuplarına bizzat polisler ve yetkililer tarafından açıklandı. Bu olayın ardından mahkemece yapılan tespitte fabrikadaki zarar ziyanın ortada hiçbir şey yokken ve işverenin dahi haberi olmaksızın gelen kolluk kuvvetlerince yapıldığı yeraldı. Yine mahkeme tespitinde fabrikada kadro fazlası olmadığı, üretimin normal olduğu ve revizyona ya da onarıma gerek bulunmadığı belirtildi. Gerçekten de kolluk kuvvetlerinin verdiği zarar birkaç gün içerisinde onarılıp yeniden üretime geçildi. Ancak 1. ve 2. MC döneminde Tariş'te bilinen olaylar sergileyen iktidar Tariş'ten elini çekmedi. Planın geri kalan kısmı 6 Şubat günü uygulamaya konuldu. Tariş Genel Müdürü Hakkı Gürün tüm TARİŞ işletmelerinin bir hafta süre ile onarım nedeniyle kapatılacağını ilan etti. İşçiler bunun kesin bir oyun olduğunu ve fabrikayı terketmeyeceklerini belirttiler. Bu arada İplik Fabrikası müdürü değiştirildi. 253 işçinin işine gazete ilanıyla son verildi. Bunlar olurken 6-14 Şubat tarihleri arasında Sendika Genel Başkanı olarak Vali, Emniyet Müdürü ve yetkili Albay ile defalarca görüştüm. Ancak Tariş Genel Müdürü yetkili sendika olan Sendikamız TEKSTİL ile görüşmeyi uzun süre kabul etmedi. Bir kere mümkün olan görüşmede de kendisinin yetkili olmadığını ve «Hükümet ve İçişleri Bakanı'nın bileceğini» söyledi. Gürün'ün işçi çıkarılmayacağını söylemesine karşılık hemen ardından depolamada çalışan 400 işçiden 136'sı işten çıkarıldı. İplik fabrikasındaki 1960 kişinin iş akitleri «kanunsuz direniş» gerekçesiyle askıya alındı. İplik fabrikasını terketmeyen işçileri 14 Şubat günü binlerce asker ve kolluk kuvvetleri tank ve uçaksavarlarla kuşattı ve fabrika boşaltıldı.

Olayların başlamasından sonra sürekli olarak Vali, Emniyet müdürü ve diğer yetkililerle birlikte oldum ve şahsıma yönelik bir tutuklama sözkonusu olmadı. Kaldı ki, bu yetkililer de TARIŞ yöneticilerinin tutumunun yasaya aykırı olduğunu belirttiler. Kendilerinin de durumu bildiklerini, ama «devletin gücünü göstermek zorunda olduğunu» söylediler Ne var ki, İstanbul'a dönüp, tekstil grevlerinin başlayacağını açıkladığım basın toplantısından 2 gün sonra ve grevlerin başlamasından yaklaşık 15 saat önce hakkımda tutuklama kararı verildiği haberi geldi.

Bu kararı takiben grevlerimizin başlamasının hemen ardından tutuklandım. Tutuklanma kararının çıkarılışı ve tutuklanmamın tekstil grevlerinin başlangıcına rastlaması anlamlıdır. Nihayet 1,5 ay kadar Şirinyer Askeri Cezaevi'nde tutulduktan sonra (görüşme olanakları yalnızca akraba ve avukatlarla, o da sınırlı olarak) birkaç gün önce serbest bırakıldım.

Tekstil grevlerinde ne hedef alan, işverenlerin sendikal hak ve özgürlüklere yönelik saldırıları konusunda görüşleriniz nelerdir?

Tekstil işçileri grevleri başarıyla sürdürüyorlar. Ancak demokratik ve sendikal hak ve özgürlüklere yönelik baskı ve saldırılardan tüm işçiler ve emekçilerle birlikte tekstil işçileri de payını alıyor. Artık açıkça görüldüğü gibi işverenlerin talepleri hemen ertesi gün iktidar temsilcilerinin ağzından emir olarak çıkmaktadır. TİSK Genel Kurulu'nda tekelci sermayenin dile getirdiği taleplerde görüldüğü gibi, artık varılan noktada sendikalar açık hedef olmuşlardır. Daha fazla yoksulluğa, daha fazla açlığa boyun eğdirmek için, milyonlarca işçinin örgütlü bulunduğu sendikaların, bu arada özellikle, işçi sınıfımızın ileri sendikal örgütlerinin ortadan kaldırılması, sendikalaşma, grev ve toplu sözleşme hakkının toptan yok edilmesi için gayretler artmıştır. Bütün bu saldırılar demokrasiyi rafa kaldırma gayretlerinin bir uzantısıdır. Bu gayretleri boşa çıkarmak mümkündür. Bunun yolu da bugün ülkemizde acil sorun olan faşizme karşı tüm toplumsal güçlerin örgütlü ortak mücadelesinin yükseltilmesinden geçmektedir. Faşizme geçit vermemek için tüm demokratik güçlerin birliğinin sağlanması yolunda artık kaybedilecek bir an dahi yoktur. Demokrasiden yana olan tüm güçlere ve bu arada milyonlarca işçinin örgütlü bulunduğu sendikalarımıza, faşizme karşı tüm toplumsal güçlerin birliğinin sağlanması yolunda tarihi görev ve sorumluluk düşmektedir. Bu görev daha fazla gecikilmeksizin yerine getirilmelidir, faşizme ancak bu şekilde geçit verilmeyecektir.

FAŞİST SALDIRI VE KIYIMLAR SON KERTEYE VARDI

MHP liderinin TV'de açıkça ilericilere yönelik faşist saldırı ve katliamları savunmasına ve hükümetçe desteklenmesine paralel olarak, kıyım, saldırı ve katliamlar da azgınlık noktasına varıyor. Ümit Kaftancıoğlu'nun öldürülmesi, faşist milliyetçi hareketin yazarları da boy hedefi yaptığını bir daha gösterirken, yurdun her yanında kıyım ve öldürme olayları artıyor, gazetemize yüzlerce haber geliyor.

ANKARA'DA

MKE'de işçi kıyımının eksildiği gün yok. Faşist sendika Türk-Metal, 2 yıldır süren toplu sözleşme görüşmelerinin ardından işçileri 500 lira ücret artışı ile yetinmeye mahkum etti. Buna tepki gösteren işçiler kıyılıyor, ilerici yöneticiler görevden alınarak yerlerine faşistler yerleştiriliyor. Ve işçilerin iki yıllık hakları ödenmiyor.

TKİ'de kurumun fasistleştirilmesi çabalarına boyuna hız veriliyor. MHP'li Fikret Türe, sarı sendika ile işbirliği halinde kıyım ve zorbalığın kol gezmesine çalışıyor.

MTA'da bazı maceracı eylemler bahane edilerek asker gözetimi hâkim kılınmak isteniyor. Ancak kıyım, baskı uygulamalarına karşı MTA'nın ilerici çalışanları ısrarla direniyor. Yemek ücretlerinin yüzde 200'lük artışı, çalışanların boykotuyla engellendi.

ÇAN'DA

Çanakkale Seramik Fabrikasında çalışan 3000 işçi, kötü sağlık koşullarının düzeltilmesi, sarı sendika patron işbirliğinin kırılması yönündeki mücadelelerini çok zor koşullar altında yürütüyorlar. İşçilerin en küçük kıpırtısı işten atılmalarına yol açıyor. Ancak, işçiler, işveren İbrahim Bodur ve hempası sarı sendikanın ördüğü zinciri kırmaya ve DİSK Keramik - İş'te örgütlenmeye kararlı olarak, baskılara sosyalistlerle birlikte karşı koydular.

ULUBORLU'DA

Faşistler, tutunamadıkları Isparta'nın Uluborlu ilçesinde, resmî devlet güçleri eli ile palazlandırılmaya çalışılıyor. Faşistler özellikle TSİP üyelerine yönelik saldırılarını polisle işbirliği halinde sürdürüyor. TSİP üyesi Metin Özyorulmaz, Mehmet Kirezli ve arkadaşları, pekçok kez faşistler ve polisçe kendilerine pusu kurularak saldırıya uğramışlardır. POL-BİR üyesi polisler, Halil Yetkin ve Ekrem Telâşe ile arkadaşlarını silâh çekerek tehdit etmişler, Kâmil Akkaya'ya poliste işkence edilmiştir.

MERSİN'DE

8 Mart mitinginin ardından, bu mitinge katıldıkları gerekçesiyle 21 öğretmen ve 12 sağlık emekçisi açığa alındı. TSİP - TİP ve BD'nin ortak bildirisinin dağıtımı sırasında sosyalistler faşistlerin silâhlı saldırısına uğradı. Ama polis TSİP üyelerini göz altına alarak, «halkı isyana teşvik ettikleri» gerekçesiyle sosyalistleri mahkemeye verdi.

TARSUS'TA

20'ye yakın ilerici öğretmen, yönetici, 5 ziraat teknisyeni, 5 hemşire sürüldü. Baskı ve kıyımların sürmekte oluşu üzerine, TSİP Tarsus İlçe örgütü, basına yazılı açıklama yaparak uygulamaları şiddetle kınadı ve demokrasi güçlerinin yılmayacağını bildirdi.

HARUNİYE'DE

Düziçi Öğretmen Lisesi Müdürü Mehmet Göl'le birlikte 15 öğretmen sürüldü. Resmî desteği de arkalarına alan faşistler, TÖB-DER'li öğretmenlerin kurduğu ve 5 yıldır faaliyette olan Tüketim Kooperatiflerini bombaladılar TÖB-DER'li öğretmenlerin öncülüğünde düzenlenen ve 400 kişinin katıldığı kahve toplatısıda faşizme geçit verilmeyeceği vurgulandı.

SİNOP'TA

Devlet kadrolarını faşistleştirme operasyonu, Vali ve Milli Eğitim Müdüründen sonra YSE ve Orman başmüdürünün de görevden alınması, yerlerine faşistlerin getirilmesi ile sürdürüldü. YSE işçilerinin zorla faşist sendikaya üye yaptırılmasına karşı koyan işçiler atıldı. İşçiler 1 Nisan günü direnişe geçtiler. Öte yandan GİMA işçilerinden üçü TSİP ve DKB üyesi oldukları için, TÜS-DER'li sağlık emekçisi ve 8 lise öğretmeni ile birlikte kıyıma uğradılar. Ticaret Endüstri Meslek ve Sinop Lisesi yöneticileri ve okul aile birlikleri ortak toplantı yaparak Valiliğe kadar yürüdüler, baskıları kınadılar. Vali geri adım atarak, öğretmenlerin göreve döndürüleceğini açıkladı.

İşçi Sözlüğü

Sınıf Sendikacılığında Eylem Birliği

İşçilerin sınıf olarak toplumsal konumlarından kaynaklanan ve güncel mücadeleleri içinde gelişerek biçimlenen sendikalar, uzun mücadele yıllarının kazandırdığı deneyimler sonucunda eylem içinde sendikal bölünmeleri aşmanın zorunluluğunu kavramaya başlamışlardır. İşçilerin ortak güncel çıkarları bu zorunluluğun temelinde yer almıştır.

Kapitalist bunalımın yükünü emekçilere yükleme girişimlerine karşı, tekellerin sömürüsüne, baskılarına ve emperyalist saldırganlıklarına karşı sürdürülen mücadelenin başta işçi sınıfı olmak üzere bütün emekçi güçlerce benimsenmeye ve yaygınlaşmaya başlaması eylem birliklerinin oluşturulmasını dayatmıştır.

Sömürü ve baskının sınırlandırılması ve giderek yokedilmesi için daha geniş ekonomik ve demokratik istemlerle yola çıkan milyonlarca işçi, değişik eylem biçimlerine başvurmaktadır. Kapitalist ülkelerde grevler direnişler v.b. eylemler birbirini izlemekte ve gittikçe de yoğunlaşmaktadır.

Bütün bu gelişmeler işçiler ve sendikalar arasında geniş ve etkin eylem birliklerinin oluşması için elverişli koşullar yarattığı gibi, sendikal birlik için de yeni olanaklar yaratmaktadır.

Milyonlarca işçinin ekonomik demokratik ve siyasi istemleri doğrultusunda kendi ülkelerinin koşullarını da gözönüne alarak sürdürdükleri eylemler, siyasi ve sendikal hareketin gücüne bağlı olarak hem hızla yoğunlaşmakta, sınıf mücadelesini keskinleştirmekte, hem de önceleri sınıf mücadelesine yeterince duyarlı olmayan diğer emekçi kitleleri desteklemektedir.

Türkiye'de Türk-İş örneğinde de görüldüğü gibi; burjuva hükümetlerin ve patronların sınıf uzlaşmacılığını benimsemiş sendikal örgütler yaratma ve bu örgütler aracılığıyla işçi sınıfını oyalama, reformizmin kuyruğuna takma girişimleri de artık sonuçsuz kalmaya başlamıştır. Kapitalizmin bunalımı yoğunlaştıkça, tekelci sömürü ve baskı dayattıkça sınıf uzlaşmacısı sendikacılığın bunalımı da artmaktadır. Sendikalar, işkolları, ulusal ve uluslararası boyutlarda eylem birliğinin ana gücünü bu gelişim yaratmaktadır.

Dünya Sendikalar Federasyonu'nun (DSF) 9. Genel Kurul kararıyla ortaya koyduğu ve ısrarla sürdürdüğü Uluslararası Sendikal Birliği (USB) oluşturma, Dünya İşçi Konfederasyon'u (DİK) ve Uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyon'unu (UHSK) eylem birliğine çekme çabaları bu temel üzerinde gelişmektedir.

Bugün ulusal ve uluslararası plânda işçilerin eylem birliğinin oluşturulmasına elverişli koşulların ortaya çıkması sınıf ve kitle sendikalarına düşen görevleri daha da arttırmakta bu yeni koşulların gereklerine uygun yeni düzenlemelere yönelmelerini zorunlu kılmaktadır.

Uluslararası ve ulusal düzeyde ele alındığında işçilerin en geniş eylem birliklerini yaratan ortak istemleri şu noktalarda odaklaşmaktadır:

1 — İşçilerin ekonomik, demokratik ve toplumsal istemlerinin karşılanması varolan hakların korunması, geliştirilmesi,

2 — Bütün halkların ekonomik ve politik bağımsızlıklarının sağlanması. Yeni ve adil bir uluslararası ekonomik düzenin kurulması,

3 — Sömürgeciliğin faşizmin, ırkçılığın kesin olarak ortadan kaldırılması,

4 — Yumuşama sürecinin, barış mücadelesinin genişletilmesi ve güçlendirilmesi; bütün halklar arasında dostluk ve işbirliğinin geliştirilmesi, silahsızlanmanın savunulması.

İşçi sınıfının ulusal ve uluslararası düzeydeki bu ortak istem ve çıkarlarının savunulması ve gerçekleştirilmesi amacıyla eylem birliklerinin yaratılmasında ise; «her örgütün bağımsızlığına, kişiliğine saygı gösterilmesi temelinde, farklı sendikal anlayışa sahip olma hakkı saklı kalmak koşuluyla; içişlerine karışmama, örgütler arasında eşitliğe ve ortaklaşa alınan kararlara uyma ilkelerine bağlı kalınarak, bütün sendikal ve mesleki örgütlerle ilişkide bulunmaya, işbirliği yapmaya ve eylem birliği geliştirmeye hazır olmak gerekir.

İşçilerin ortak çıkarlarını korumak ve geliştirmek» eylem birliklerinde tek hedef olmaktadır. Sınıf ve kitle sendikaları, kendi örgütlenmeleri dışındaki sendikal, mesleki örgütlerle bütün işçileri ve emekçileri bu ortak hedef doğrultusunda eylem birliğine sevketmek, bunu sağlayacak örgütlenme ve eylem biçimlerini geliştirmek durumundadırlar.

Tekelci sömürü ve baskıların olabildiğince yoğunlaştığı Türkiye'de işçilerin eylem birliği için gerekli koşullar, ayrı ayrı işkollarında olduğu kadar, bütün Türkiye genelindeki ortak çıkarlar ve istemler doğrultusunda hızla oluşmaktadır. Oluşan bu koşullar sınıf ve kitle sendikalarınca değerlendirilmeli, eylem birliğini gerçekleştirecek örgütlenmeler oluşturulmalıdır. Bu doğrultuda DİSK'e ve DİSK'e bağlı sendikalara büyük görevler düşmektedir.

Enerji işçileri direnişe hazırlanıyor

TEK ve DSİ Genel Müdürlüklerine bağlı işyerlerinde çalışan binlerce işçi, yasal haklarını korumak amacıyla direnişe hazırlanıyorlar.

TEK DSİ işyerlerinde çalışan işçilerin büyük bir çoğunluğu DİSK'e bağlı Tek Ges-İş Sendikası'na üye olmasına karşın; gerici ve faşist işbirlikçisi TES-İş Sendikası, işverenlerle de anlaşarak işkolu düzeyinde toplu iş sözleşmesi imzalamıştı.

İşkolu sözleşmesinin imzalanmasından sonra sarı TES-İş sendikası ile açık işbirliği içine giren işverenler, işçilerin Anayasa'dan ve yasalardan doğan haklarını ciğnemeye başlamışlardır. İşçilerin sendika seçme özgürlüklerini yoketmek için 275 sayılı yasanın 7. maddesi bütün girişimlere rağmen uygulanmamış, dayanışma aidatı ödeyen işçiler, işkolu sözleşmesinden yararlandırılmamıştır

Amaç, bu tür zorlamalarla işçileri üyesi oldukları DİSK'e bağlı Tek Ges-İş Sendikası'ndan istifa ettirerek sınıf uzlaşmacısı Tes-İş sendikasına geçirmek ve enerji işkolundan sınıf sendikacılığını söküp atmaktır.

İşveren - sarı sendika işbirliği ile yasal hakları yokedilmek istenen enerji işçileri bilinçli ve kararlı bir biçimde bu yasadışı uygulamalara karşı koymaktadırlar.

Tek Ges-İş Yürütme Kurulu yayınladığı haber bülteninde bu kararlılığı dile getirerek şöyle demektedir.

«Sarı, İşveren yanlısı TES-İŞ Sendikası, İşyerlerinde tek sendika haline getirilmek isteniyor. İktidarın KİT'lerde izlediği politikanın bir gereği olarak DİSK işyerlerinden silinmek isteniyor. Egemen güçler işçi sınıfımıza karşı dört bir yandan saldırıya geçmiştir. Bu durumda biz enerji işçilerine doğal olarak direnme hakkı doğmuştur. Bu direnişler neticesinde doğacak olan her durumun sorumlusu TEK ve DSİ genel müdürlükleridir.»

«......Biz enerji işçileri de haklarımızı, insanca yaşayabilmek hakkını ancak direnerek, mücadele ederek alabiliriz. İşkolumuzda grev hakkı yoktur ancak Anayasal hakkımız vardır. Sözleşmeden doğan haklarımız vardır. Bunların tümünü kullanıp direneceğiz. Aşımızı, ekmeğimizi ve onurumuzu kurtarmak için yapacağımız tek şey; haklarımızı gaspeden işverene ve bizi boğmaya çalışan sarı TES-İŞ'e karşı mücadele etmemizdir.»

Enerji işçileri işverenlerin ve sarı TES-İŞ'in oyunlarını bozarak başarıya ulaşacaklardır.

İş Hukuku

Dayanışma Aidatı

1 — DAYANIŞMA AİDATI NEDİR?

Dayanışma aidatı, Toplu İş Sozleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası'nın 7. maddesinde, düzenlenmiştir. Yasa, bu düzenleme ile; bir işyerinde Toplu İş Sözleşmesi imzalayan bir sendikanın üyesi olmayan ve o sözleşmenin uygulandığı işyerinde çalışan işçilerin, o Toplu Sözleşmeden yararlanabilmesinin koşullarını getirmiştir. İşçi, üyesi olmadığı sendikanın imzaladığı sözleşmeden yararlanabilmek için, o sendikaya belli miktarda bir aidat ödemek zorundadır. İşte, sendika üyelik aidatından ayrı olarak düzenlenen ve yalnızca, imzalanan Toplu Sözleşmeden yararlanmaya yönelik bu aidata «dayanışma aidatı» denilmektedir.

Dayanışma aidatı konusunda Yasa hükümleri, Yargıtay Kararları ve Çalışma Bakanlığı Genelgeleri ile getirilen ilkeleri özetle sıralamakta yarar görüyoruz.

2 — DAYANIŞMA AİDATI ÖDEMEYİ GEREKTİRMEYEN DURUMLAR:

a) Bir işçinin, üyesi olduğu sendikadan Toplu Sözleşmenin imzalanmasından sonra, herhangi bir nedenle ayrılması halinde, o sözleşmenin getirdiği tüm hak ve menfaatlerden yararlanması, sözleşme dönemince devam eder.

İşçinin, ayrıca dayanışma ya da sendika üyelik aidatı ödemesi gerekmez.

b) Bir işçinin, işyerinde faliyette bulunan iki sendikaya da üye olması mümkündür. Bu durumda da Toplu Sözleşmeden yararlanmak için, ayrıca dayanışma aidatının ödenmesi gerekmez.

3 — DAYANIŞMA AİDATININ ÖDENMESİNİ GEREKTİREN DURUMLAR:

a) Toplu Sözleşmenin imzalanmasından sonra işyerinde çalışmaya başlayan bir işçi, Sendikaya üye olmadığı takdirde, Toplu Sözleşmenin getirdiği tüm hak ve menfaatlerden ancak, Sendikaya dayanışma aidatı ödemek suretiyle yararlanabilir.

b) İşyerinde çalışıp da, Toplu Sözleşmenin imzalanmasından sonra Sendikaya üye olan bir işçinin, sonradan bu Sendikadan herhangi bir nedenle ayrılması halinde, sözleşmeden yararlanmaya devam etmesi ancak, dayanışma aidatını Sendikaya ödemesiyle mümkündür.

Sendikalar, Toplu Sözleşmelerle getirdikleri hükümlerle, üyelerinin, aynı işverenin başka bir Sendika ile imzaladığı Toplu Sözleşmeden, dayanışma aidatı ödemeksizin yararlanmalarını sağlayamaz. Başka sendikalarla yapılan sözleşmelerdeki bu tür hükümler geçersizdir, «dayanışma aidatı» koşulunu ortadan kaldıramaz.

Dayanışma aidatı ödeyerek Toplu Sözleşmeden yararlanmak isteyen bir işçi, ancak, dayanışma aidatını ödemeye başladığı tarihten itibaren o sözleşmenin getirdiği hak ve menfaatlerden yararlanır. İşçinin, birikmiş aidat borçlarını ödemek suretiyle Toplu Sözleşmeden geriye doğru yararlanması mümkün değildir.

Dayanışma aidatı ödemek suretiyle Sözleşmeden yararlanmak isteyen işçinin, bu yöndeki istemini Sendikanın ayrıca kabul etmesi koşulu aranmaz.

Dayanışma aidatının miktarının ne olacağını, Toplu Sözleşmeyi imzalayan Sendika saptar. Ancak, bu miktar, Sendika üyelik aidatının 2/3'ünü geçemez.

SANAT-KÜLTÜR-BİLİM

Verimli bir sinema mevsimi biterken

Düzenleyen: Zeynep KARABEY

1979-1980 sinema mevsimi sona ererken, şöyle bir geriye bakıldığında, tüm olumsuz görünen koşullara karşın sinemamızdaki silkiniş, olumlu gelişme son derece umut verici. Bundan önceki yıllarla karşılaştırıldığında, çok verimli bir yıl geçirildiği görülüyor. Geçtiğimiz mevsimde kimi Danıştay kararı ile oynatılabilen, kimi salon bulamadığından ancak bir kaç bin kişiye gösterilebilen, kimi, tam gösterime girmişken bir yığın engelleme sonucu gösteriminden kaldırılan bazı Türk filmleri, yurt dışında da yüz ağırtan nitelikler taşıyordu.

Bu filmlerden özellikle dikkat çekenleri birlikte gözden geçirelim.

«DEMİRYOL»

Yavuz Özkan'ın yönettiği, Mahmut Tali Öngören - Yavuz Özkan tarafından yazılmış senaryosunun görüntü yönetmeni İzzet Akay tarafından çekildiği filimde, önemli rolleri Tarık Akan, Fikret Hakan, Sevda Aktolga, Neslihan Danışman paylaştılar.

Filim, Berlin Uluslararası Filim Şenliği'nde gösterildi ve büyük ilgi topladı. Başta Almanya olmak üzere birçok yabancı ülke filime alıcı çıktı.

«Demiryol», Devlet Demiryollarında bir grev olayı çerçevesinde, sol terörizmi benimsemiş Tarık Akan ve arkadaşlarıyla, işçi sınıfının örgütlü savaşımına inanan, terörizme karşı olan ağabeyi Fikret Hakan ile işçi arkadaşlarını ele alıyor. Bu iki grup arasındaki çelişki filimde sergilenmekte. Bir yandan dışa bağımlı sermaye sahiplerinin baskı ve tertipleri, öte yandan bir kısım goşist gençlerin kışkırtmalarına karşın, grevci işçilerin direnişi ülke çapındaki işçi dayanışmasıyla ile başarıya ulaşıyor.

«SÜRÜ»

Zeki Ökten yönetti. Senaryosu Yılmaz Güney'in. Görüntü yönetmenliğini Çetin Tunca yaptı. Önemli rollerde Tarık Akan, Melike Demirağ, Tuncel Kurtiz oynadılar.

«Sürü» de Berlin Filim Şenliği'nde gösterildi. Protestan ve Katolik Filim organ'zasyonu ödülü aldı. Locarno Şenliğinde büyük ödülü kazandı. İngiliz Filim Enstitüsünün Londra Filim Şenliği'nde özel ödülünü aldı.

Filim, Anadolu'da bir göçer aşireti, Veysikan'ların, bir koyun sürüsünün yayladan Ankara'ya getirilişi çerçevesinde öyküleştirilen dağılış, yokoluş sürecini anlatıyor. Geleneksel yapıyı korumaya çalışan göçer aşiret reisi Hamo Veysikan (Tuncel Kurtiz) ile daha insancıl değerler taşıyan ve hasta karısını iyileştirmek için olağanüstü çaba harcayan Şivan (T. Akan) ve öteki oğullar arasındaki çatışma, Veysikan'larla Halilan aşireti arasındaki kan davası, köy-kent, doğu Anadolu-batı Anadolu, kırsal bölge - başkent çelişkileri, yaşanan sıyasal yapının gençlerde, halk ozanlarında görülen izleri, filmin genel temasını oluşturuyorlar.

«HAZAL»

Ali Habib Özgentürk tarafından yönetilen filmin senaryosunu Onat Kutlar ve Özgentürk yazdılar. Görüntü yönetmeni Muzaffer Turan. Türkân Şoray ve Talat Bulut önemli rolleri paylaşıyordu.

Küçük bir çocuk ile evlendirilen Hazal (T. Şoray)ın, güneydoğu Anadolu'nun geleneksel yapıyı sürdüren bir dağ köyündeki trajik yaşamı, filmin konusunu oluşturuyor Ağa, hoca ,muhtar üçlüsünün ve klasik tragedya korolarını anımsatan kör hasırcıların tems'l ettiği çağdaş yapı, bir yandan Hazal ile sevg'lisi Emin arasındaki doğal ilişki, öte yandan ağanın karşı çıkmasına rağmen köye giren yol ile parçalanır. Sonunda geleneksel öğeler Hazal ile sevgilisini öldürmeyi başarırlar ama, olayın gelişmesinin yarattığı patlama, küçük çocuğun kişiliğinde yeni bir bileşime yol açar. İmam olması kararlaştırılmıştır ama o bambaşka bir yöne gider.

«YUSUF İLE KENAN»

Ömer Kavur yönetti. Senaryosu Onat Kutlar ile Ömer Kavur'a ait. Görüntü yönetmeni Güneş Karabuda. Cem Davran, Tamer Çeliker, Yalçın Avşar, Hakan Tanfer ve Şevket Avşar çoğu çocuk olan oyuncu kadrosunda önemli rolleri paylaştılar.

Filim Berlin Filim Şenliği, Hong Kong ve Vitel (Fransa) filim şenliklerine katıldı ve katılacak. Almanya'ya satıldı.

«Yusuf ile Kenan», 14 ve 9 yaşlarında iki çocuğun öyküsüdür. Bir kan davası sonucu babaları öldürülünce amcalarını aramak için İstanbul'a kaçarlar. Ama bulamazlar. Koca kentte yitip gitmek korkusu içindeyken, «Böcek» adlı bir çocukla tanışırlar. O da onları «Çarpık» adlı bir başkasına tanıtır. Yusuf, yaptığı işler de adı gibi çarpık olan yeni dostunun mesleğine atılır, hırsızlığa başlar. Kenan ise direnir. Dürüst bir kişi olmak için elinden geleni yapacaktır.

«BEREKETLİ TOPRAKLAR ÜZERİNDE»

Erden Kıral'ın yönettiği filmin senaryosunu Mahmut Tali Öngören ve Erden Kıral yazdılar. Yaman Okay, Erkan Yücel, Tuncel Kurtiz önemli rolleri paylaştı.

Orhan Kemal'in ünlü romanına bağlı olarak yapılmış bir uygulama olan filim, Demokrat Parti'nin ilk yıllarında Orta Anadolu'dan Çukurova'ya gelen ırgatları konu alıyor. İflahsızın Yusuf ile Pehlivan Ali'nin çırçır fabrikalarında, pamuk tarlalarında, inşaatlarda, patozda geçen zor yaşamlarının ayrıntılı bir kesiti. Zengin toprak ağalarının, fabrikatörlerin politikacıların oluşturdukları sömürü çarkının dişlileri arasında ufalanmamaya çalışan, bir bölümü bu zor koşullarda yaşamlarını yitirirken, öteki bölümü de acı deneylerle olgunlaşan tarım ve sanayi işçilerinin öyküsü.

«ADAK»

Atıf Yılmaz yönetti. Senaryo Başar Sabuncu'nun. Görüntü yönetmenliğini İzzet Akay yaptı. Tarık Akan, Necla Nazır, Yaman Okay, Erol Keskin, Celile Toyon, Çetin İpekkaya, Deniz Türkali, Tuncer Necmioğlu, Murat Tok, Gökhan Mete Haşmet Zeybek önemli rolleri paylaştılar.

«Adak» gerçek bir öyküden sinemalaştırıldı. Erzincan yakınlarındaki Kargın köyünde geçen öykünün kahramanı Mümin (T. Akan) yoksulluk yüzünden babasının ona vermediği Gülbahar'ı (N. Nazır) kaçırıp evlenir. Bir süre sonra kayınbabası onları yanına alır. Ama sürekli Mümin'in yoksulluğu yüzüne vurulmaktadır. Genç adam para kazanmak için pamuk tarlalarına çalışmaya gider. Burada bir iftiraya uğrar, hapse düşer. Kurtulabilmek için Tanrı'ya yakarır, özgür kalınca doğacak çocuğu erkek olursa kurban edeceğini adar. Suçsuzluğu anlaşılır, hapisten çıkar. Döndüğünde karısını gebe bulur. Çocuğun kız olması için yakarır ama bir oğlu olur. Onu kurban etmeye eli varmazsa da, köylünün sözünü tutmacığı için köye uğursuzluk getirdiği söylentileri, Mümin'i iki buçuk aylık bebeği Tanrı'ya kurban etmeye zorlayacaktır. Filim yarı -

Devamı s. 7, sü 8'de

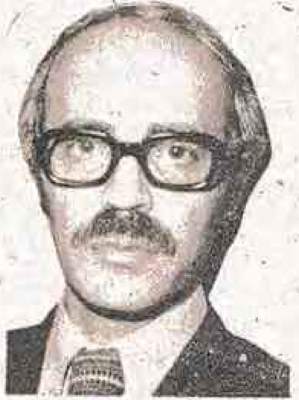

«Adak», hapisten kurtulmak için Tanrı'ya oğlunu adayan Mümin'in, toplum baskısıyla bu adağını yerine getirişinin öyküsü.

«Yusuf ile Kenan», iki çocuğun, kan dâvası yüzünden babalarının öldürülmesiyle İstanbul'daki öykülerini anlatıyor.

Onat Kutlar: Sinemamızda önemli bir gelişme var

Geçtiğimiz sezonun yerli filmleri, bu sezon boyunca Türk filmciliği konusunda Onat Kutlar ile bir söyleşi yaptık.

Kutlar sorularımızı şöyle yanıtladı:

1979-1980 s'nema mevsiminde, Türkiye'de çevrilen filmlerin genel görünümü ne oldu? Bu mevsimin kendine özgü yenilikleri, özellikleri nelerdi?

«Geçtiğimiz yıl, Türk sineması nitelikli film açısından önceki yıllara kıyasla en verimli yılını geçirdi. Nitelikli filmlerimizin dış ülkelerdeki yankıları da yine bu yıl içinde doruk noktasına ulaştı diyebilir'z.

Geçtiğimiz mevsimin özelliklerinden biri, genç yönetmenlerin yapıtlarının elde ettiği başarı, ulaştıkları nitelik düzeyi oldu. Bir başka özellik, Türk filmler'nin alışılmış türlerinden çıkarılıp, toplumsal konulara eğilen sorunları ele alan nitelikli yapıtların ön plâna getirilmes'ydi. Yani, film türleri kökten bir değişiklik gösterdi. Bu tür f.lmlerin pazarlanması önceden büyük sorun yaratıyordu. Ovsa geçtiğimiz mevsimde bu soruna da bir çözüm getirme çabaları başladı. İzleyiciye iyi, doğru mesajlar veren, toplumsal konulara eğilen filmlerin «piyasa» adamlarınca değil, bu filmlere inanan onları destekleyen kişilerce dağıtılması gösterilmesi olanakları araştırıldı, bulundu. Sinemamız için önemli bir gel'şmeydi bu. Bu mevsimin ortaya koyduğu bir başka olgu da Türk filmi seyircisindeki olumlu gelişmeydi. Aşk, vurdu-kırdı, gözyaşı gibi alışılagelmiş temaların çok ötesinde, gerçeklerin, sorunların anlatıldığı filmleri beğeni ile izleyen, tartışan kitlelerin varlığı ortaya kondu.»

Ekonomik sorunların alab'ldiğine büyüdüğü, Türk sinemasının parasal sorunlarla iyiden iyiye bunaldığı, sansürün acımasızca kesip-biçtiği, siyasal ortamın kaynadığı, film hammaddesinin çok güç elde edildiği b'r dönemde, sinemamızdaki olumlu gelişmeyi hangi etkenlere bağlayabiliriz?

«Geçtiğimiz dönemin yukarıda saydığımız özellikleri, bu etkenleri kendiliğ'nden ortaya koyuyor. Bunlardan en önemlisi, seyircideki değişimdir. Bir zamanlar yalnızca eğlence amacı ile s'nemaya giden seyirci, şimdi yok. Telev'zyon rekabeti, eğlence arayan bu seyirciyi, evinde oyalıyor. Öte yandan, sinema seyircisinin iki grupta toplandığını gözlüyoruz. Bunlardan birincisi, bilinçli, belli politik görüşü olarak, toplumsal filmlerini ilgiyle, beğeni ile karşılıyor. İkinci tür film seyircisi ise basarımış isteklerini tatmin etmek için sinemaya gidiyor. Bunlar da Yeşilçam'ın vurdulu, kırdılı, seksli filmlerini izliyorlar.

İkinci etken ise, sinemanın kendi içinde, toplumsal yapıya koşut olarak ortaya çıkan gelişmeler. Sinemamız emekçileri ile yapımcısıyla, yönetmeniyle, oyuncusuyla önemli bir gelişme, bilinçlenme içindedir. Sinema emekç'leri örgütlenmekte, bu örgütlenme de yararlı sonuçlar doğurmakta. Öte yandan, yönetmenlerin hatta oyuncuların safları belirlendi. Tüm bunları ise toplumumuzdaki siyasal gelişmeler zorladı. Bunun sonucu olarak yürekli yapımcılar, yönetmenler, sansürde takılacağını bile bile, Danıştay kararı ile göstermeyi göze alarak film yapmaktan kaçınmadılar. Önce bu filmler için ciddi bir dağıtım ve gösterim sorunu çıktıysa da, bu işlevleri de yürekli kişiler yüklenmeye başladı Ankara'da Çağdaş Sahne ve Örneğin gösterim alanında Eti Kültür Merkezi, İstanbul'da Şişli Kültür Merkezi, bu konuda atılmış ilk adımlar oldu. Ardının geleceği de kuşkusuzdur.»

Yazara Yönelen Namlu

Seyyit NEZİR

May Yayınları sahibi Mehmet Ali Yalçın'ın cenaze tören'nde b'r yazar arkadaş, «kötü bir ölüm» demişti. «Her gün onlarca insanın faşist kurşunlarıyla katledildiği günlerde kalpten gidivermek kötü...»

Demek faşist kursunlarıyla ölüvermek iyi bir ölüm!

Bu açıkça, cinayetlerin artık kanıksandığını, olağan şey haline geld'ğ'ni gösteriyor. Her ilerici gibi, yazar da bunu bekliyor ve bunu kader olarak görüyor.

Neresi iyi! Faşist cinayetler karşısında sessiz, eli kolu bağlı kalmak ve öldürülmeyi nerdeyse istemek kadar kötü tavır mı olur?

Üstelik, bütün c'nayetler b'r yana, TYS II. Başkanı Demirtaş Ceyhun'un faşistlerce öldürülmesinin plânlandığı haberleri, namlunun doğrudan yazara ve sanatçıya yöneltildiğine dair ipucu veriyordu da, al'ahtan ne bir sanat edebiyat gazetesinde, ne de ilerici günlük basının b'r köşesinde konuyla ilgili iki satır yorum çıkıyordu. TYS de görevini bir basın toplantısıyla yapmış oluyordu. İlerici yazarın faşist tehlikeyi ne ölçüde ciddiye aldığını görmeye bu örnek bile yeterli.

Ümit Kaftancıoğlu'nun öldürülmes'nden sonra birden herkes silkindi, faşizme ver yansın etti ve gelenek üzere erdemleri bir bir sıralandı, kimse bir olumsuzluğunu sergilemedi. Çünkü olumsuzluk, tüm yazarların olumsuzluğuydu ve olanca dokunulmazlığıyla ortada duruyor.

Olumsuzluk, tüm demokratik hak ve özgürlüklerin, dolayısıyle onların bir halkası olan yazar hak ve özgürlüklerinin, sanat özgürlüğünün çiğnenmesi karşısında demeçleri ve basın toplantılarını yeterli görmek!

Faşist örgütler, insanların üzerine terörle, silâhla geliyorlar. Özgürlüklerin de öyle. Özgürlükleri ve insan hayatını korumanın yolu örgütlenmek, demokrasi güçlerinin örgütlü birliğini kurmak ve yazar örgütü olarak bu birlik içinde olanca etkinliğinle yerini almak! Ama bunu ısrarla savunan yazar sayısı bir elin parmaklarını geçmiyor ve sorun savunmakla kalmayıp bu doğrultuda somut adım atmakken, bu sorumlulukla davranan tek kişi gösterilmiyor edebiyat ve sanat cephesinden.

Ümit Kaftancıoğlu, bilindiği kadarıyla faşist tırmanış karşısında, başka hiçb'r yazardan daha etkin değildi. Onun öldürülmesi, artık sanatçıların, yazarların da doğrudan hedef seçildiğinin kurşunlarla açıklanmasından başka birşey değil!

Bundan sonra ne yapılacaktır?

Godot, yazarın kendisidir. Godot, demokrasi güçlerinin örgütlü birlikteliği içinde yazarın da etkin yerini almasıdır. Yapılacak olan, namlu karşısında sığınacak yer aramak değildir. Çünkü nasılsa bulacaktır. Yapılacak olan, namludan çıkacak mermilere duvar örebilmektir. Tek kişi dışarda kalmadan!

Sartre Öldü

Ali SEFER

Yirminci yüzyılın çelişkili gerçeğinin, çelişk'li bir tanığı olarak adını dünya çapında duyuran b'r yazar, Jean-Paul Sartre,, geçtiğimiz günlerde öldü.

Sartre, nazi barbarlığına karşı çıkmış b'r yazardı. Ama romanlarında bu karşı çıkış, varoluşçu (egzistensiyalist) felsefenin umutsuzluk girdabında boğulup gidiveriyordu.

Düşüncesi, faşist zorbalığa direnmeyi öngörüyordu. Ama bu direnişte birey'n yer alması gereken en kararlı saflar konusundaki kararsızlık varoluşçu felsefenin başlıca özelliği olarak insanı direnen yönlerinden iğdiş ediyordu.

Özgürlüğü savunuyor ve **insan özgür olmaya mahkûmdur** diyordu. Ama bu özgürlük kavramı bireyselliği asamıyor somut insanî il'şkilere sınıfsal ilişkilere dayandırılmadığı için amaçsızlıkta tıkanıp kalıyordu.

Emperyalizme karşı ulusal kurtuluş savaşı yürüten halkların acısını duyuyor bu acıyı gideren çözümü göremiyordu. V'etnam halkının kahramanlık destanını kutluyor Amerikan emperyalizmini yargılıyor Cezayir kurtuluş savaşında Fransız emperyalizmine kafa tutuyor ancak halkların nihaî kurtuluşları iç'n söyleyeceği olamıyordu.

Sonuç olarak, çağın bunalımdan çıkış yolunun devrimde olduğunu kavrıyor, ne var ki, bu devrimin kimle ve nasıl gerçekleşeceği konusunda **aydınlığa varamıyor**, devrimi, bireyin kendi içinde ve kendisi için bir araç olarak görmekten ileri gidemiyordu. Bir burjuva yazar ve düşünürü olarak, burjuva toplumunun felsefî kapsamıyla kendini çevirmekten kurtulamıyordu.

Ne diyordu Sartre? Kimilerinin «1960'lı yıllarda Marksizme pek yakın düşen bir tarih felsefesi benimsediğini» öne sürdükleri Sartre'ın Marksizm, yani çağımız gerçekliği karşısındaki konumu neydi?

«İnsan kendi kend'ni nasıl yaptıysa öyledir başka türlü değil!» Varoluşçuluğun anladığı insan, tek başına **birey** olduğuna göre, Sartre, bireyin toplumdan ve tarihsel konumundan bağımsız olduğunu öne sürüyordu. «Marksizmin birçok tanım ve tasvirlerini paylaşmakta olduğunu» söyleyen . Sartre, birey bilincinin toplumsal koşullarca belirlend'ğini yadsıyordu.

Daha çıkış noktasında Marksizm'den ayrılan Sartre, ardından şunu diyor: «Marksizm, diyalektiği, bağlayıcı bir şekilde saygınlığa, geçerliğe ulaştırmak isterken, ona son darbeyi vurmuş oluyor.» Sartre'a göre diyalektiğin ayakları üzerine oturtulması, yani materyalizmin yöntemi olması, «aslında d'yalektiğin kendine ayak bağı olmasıdır.» İşte bu özneden yola çıkan diyalektiğin (!) vardığı sonuç bu: varoluşçu idealizm!

«İnsan ta baştan hür değil de her zaman için belirlenmiş ise onun kurtuluşunun ne demiye geldiğini bile anlıyamayız.» diyor Sartre. Yani bireyin özgürlüğünün nesnel koşullarca belirlenmiş olacağını kabullenmiyor. «Birey, kendi için ve kendi özgürlüğü için vardır.» Oysa marksizm, Sartre'ın iddia ettiğinin tersine, tarihi insanın özgürleşme süreci olarak ele alıyor. Sınıflı toplum ve özel mülkiyet, bu sürecin ayak bağıdır. Özgürlük hep vardır ama, zorunlulukla karşılıklı il'şk'si içinde vardır. Bu anlamda bireyin özgürlüğü, toplumun özgürlüğünün sınırlarında dolaşır. B're-

J. Paul Sartre, Simone de Beauvoir'la

yin kendi yetenek ve özgürlüğünü en ileri düzeyde gerçekleştirmesi, toplumsal engellerin giderilişiyle olanaklıdır Ayrıca, özgürlüğün yok edici bir işlevi olan sınıflar tarihin başından beri olmadığı da bir gerçektir.

Sartre, bütün bunları ve insanlığın kurtuluşunun bir olduğunu biliyor: «Biliyorum, insan için bugün işçi sınıfının kurtuluşundan daha önemli bir dâva yoktur. Materyalist olmadan da şöyle olaylara bir bakarsak bunu biliyorum. Zekâ güçleri hep proletaryadan yanadır, b'liyorum: Ama beni bu **noktaya kadar getiren düşünüm** yetimden vazgeçmemi gerektiren bir sebep midir?» Sartre'ın bilemediği, kendi yetisinin, insanlığın bütün bir tarihsel birikiminin ürünü olduğudur. Benimseyemediği, birey olarak, insanlığın bu birikiminin elverdiği düzeyde özgür ve yaratıcı olabileceğidir. O çok önemsediği yeteneklerinin, ancak işçi sınıfının bilinç ve eylemi ölçüsünde gerçekleşme olanağı bulabilmesidir. Sartre, birey olarak bununla sınırlanmayı kabullenmiyor. Kabullenemediği için de, daha baştan, özgürlüğünün güvencesinden yoksunluğa düşüyor.

«Doğrudur, günümüzün bir'cik devrimci partisi, komünist partisidir ve onun sıkı sıkıya bağlı olduğu öğreti de materyalizmdir» diyor Sartre ve ardından çelişkisini söylüyor, komünistlerle arasındaki temel çelişkiyi: «Materyalizm miti bir gün devrim **tasarısını** boğarsa ne yapacaklar?»

Sartre'ın bir türlü vazgeçemediği, gözü gibi koruduğu ve toplumsal zorunluluktan kaçırmaya çalıştığı bireysel özgürlüğü, onun materyalizm karşısında sürekli kuşku duymasına yol açıyor. Oysa, komünistlerin biricik devrimciler olmasının nedeni materyalist olmaları, diyalekt'k materyalizmi dünya görüşler'nin merkezine oturtmalarıdır.

Sartre bir anarşist miydi? Ne felsefî, ne de politik anlamda onun tam bir anarşist olduğu söylenemez. Anarşizmle örtüşen yanlarının varlığı, daha çok, bireyi herşeyin üstünde tutma noktalarında kendini gösterir. Şöyle diyor o: «Çalışacak şey, zorbalığı toptan ve soyut olarak kötülemek değ'l, her durumda gerekli zorbalığın en azını kurmaktır. Çünkü bugün zora başvurmadan hiçb'rşey yapılamaz, bugün herşey zorbacıdır. Demek ki, sorun, her zorbalığı kötülemek değil, yararsız zorbalığı kötülemektir.» Her ne kadar burjuva terminolojisiyle konuşsa da, nesnel olarak **zoru gerekli görmesi** ve bunun gerektirdiği örgütlenmeye karşı olmamayı savunması onun siyasî ve felsefî anlamda anarşizmden ayıran özelliklerinden biridir.

Görüldüğü g'bi yaşamı süresince yazarlığı ve düşünür yanıyla çelişkiler içinde yüzen Sartre son çözümlemede burjuva yazar olmaktan çıkamıyor ne denli devrim isteklisi olsa da. Ne var ki Sartre bireyin özgürlüğüne kavuşmasının Mark-s'st tanımıyla **yabancılaşmadan kurtulmasının** burjuva toplumundan kurtulmakla mümkün olabileceğini görmüş ve devrimin gerekliğini kavramış olması bakımından pekçok burjuva düşünür ve yazarına bakılarak ileri, demokrat bir konumdadır. Emperyalizm, onu, gençlik etkinliğinin derinleşmesi ve yaygınlaşmasını gözeterek Nobel'le ödüllend'rmeye kalktığında, o, gerçek bir edebiyat ödülüyse, bu ödülün komünist şair Aragon'a verilmesi gerektiğ'ni söyleyerek ödülü kabul etmez. Sartre, tüm çelişkilerinin yanısıra, çağına karşı sorumluluğunu yitirmeyen aydın örneği vermesi yönünden haklı bir saygınlık kazanmıştır.

KİTAP

«Dünya Halk ve Demokrasi Şiirleri 3»

A. Kadir, iğneyle kuyu kazarcasına sürdürdüğü dünya demokratik şiir birikiminin seçkin örneklerini türkçeye kazandırma işini. üç kitaplık bir toplama ulaştırdı. 1980 yılı başında yayınlanan dizinin 280 sayfalık üçüncü kitabında, Bulgar, Romen ve Arnavut şairlerinden en seçkinlerinin şiirleri yer alıyor.

Şiirler boyunca, Balkan halklarının baskı ve zulme, faşizme ve sömürüye karşı yürüttüğü mücadele sayfa sayfa okurun önünde açılıyor. Özellikle Bulgar şiirinin Hristo Botev'den Matey Şopkin'e kadar 57 şairinden yapılan seçmeler, yalnızca bir halkın anti-faşist mücadele tarihinden kesitler sunmakla kalmıyor, aynı zamanda onun şiir geleneğinin dayandığı birikimi ve bugün yükseldiği düzeyi, geniş ölçüde sergiliyor.

Şiirin kitap piyasasından elini ayağını çekmesi yönünde artık açıkça güdülen bir yayın politikasının boşa çıkarılması için olduğu kadar, adı geçen üç ülkenin şiirinden örnekler tanıman'n ve zorlu mücadelelerin tanığı olmuş büyük şairlerin ağzından Balkan halklarının gerçeğini yakalamanın gereği olarak da bu kitap, 1980'in okunması zorunlu kitaplarından biridir.

Kitapta beş şiiri bulunan, halen Bulgar Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi ve Bulgar Yazarlar Birliği Başkanı Lümobir Levçev'in bir şiirini vermeyi, gerek şairin, gerekse çevirenin anlatımındaki lirik tadı örneklemek bakım'ndan gerekli görüyoruz:

TU-134'E DEYİŞ

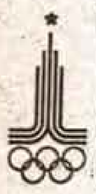
Uçuyorum.
Koşuyorum ardında Rus şafaklarının.
Yanıyorum Sibirya şafaklarında,
Takırdar düşüncelerim
silâh sesleri gibi.
Devrim,
sana teşekkür ederim!
toplumsal,
teknik,
siyasal,
şiirsel
geçmişim ve geleceğimsin sen benim,
ben senin canlı etin,
yanıp tutuşan.
Aşağıda, yeryüzünde, kavşaklar söner
ağır ağır
Ve yukarıda, gökyüzünde,
bir kavşak ağarır,
yıldızlardan.

Lübomir LEVÇEV

(Çev.: A. Kadir - Ali Meriçboyu)

Gerçek Sahibi: Ali Kar, Sorumlu Müdür: Hamit Çaylı
Adres: Başmusahip Sokak Tan Apt. 10/11 Cağaloğlu - İstanbul Tel: 28 27 41
Ankara Bürosu: Kızılırmak Caddesi, Kızılırmak Apt. 36/5 Yenişehir, Tel: 17 28 70 Dizgi: Kitle Gazetecilik Matbaacılık A. Ş Baskı: Hürriyet Ofset Tesisleri

SPOR

Moskova Olimpiyat 80'e Hazırlanıyor (2)

Sporcular ve Basın

1979'un 15 Ekim'ine kadar 123 ulusal olimpiyat komitesi Moskova oyunlarına katılmak istediklerini bildirdiler. Bu Olimpiyatlar için rekor bir rakamdır. Olimpiyat'a katılmak niyetinde olan kitlesel haberleşme araçları temsilcilerinin sayısı da, bir başka rekor düzeyini bulacak. Uluslararası Olimpiyat Komitesi, 80 Olimpiyat'ı Düzenleme Komitesi'nin oyunlara 7400 basın temsilcisini davet etme önerisini kabul etti. (Uluslararası olimpiyat komitesince belirlenen azami sayı 7800'dür.)

4 bin yer «elektronik basına» (radyo ve televizyona), 3 bin yer gazete muhabirlerine ve 400 yer de foto muhabirlerine ayrılıyor.

Gazete muhabirlerinin sayısı 1972 Münih Olimpiyat'ına oranla 800, 1976 Montreal oyunlarına oranla 300 kişi artıyor.

Gazetecileri Olimpiyat dolayısıyla kurulan basın merkezi bekliyor. Bu altı katlı bina Moskova'da Zubovskiy bulvarında «Park Kulturı» adlı metro istasyonun karşısında bulunuyor.

Gazeteciler basın merkezine gelince, edindikleri bilgiler için kayıt yerleri ve foto - otomatlar bulacaklar. Burada Uluslararası Olimpiyat Komitesi, Düzenleme Komitesi, Uluslararası Spor Basını Derneği'nin temsilcileri de bulunacak. Gerektiği anda bütün sorunlar orada hemen çözülebilecek. Gazeteciler için yazı makineleri olan altı büyük salon ayrılıyor. Burada televizyon da bulunacak. Enformasyon gurubunun yerleşeceği salonda üç binden fazla basın odası, birçok teknik araçlar, telefon ve teleks merkezleri bulunuyor. Foto muhabirlerinin emrine büyük bir labaratuvar verilecek. Foto Muhabirleri burada fotoğraf baskısı yapabilecek gerektiğinde fotoğraf makinelerini tamir edebilecekler.

450 kişilik konferans salonundaki donatım ise beş dile anında tercüme yapma olanağını verecek. Burada dünyanın bulunduğu kütüphane, postane, banka, (burada döviz değiştirmek mümkün olacak) ve tıp merkezi bulunacak.

Oyunları düzenleyenler, gazetecilerin daima acele ettiklerini hesaba kattılar. Bu nedenle basın merkezinde 500 kişilik restoran 300 kişilik kahve ve her katta barlar gece-gündüz açık olacak.

Olimpiyat basın merkezi binası oldukça büyük. Burada dünyanın beş büyük ajansından başka birçok ulusal ajansların ve yayınların temsilcileri de arzularına göre yerleşebilecek.

Bu basın merkezinden başka bütün olimpiyat tesislerinde ve kürek yarışlarının yapılacağı Tallin'de, ilk futbol maçlarının yapılacağı Leningrad, Kiev ve Minsk kentlerinde de 28 adet tali basın merkezi açılacak. Bütün basın merkezleri en modern enformasyon aygıtlarıyla donatılmış olacak. Gazeteciler orada gerekli belge, tutanak ve televizyon ekranlarından videoinformasyon vs. şeklide yararlanabilecek. «ASU-Olimpiyad» yani otomatik yönetim ve enformasyon sistemi, elektronik hesap makineleri yardımıyla hemen gereken haberi verecek. Moskova'da yabancı abonelerle hızla telefon - telgraf bağlantısı kurmak için, uluslararası otomatik telefon merkezi kuruluyor ve uluslararası teleks merkezi genişletiliyor.

Moskova'nın olimpiyat alanlarındaki basın localarında TV ve radyo yorumcularına bin kadar sürekli ve geçici kabin ayrılacak. Kabinlerde monitor, mikrofon ve telefonlar bulunacak. Tallin'de oyunlara doğru 314 metrelik radyo televizyon kulesi, teleks merkezi, otomatik telefon santralı, radyo ve televizyon merkezi hizmete açılacak.

Moskova olimpiyatı yarışlarını televizyonda iki milyar kadar kişinin seyredeceği tahmin ediliyor. (Münih oyunlarını 1 milyar kişi, Montreal oyunlarını bir milyar 200 milyon kadar kişi seyretmişti). Moskova'dan yayınlar aynı zamanda 18 kanaldan yapılacak ve renkli olacak. Münih'te 12 kanaldan, Montreal'de 9 kanaldan yayınlanmıştı. Moskova oyunlarına ilişkin radyo programları ise yabancı ülkelere 100 kanaldan yayınlanacak.

Radyo ve televizyoda olimpiyat programlarını yayınlamak için, Ostankino televizyon merkezi yakınında yeni bir merkez kuruluyor. Bu kompleks, merkezi stüdyo, sesalma, montaj ve videofonogram stüdyoları 70 kadar radyo stüdyosu, fonoteki ve «elektronik basın» için servis dairesi dahil değişik servislerden basın konferansları için salonlar, teleks salonu, telefon merkezi, monitor ekranlarından hemen haber yayın servislerden oluşuyor.

Olimpiyatlardan sonra Olimpiyat televizyon radyo merkezi SSC Birliği'nin her tarafına televizyon programlarını yayınlamak için kullanılacak. Uzak Doğu, Sibirya ve Urallılar, Moskova televizyon yayınlarını kendilerine uygun gelen zamanda seyredebilirler.

Moskova oyunlarını düzenliyenler gazetecilerin boş vakitlerini geçirme sorununu da çözdüler. Örneğin genel basın merkezinin salonunda bazı kültür önlemler alınacak. Çünkü biliniyor ki gazeteciler için iş spor yarışlarının tamamlanmasıyla bitmez, bu nedenle bunların çoğu akşamları tiyatro ve konser salonlarına gitmeye zamanı olmaz. Bu durum için gerekli kültür önlemleri de alınıyor.

OECD Nedir?

Baştarafı 1'de

Marshall plânını uygulamak üzere 1948'lerde kurulan Avrupa Ekonomik İşbirliği Örgütü'nün yerini aldı.

OECD'nin işlevini yeni-sömürgecilik yöntemleri peşindeki emperyalistler'n güçlerini birleştirmek ve gelişmekte olan ülkeler karşısında ortak politika yürütmeyi sağlamak olarak belirtmek mümkün. ABD, İngiltere, F. Almanya, Fransa arasında başlayan ve bir süre devam eden toplantılar ve tartışmalardan sonra OECD'nin kuruluşunı belgeleyen niha' sözleşme 20 ülke bakanları tarafından 13 Aralık 1960'da imzalandı. Ve OECD 30 Eylül 1961'de resmen faaliyete başladı. Baslangıçta OECD'nin yirm' üyesi vardı: Avusturya, Belçika, Kanada, Danimarka, F. Almanya, Fransa, İngiltere, Yunanistan, İzlanda, İrlanda, İtalve Lüksemburg, Hollanda, Norvec, Portekiz, İspanya, İsveç İsviçre ve Türkiye. Bun'ara 1963'de Japonya'da katıldı. Ayrıca OECD'nin bazı çalışmalarına katılan Finlandiya ve Yugoslavya'ya özel statü tanındı.

OECD, diğer uluslararası emperyalist finans örgütleri gibi, siyas' bağımsızlıklarını elde etmiş gelişmekte olan ülkeleri ekonomik, siyasi ve mali boyunduruk altına almada emperyalistlere hizmeti sürdürüyor.

Saflarımızı

Baştarafı 1'de

kırtma, bu ülkeler arasında gerginlikler yaratıp, halkların emperyalizme karşı gelişen bilinçlerini şovenizmin kör kuyusunda boğma çabaları yoğunlaştırılıyor. Türkiye'nin büyük tirajlı boyalı basınında «İran uçakları Van'ı bombaladı» gibisinden kasıtlı yalanlar çıkarılıyor.

Türkiye, İsrail, Mısır ve Suudi Arabistan arasında bir pakt kurulması yolundaki söylentiler kesilmeden sürüyor. Belli ki duman ateş olan yerden tütüyor.

Emperyalizm yalnız ülkeler arasında gerginlik çıkarmayı amaçlayan komplolar içinde değil. Suriye'deki ilerici rejimi devirmek için nasıl müslüman kardeşler örgütü kullanılıyorsa, İran'da da Forgan örgütünü kullanıyor. Türkiye'de ise faşist terörün emperyalizmı tarafından yönlendirildiği açık bir şekilde belli. Bu kadar da değil. Yılların mücadelesiyle kazanılmış demokratik haklarımız birer birer geri alınıyor. «Otoriter» bir «demokrasi»den çok sıkça söz ediliyor ve bu yolda gerek Parlamento içinde, gerekse dışında çeşitli manevralar çevriliyor. Cumhurbaşkanlığı seçiminin bu çabalarla yakından ilgisi var. Burjuvazinin 1 Mayıs'ı vasaklamak istemesi ve belki de 1 Mayıs'ı bahane ederek hak ve özgürlüklerimize daha ağır darbeler indirmenin sinsi plânlarını yapıyor olması emperyalizmin bölgemizdeki global plânlarından hiç de bağımsız değil.

Orta Doğu'da yaşayan tüm mazlum halkların üzerinde kara bulutlar dolaştırılıyor yaşadığımız günlerde. Ama tarihin defalarca gösterdiği gibi acı çeksekte kazanan biz olacağız. Saflarımızı ne kadar süratle sıklaştırırsak ,emperyalizmin ve işbirlikçilerinin karşısına halk güçlerini ne ölçüde sağlam bir şekilde dikebilirsek ve acil faşizm tehlikesine karşı tek vasfı faşizme karşı olmak olan en geniş kesimlerin beraberliğini ne kadar süratle oluşturabilirsek sömürücüler üzerindeki zaferimiz o kadar yakınlaşacaktır.

CHP

Baştarafı 1'de

zinin sıkışan kuyruğunu kurtarmak için yapılagelen müdahalelerden birisine daha, ülkemizin gebe olduğunu kestirmek zor değil. Böylesi bir durumda Cumhurbaşkanının oynayabileceği rol yakın geçmişte Cevdet Sunay'da ortaya çıkmıştı. Muhsin Batur'u CHP adayı olarak göstermek böylesi bir rolü Sunay'dan daha iyi oynayabilecek bir şahsı Cumhurbaşkanlığına önermek demektir. Üstelik Muhsin Batur sadece 12 Martçı da değildir. Çok yakın bir geçmişte kafasında ne kadar «demokratik» bir perspektif olduğunu açıklamıştır kendisi. Şu sözler CHP'nin görüşlerine ne ölçüde uymaktadır?

«Anayasa ve kanun değişiklikleri yapılmalı, barış dönemlerinde silahlı kuvvetlere görev vermek yerine hükümete ve sivil yönetime «olağanüstü hal yasası» ile sıkıyönetim yetkileri devredilmelidir.

Ütopik özgürlükçü anlayıştan vazgeçilmeli, emniyet kuvvetleri gerektiğinde sert ve kesin tedbir alabilmelidir.

İşçi ücretlerine tavan getirilmelidir.»

Muhsin Batur'un seçilme şansı bizce yoktur. Ama bu, geçmişiyle ve bugünkü görüşleriyle Muhsin Batur'un CHP'nin resmi aday olmasını mazur göstermez.

İzmir İl

Baştarafı 1'de

arama kararı bulunmamasına karşın zorla binaya girerek içerde bulunan yedi kişiyi gözaltına almışlar ve binayı aramışlardır. Aramaya gerekçe olarak duvarlara yazı yazan bir grubun sloganlar atarak TSİP binasına girdiği ileri sürülmüştür. TSİP binasında gözaltına alınan kişilerin ne zaman serbest bırakılacağı veya mahkeme karşısına ne zaman çıkarılacağı henüz belli değil.

Faşist mihraklar üzerine yürümek yerine sosyalistlerin ve ilericilerin hedef alınması yeni karşılaşılan bir durum değildir ve düzenin kendi mantığına uygundur. Ama bu baskıların hedeflediği sonuçları vermeyeceğinden kim senin kuşkusu olmamalıdır.

TSİP: «Demirel'in

Baştarafı 1'de

lerinde Erzincan senatör adayımız olan öğretmen Ahmet Alpdoğan'ı öldürdüler. Ahmet Alpdoğan, halkımızın özgürlük mücadelesine gönülden inanmış ve bu uğurda hiç bir fedakârlıktan çekinmemiş bir arkadaşımızdı. Bu niteliklerinden ötürü Aydın ilinde faşist saldırganların boy hedeflerinden biri haline gelmişti.

Ülkeyi kan gölüne çeviren faşist terör odakları, tekelci sermayenin bu eli silahlı maşaları halkımızın mücadelesinde, bu mücadeleye gönül vermiş öğretmenlere —sanatçılara— aydınlara saldırmakta, böylece sonuç alacağını, demokrasi ve özgürlük mücadelesinin duracağını, gerileyeceğini sanmaktadır. Yanıldığı nokta tam da burasıdır işte! Zorbalığın sömürüyü ve gericiliği kurtardığı, hiç bir yerde görülmemiştir.

Halkımız özgürlüklerine sahip çıkacak, faşist zorbalığın karşısında gerilemeyecektir. Demirel'in ve Türkeş'in himayesindeki katil sürüleri, hakettikleri cevabı, yine halkımızın kendisinden alacaklardır.»

Alpdoğan

Baştarafı 1'de

Ailece yemek yedikleri sırada kapı çalınır. Küçük kızları kapıyı açmak için fırlar, fakat açamaz. Kızının peşinden gelerek kapıyı açan annesi Nedret Alpdoğan maskeli ik ikişiyle karşılaşır ve kocasını uyarmak için «Ahmet!» diye çığlık atar. Ne ki saldırganlar Nedret Alpdoğan'ı iterek içeri dalar ve mutfaktan çıkmakta olan Ahmet Alpdoğan'a yaylım ateşi açarlar.

Aldığı kurşun yaralarıyla yere düşer ve hastaneye yetiştirilmeden ölür.

Faşist saldırganlarla ilgili bir «ipucu» bulunamamıştır!

1938 Ağrı doğumlu olan Ahmet Alpdoğan, evli ve iki çocuk babasıydı.

Değişik yerlerde felsefe öğretmenliği yapan Alpdoğan, demokratik öğretmen hareketinde de yöneticilik yapmıştır.

CHP hükümeti döneminde Cumhuriyet Kız Lisesi Felsefe öğretmenliği ve müdür yardımcılığı yapan Ahmet Alpdoğan örtülü MC'nin iş başına gelmesiyle faşistlerin kalesi haline getirilmek istenen Aydın Efeler Lisesine atandı. Bu okulda bir-iki ay çalışmadan katledildi.

Ahmet Alpdoğan öğrencileri arasında Şeker Ahmet Hoca diye tanınır. Soyut Felsefi konuları günün sıcak konularıyla kimsenin karşı çıkamıyacağı biçimde anlatırdı. Bundan dolayı da öğrenciler tarafından çok sevilen ve çok sayılan öğretmenlerdendi.

O daima Türkiye demokrasi güçlerinin birliğini ve özel olarak sosyalistlerin birliğini yaşama geçirme uğraşı veriyordu. Bu özelliklerinden dolayı Ahmet Hoca'nın faşistlerce boy hedefi yapıldığı bellidir.

Polisin türlü engellemelerine karşı büyük bir cenaze merasimi yapıldı. Başta öğretmenler olmak üzere, öğrencileri, öğrenciler, işçiler, tek tek demokratlara varasıya herkes oradaydı. 4500-5000 arasındaki kalabalık genel olarak demokrasi güçlerinin ortak sloganlarını söyliyerek, dört kilometrelik yolu yürüyerek hocalarını uğurladılar.

Mezarı başında konuşmalar yapıldı. Öğretmenler adına konuşan Hüsnü Ertung, İşçi sınıfı ve emekçi halkın bu acıyı unutmayacağını» söyliyerek, «Ahmet Hocaya karşı bu ilk görevleri olduğunu, son görevlerini de mutlaka yerine getireceklerini vurguladı.

İktidar «Albümcülüğe»

Baştarafı 1'de

bakanlık, «anarşiye» karşı mücadelede zengin bir «arşiv» sahibi olacak.

Bütün öğrencilerin, memurların, öğretmenlerin fişlendiği, takibe uğrayabileceklerinin hesabıyla albümlere geçirildikleri, öyle kolayca ve her ülkede rastlanacak türden bir olay değildir. Bu uygulama, AP'nin «polis devleti» özlemine yeterince ışık tutuyor.

Orta öğrenimde iki buçuk milyon, yüksek öğrenimde üç yüz bin öğrenci olduğunu, kamu kuruluşlarında da bir milyon memur çalıştığını varsaymak, 3 milyon 800 bin kişinin fotoğrafı alınıp albümlere konacak. Bu yetmez, bu kişilerin eşleri, çocukları, kardeşleri, ana ve babaları, mutlaka bunların etkileri altında derece derece kalmışlardır! Onların da on milyon olacaklarını düşünürsek yaklaşık 25 milyon resim gerekli olacak!

Bir albüm 500 resim alsa, 50 bin albüm gerekecek. Bir oda 500 albüm alsa 100 odalı bir site gerekli olacak. En az iki bin memur ve buna yetecek kadar şef, müstahdem, ulak, uzman vb. yeterli olacak.

Bu da yeterli değildir. Çalışanlar sendika kuracaklar, toplusözleşme masasına oturacaklar, ücret artışı talep edecekler.

Böyle olunca bu iki bin memurun da fişlenmesi gerekecek, albümler hazırlanacak, arşivler tutulacak...

Ortaya, bütün hatlarıyla bir «albüm bakanlığı» çıkıyor. Bakalım başına kim gelecek!

Gençliğin Uluslararası

Baştarafı 1'de

«ABD emperyalizm'nin Orta doğuya yönelik saldırgan çabaları herkesçe bilinmektedir. Aldığı ağır yenilgi ve darbelerle şaşkına dönen emperyalizm, saldırgan emelleriyle bölge halklarının çıkarlarını yakından tehdit etmeye devam ediyor. ABD'nin Orta Doğu'da işlediği suçlara ortak olan Türk'ye egemen sınıfları, imzaladıkları yeni ik'li anlaşmalarla işbirlikçi ve satılık karakterlerini bir kez daha açığa vurmuşlardır. Emperyalizmin ve yerli ortaklarının, sosyalist sisteme ve bölge halklarına karşı, Türkiyeyi ileri bir karakol olarak tahkim etme çabaları, elbetteki halkımızın çıkarlarını dolaysız etkilemektedir.

İşçi sınıfının mücadelesinde aktif bir yer tutan gençlik öncelikle faş'st milliyetçi hareketin azgın saldırılarını boşa çıkartmak, gençlik düşmanı politikaları etkisiz hale getirmek için kendi mücadele ve örgütlenme birliğini gerçekleştirmek, işçi sınıfı ile dayanışmasını yükseltmek zorundadır.

Öte yandan Orta Doğu halkları ve gençliği ile kardeşliğin ve dayanışmanın, bu bağları sıklaştırmanın daha da önem kazandığı günümüzde, Türk'ye gençliği verdiği mücadeleyi Ortadoğu ve dünya gençliğinin mücadelesi ile birleştirmek durumundadır. 1 Mayıs'ın yaklaşmakta olduğu şu günlerde kutlanan 24 Nisan, gençliğin Birlik ve Enternasyonalizm bayrağını daha bir yükseltecekt'r. Tüm gerici çaba'ar gençliğin işçi sınıfı önderliğindeki aktif mücadelesini durduramayacak. Türkiye gençliği gericiliğe, faşizme tesl'm olmayacaktır.

24 Nisan Türkiye Gençliğine Kutlu Olsun.

Yaşasın Gençliğin Uluslararası Dayanışma ve Birliği.»

«Yardım»

Baştarafı 1'de

Daha bir dizi zam kararının alınması ve uygulanması, özellikle ücretlerin dondurulup tüketici gelirlerinin kısılması gerekmektedir. Ancak bu sayede görünen yardımları almak mümkün olabilecek. Yani, batı ödeyecek ama Türkiye'nin de bundan önce ödeyeceği hayli ağır bir bedel vardır.

Verilen para Demirel'in umduğu ve istediği değildir. Bu nedenle hesapları altüst olmuştur. Ama böylece Batı'nın, özellikle ABD'nin hesapları yoluna girmiş olmaktadır. Çünkü, Demirel bundan böyle, bedelini ödediği kadar alabileceğini ummaya devam edecek ve belki de bedelini öded'kçe alabilecek. Ama bu bedelin içine ABD'nin Ortadoğu'daki hesaplarına yardımcı olmak da girmektedir. Bu nedenle Demirel'in ödiyebilecekleri, dolayısıyla alabilecekleri sınırlı kalacaktır.

Halbuki içine düştükleri durumda tekellerin ihtiyaçları sınırsız denecek kadar fazladır. Örneğin yılda en az dokuz milyar dolar, sadece duran çarkları, sıfır büyüme hızına razı olarak işletebilmek için gereklidir. Bunun bulunması, alınması olanağı yoktur.

Demirel'in hesapları altüst oldu. Ama başka ve yeni hesaplar geliştirmektedir. Bu da, işçilere, emekçilere vermemek, böylece tekelleri geçici de olsa bir soluğa kavuşturmak. Bu hesap zorlamaları, baskıları gerekli kılıyor. Olanı yetmeyince dahası akla getiriyor. Ve olaylar bu yönde seyrediyor.

Batı'nın ne verebileceği belli olmuştur. Türkiye'nin bundan ne kadarını alab leceği ise, önümüzdeki günlerde yapacağı «kur ve fiyat ayarlamalarıyla» anlaşılacaktır. OECD'nin «taahhüdünün bedeli işçi ve emekçilere yüklenerek istenecektir. Bu çerçevede ise nereye kadar gidebileceğini göreceğiz!

DEVRİMCİ

Baştarafı 3'de

feri için mücadelede birleşmeden önce dahi, zorunludur.»

«Bugün bazı kapitalist ülkelerde emekçi kitleler, proletarya diktatörlüğüyle burjuva demokrasisi arasında değil, burjuva demokrasisiyle faşizm arasında kesin bir tercih yapmak, ve o tercihi bugün yapmak zorunluluğu ile yüz yüzeler.» (G. Dimitrof, Seçilmiş Eserler, Sofya 1972, İngilizce, Cilt 2, s. 28, s. 101) diyordu. Yani bir başka deyişle, faşizmin saldırılarının alabildiğine yoğunlaştığı o günlerde, acil olanın devrim değil, faşizme geçit verilmemesi olduğunu söylüyor du.

Evet, gün, faşizm tehlikesine karşı tüm demokrasi güçlerin ortak bir cephede bütünleştirmenin, faşist zorbalığa karşı direnmenin, faşizme geçit vermemenin günüdür. Ama işçi sınıfı sosyalistleri, yani gerçek devrimciler bilirler ki, içinde bulunduğumuz şartlar ve gelişme süreci her an faşizme ölüm diye haykıracağımız, devrim bayrağını yükselteceğimiz günlere de gebedir. Bir devrimci için önemli olan, böylesi bir ihtimale hazırlıklı olmak, «faşizme geçit vermemeyi» öne alan bu mücadeleden, «faşizme ölüm» diyen bir diğer mücadeleye iktidarı ele geçirip faşizmi mezarına gömecek, emperyalizme bağımlılığa, tekellerin egemenliğine ve şovenizme son verecek mücadeleye, sıçrayabilecek yaratıcılığı, esnekliği ve devrimci atılımı gösterebilmektir!

İşçi

Baştarafı 1'de

toplu sözleşme ve grev hakkını yoketmek, ücretleri dondurmak ,sömürü ve baskıyı daha da arttırmak için çağdışı, insanlıkdışı «yasa tasarıları»nı parlamentoya getiriyor.

İşçi sınıfımız bugün grev ve direniş alanlarında 15-16 haziranlardan, DGM direnişlerinden ve 1 Mayıslardan kazandığı güçle direniyor...

İşçi sınıfımız kazanacaktır. Grev alanlarındaki direniş alanlarındaki cesareti, birinci, kararlılığı ve yöneticiliği bunu kanıtlamaktadır.

Gerçek Durum

malıdır. Yani **proleter karakterli** olmalıdır. «Proleter karakterli» olması demek, bizzat işçiler tarafından kotarılması demektir. Yani bir kapsam meselesidir 1 Mayıs'ların proleter karakterli olması. Yoksa, kimilerinin sandığı gibi, işçilere «proleter devrimci önderlik» (!) etmek ya da proleterleri götüremediğin yere onun «sembollerini» getirmek «proleter karakterli» olmaya yetmez. 1 Mayıs pratiğini sınıfın öncüsü ya da sembolleri değil, bizatihi sınıfın kendisi yapar. Aksi halde kimi öğrenci gruplarının «ideolojik öncülük»leri, yani işçi sınıfına «kendinden menkul vekâletler» 1 Mayıs pratiği sayılamaz.

1 Mayıs 1980'de bunu sağlamak, ancak demokrasi güçlerinin en geniş davranış birliğini gerçekleştirmeleri ile mümkün olabilecektir. Sosyalistler başta olmak üzere, tüm 1 Mayıs güçlerinin, maceracılığa kapalı işbirliği 1 Mayıs'ın, anlamına ve kapsamına uygun olarak kutlanmasını mümkün kılacaktır. Bu, bireysel çıkışlardan, işçi sınıfı adına vekâleten eylem «koymaya» kalkışan maceracı sorumsuzluklardan farklı bir şeydir. Ancak bu kapsamıyla yapılacak bir 1 Mayıs pratiği için sınıfının ve onun doğal sınıf dostlarının demokratik özlemlerini karşılayabilir ve baskıları geriletebilir. Bunun dışında başka bir seçenek yoktur.

Bu noktada DİSK'e önemli görevler düştüğü açıktır. DİSK kendine düşen görev ve sorumluluklardan yan çizmemeli, işi oluruna bırakan tutumlardan uzak olmalıdır. Çünkü burjuvaziye karşı iş üretmek yerine söz üretmek iyiden iyiye DİSK'in bir alışkanlığı haline gelmektedir. Lafazanlığı giderek pratiğin kendisi saymanın önü bu 1 Mayıs'da alınmalı ve demokratik haklar cilâlı sözlerle kurban edilmemelidir.

1 Mayıs'ın anlamı kadar, 1980'de Türkiye'de işçi sınıfı açısından taşıdığı özel önem de, belirsiz tutumlara, yuvarlak lâflarla oyalamaya ve oyalanmaya elverişli değildir. 1 Mayıs işçiler tarafından DİSK'in organizasyonu altında gerçekleştirilmesi gereken bir demokratik haktır. Baskılar bu hakkı kullanmaktan vazgeçmemiz sonucunu doğurmamalıdır. Buna izin verilmemelidir. Ve işçi sınıfının zengin dünya pratiği ve yaratıcı bilinci önümüze çok sayıda değişik eylem türlerini ve örneklerini koymaktadır. Bu başlı başına olanaktır. Çünkü işçi sınıfının bizzat üretimi elinde tutması, onun birinci aracıdır. Proletaryanın kollektif ruhu ve yaratıcı karakteri ise pratiğin belirleyici bileşenidir.

Ama bu, sorunu ciddi ve pratik planında ele almakla olur. Söz düellosunu, bu işin pratiği yerine geçirmek ve demeçlerle 1 Mayıs'ın kutlanmış olacağını varsaymak yanılgıların en büyüğüdür. Siyasi gericiliğin bütün güçleriyle 1 Mayıs kutlamalarını engellemeye çalışması boşuna değildir. O kendi çıkarı açısından buna büyük önem veriyor. 1 Mayıs güçleri de sorunu aynı önemde ele almalı ve dünyanın bütün ülkelerinde bu demokratik hakkın işçiler için nasıl ekmek ve su gibi doğal bir hak haline geldiğini, bir süreç içinde bizdeki 1 Mayıs düşmanlarına kanıtlamalıdırlar.

1 Mayıs 1980'de demokrasi güçlerini önemli görev, sorumluluklar beklemektedir. Demokrasinin yığınsal güçlerini, Türkiye'nin dört bir yanında seferber edebilecek ve bu potansiyeli 1 Mayıs pratiğinde toplayabilecek birlik ve beraberlik, gösterilebilmelidir.

Dünyanın bütün kapitalistlrinin iyi-kötü hazmetmek zorunda kaldıkları 1 Mayıs'ı, bu yığınsal temeline rağmen eğer bizdekiler hazmedemiyeceklerse, bu kendilerinin bilecği iştir!

TSİP adayı gözaltına alındı

Baştarafı 1'de

çimler öncesinde gözaltına alındı.

Gözaltına alınmaya neden olarak, Tahsin Kimyon arkadaşın adresinde İngiltere'den posta ile gönderilen İşçinin Sesi gazetesi neden oldu

İngiltere'de oturdukları yerden Türkiye'de devrimci durum ilân eden ve kendilerini işçi sınıfı ve Türkiye halk güçleri adına veakaleten devrimi yönetmekle yükümlü gören bu Hyde Park devrimcileri, devrimin kurmaylığını layıkıyla yerine getirmek için emperyalizmin ve burjuvazinin posta zincirinden yararlanarak emperyalizmin zayıf halkasını koparmaya çalışıyorlar! İşçi sınıfının bağımsızlığını burjuvazinin posta şebekesine bağlayarak hikmetlerini Türkiye'nin dört bir yanına yaymak isteyenler, kendileriyle uzaktan yakından bir ilgisi olmayan ve Türkiye devrimini Londra'da değil, Türkiye'de arayarak, sınıf mücadelesinde saf tutanların başına çorap örmekten geri durmuyorlar.

Tahsin Kimyon arkadaş da, işte Büyük Britanya metropolünden Türkiye işçi sınıfını kurtarmaya çalışanların azizliğine uğrayan devrimcilerden birisi oldu.

Tekelci burjuvazi de, posta maddelerini pervasızca açarak bizzat kendi yasalarına ne denli sadık kaldığını gösterirken, Londra devrimcilerinin «eyleminden» yararlanmak fırsatını kaçırmadı.

sinema

Baştarafı 6'da

belgesel bir nitelik de taşıyordu. Bilim, din adamları, düşünürler, konu ile ilgili görüşlerini de seyirciye aktarıyorlar.

Tüm bu filmlerin yanısıra, senaryosunu Yılmaz Güney'in yazdığı, Zeki Ökten'in yönettiği «Düşman» sansür tarafından yasaklandı. Oysa aynı filmin senaryosu, Berlin Filim Şenliğinde «İnsani değerleri ve toplum yaşamını en iyi yansıtan senaryo» diye nitelendirilerek ödüllendirilmişti.

Yeşilçam imparatorluğundan sıyrılabilmiş, iyiye, doğruya yönelik nice filimler yapılmasını diliyoruz.

İşçi sınıfı haklarını almaya kararlı!

Teknik Boya işçileri sendikal haklarından geri adım atmıyacak!

Teknik Boya Fabrikası'nın 480 işçisi, grevde bir ayı doldurdular. Grevi ayni inançla, tüm haklarını kazanıncaya kadar sürdüreceklerini söylüyorlar.

İşçiler, patronların fiyatları dondurma talebinin ardında işçileri iliklerine kadar sömürmek ve acından öldürmek amacının saklı olduğunu örneklerle açıklıyorlar. Bu tür istekler karşısında işçi sınıfının sessiz kalmak şöyle dursun, haklı taleplerini patronlara kabul ettirinceye kadar grevi sürdüreceklerini belirtiyorlar. İşveren sözcülerinin «grev sürelerini kısıtlamaya, ücretleri dondurmaya, sendikaların hükümetçe denetlenmesine» yönelik taleplerinin son derece gerici, anti-demokratik, dahası benzerlerine faşist ülkelerde rastlanan talepler olduğunu da söyleyen işçiler, «bu dönemde bu tür gerici yasa tasarılarına karşı uyanık olduklarını, bunlara karşı direneceklerini» anlatıyorlar.

Sosyalist gençler, grevdeki işyerlerine dayanışma ziyareti düzenlediler. İşçiler ziyareti sevinçle karşıladı ve sık sık gelmelerini, konuşmalarını istediler.

İşçiler, «AP ve CHP işçiye birşey vermez. Beklemiyoruz da.» diyorlar. «Siyasi tercihimiz bundan sonra sosyalizm doğrultusunda olacaktır. Ancak sosyalistlerin ayrı partilerde olmaları kafamızı karıştırmıyor dersek yalan olur.»

İşçiler, greve çıktıklarından beri, sıkıyönetimin ve polisin çeşitli baskılarına maruz kaldıklarını anlatıyorlar. Grev sözcüsü işçilerden biri, elinde sopa bulunduğu gerekçesiyle tokatlandığını, elinde DİSK gazetesiyle grev yerine gelen bir işçinin ise karakola çekilerek dövüldüğünü dile getiriyorlar.

«Ama bütün bunlara rağmen geri adım atmak yok. Haklarımızı alıncaya kadar grev mücadelesini sürdüreceğiz. Bizden bugünkü sendikal haklarımızı geri almaları ise tümden olanaksız.»

İşçiler, Halit Narin'in TV'de günlerce, konuşturulduğunu da sözlerine ekliyerek, «TRT azıcık demokrasiye uymak istiyorsa, bir gün de bize söz hakkı versin.» diyorlar. «Halit Narin'i karşımızda kanuştursun. Emek ve sermayenin sözcüleri karşı karşıya gelsin. Demokrasiden söz ediyorlarsa, bu böyle olmamalıdır. TRT unutmasın ki, iki elimiz yakasında olacaktır.»

TSİP, TİP ve BD'nin ortak grev ziyaretlerini de olumlu karşılayan işçiler, «Nasıl ki sendikalar arasındaki farkı bugün ayırıyoruz, Türk-İş'in sarı ve patron sendikası, DİSK'in ilerici sendika olduğunu görüyoruz, işçi sınıfının siyasi partisini de bir gün öylesine açık biçimde göreceğiz. Ancak, dileğimiz odur ki, sosyalistler, gecikmeden birleşirler ve biz de gerçeği daha çabuk kavrarız.» diyorlar. «Bu gerçeği tez zamanda görmemiz gerçekten zorunludur. Çünkü sınıfımızın nihai kurtuluşu ancak emekçi halkın iktidarıyla olacaktır.»

«Çocuklarımız da sınıf mücadelesini öğreniyor.» diyor Örme-İş grevcileri.

Üretiyoruz, yöneteceğiz de!

Böyle diyor Örme-İş'in grevci işçileri. Grev yerinde çocuklarıyla birlikte gözcülük eden işçiler. «Çünkü çocuklarımız da şimdiden sınıf mücadelesinin çetin koşullarında yetişiyor, öğreniyorlar, yoksulluğu ve yoksulluktan nasıl kurtulunacağını.» İşçilerin fabrika yönetiminden uzak tutulmasını eleştiriyorlar.

«3000 liraya çalışıyoruz. Alınterimiz sudan ucuz. Elbette istemezler yönetime katılmamızı. Çünkü bu paraya patronlar bir damla ter akıtmazlar. Hem terlemeyi ne bilir onlar! Biz çalışalım, onlar kazansın! Bildikleri bu. Biz, bugün yorgun argın eve döndükten sonra ertesi gün çalışabilmemize yetecek parayı istiyoruz, fazlasını değil. Bunu bile çok görüyorlar. Tüp olmuş 300 lira. Et 400 lira. Yanına sokulamıyoruz. Boynu bükük geçtiğimiz yeter dükkânların önünden. Bunun için grevdeyiz işte. Keyfimizden değil. Grev süremizi kısıtlatmayız biz.»

TRT'den cevap hakkı istiyor Örme-İş'in kadın-erkek tüm işçileri. «TV, bir sürü sudan program yapıyor. Patronları saatlerce konuşturuyor. Bu de bizim yaşayışımızı programa alsınlar. Grev yerlerinde dinlesinler. 28 bin liraymış... Bu parayı dokuz ayda alamıyoruz, değil bir ayda. TV bu yalanları yayınlıyor işte haber diye. Habermiş... Resmen işçi düşmanlığı... Bizler bordro mahkûmlarıyız. Hükümetin de işverenin de bizleri düşünmediği gün gibi aşikâr. Bunu bilmiyen mi var?»

Patronların suçlamalarından yılmayacaklarını söylüyor işçiler. Kararlı olduklarını anlatıyor her biri ayrı ayrı. «İyi gidiyor. Onlar düşünsün. Çok zor geliyorsa grevlerin uzaması, versinler hakkımızı. Yolu yok, alacağız zaten!»

Gerçek Konuşalım

REMZİ ÇIĞ

Sadece Kumaş mı Dokurlar?

Tekstil işkolu, kapitalist toplumun ilginç alanlarından biridir. Kapitalistler bu işkoluyla gözlerini dünyaya açmışlardır. İlk kapitalistler genellikle dokuma patronlarıdır.

Tekstil işkolu, kapitalizm kadar eskidir ama bu işkolunda çalışanların durumu, özellikle Türkiye'de oldukça kötüdür. Tekstil işçileri, denebilir ki Türkiye'nin en az ücret alan işçileridirler.

Yıllardır Tekstil işçilerine karşı sömürünün en amansız biçimlerini uygulayan patronlar, şimdilerde işçilerin büyük grevleriyle karşı karşıyadırlar. Biraz da bunun için şaşkındırlar. Nasıl oluyor da onlara göre, bunca yıl açlığa razı olan Tekstil işçileri, şimdi ayağa kalkabildiler.

Şaşkınlıkları o kadar çoğaldı ki, en irileri, Narin gibi narin olanları çileden çıktılar. «Bu grevler ideolojiktir» diyerek Tekstil işçilerini kolluk kuvvetlerine ihbar etmeye kalktılar. Sendika greve giderken, genel başkanı Rıdvan Budak'ı tutuklattılar. Hem de hangi gerekçeyle biliyor musunuz? «Ticareti engelliyor» gerekçesiyle!

Şimdi siz Tekstil işçisi olun da onlara gülmeyin. Kapitalizmi benim sırtımdan kurdun. Kendi saltanatını benim sırtımdan kurdun. En az ücreti bana verdin. Şimdi de kalkmış grevimi «ideolojik» buluyorsun!

Onlara verilecek bir tek cevabımız olabilir: İdeolojikse ideolojik, sana ne?

Ama bu iş koluun patronları o kadar çoktur ki. İçlerinden bazıları alabildiğine irileşmiş, Narin gibi de rezilleşmiştir. Halbuki Tekstil patronlarının büyük çoğunluğu güdük kalmış. Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası çatısı altında toplanmışlar ama bu çatı Narin gibi Sabancılar gibi, Sapmazlar gibi üç beş tekelciyi korumuş.

Şimdi onların bu sendikaları çözülüyor. Yıllardır gaddarca sömürdükleri işçilerin greve gitmeleri sonucu, kendi birliklerinin bozulduğunun öfkesi içindedirler. Zaten, tekelleşmiş Tekstil patronlarının en azılı işçi düşmanı kesimleri, işçi grevlerini «ideolojiktir» diyerek gammazlamaları bundandır.

Tekstil işçileri artık eskisi gibi kolayca teslim olmayacaklarını kanıtladılar. Haklarını alıncaya kadar direnecekler. Yalnız da değildirler. İşçi sınıfımızın en ileri ve politik kesimleri, DİSK çatısı altındaki sendikalar, demokratik örgütler, ilerici siyasi hareketler ve sosyalistler, grevdeki işçi sınıfıyla dayanışma içindedirler.

Daha bitmedi. Beklesinler, göreceklerdir hangi grevlerin ideolojik olduğunu ve işçi sınıfına karşı kurulan tuzakların kimin ideolojisine hizmet ettiğini.

İşçiler şöyle diyorlar: Grevdeyiz. Haklarımız için direniyoruz ve grevlerimiz, sınıf çıkarlarımızın gereğidir.

İşçi sınıfı bunu demeye başladığı için, korkularından şaşkınlığa düşmektedirler. Korksunlar... belki ecele faydası olur!

Çerkezköy Gümüşsuyu işçileri tek ses, tek yumruk olarak grevde!

Çerkezköy işçileri tek ses, tek yumruk!

Dinarsu, Gümüşsuyu'nun yiğit işçileri, yurt çapında dalgalanan grev bayrağını coşku ve inançla daha bir yükselttiler. Greve çıkan 1500'ü aşkın işçi, tek ses, tek yumruk halinde, dayanışma içinde grevdeler.

«Biz, binleri, yüzbinleri buluyoruz. Patronlar ise bir avuç. Tekvücut olarak greve çıkmamız onları korkutuyor ve korkuları onları çok konuşturuyor. Ama biz de sessiz değiliz. Yurdun dört bir yanından haykırıyoruz: Haklarımızı alacağız. Haklarımıza yenilerini de katacağız. İş güvenliği ve insanca yaşamak için sonuna kadar grevdeyiz.»

İşçiler, bu grevlere patronların ve hükümetin büyük önem verdiğini, işçileri emekçi halktan koparmak için ellerinden geleni yaptıklarını anlatıyorlar. Ama biz de önem veriyoruz, diyorlar. «Faşist saldırıların hızlandığı şu günlerde, grevlerimiz, demokrasiye meydan okuyanlara pabuç bırakmıyacağımızın da bir göstergesidir. Bu böyle biline!»

İşçiler, Tekstil sendikacılarına yapılan baskıların ne amaç güttüğünü de bildiklerini söylüyor ve «patronların oyunlarını boşa çıkaracağız» diyorlar.

Tekstil işçileri grev çadırlarının önünde görülüyorlar.

Kasar Boya işçileri: Başımız diktir!

Grevde 50. günü gerilerde bıraktı Kasar Boya'nın dirençli işçileri. 50 gün öncesinde olduğu gibi, inançlı, yüzlerinde ayni kararlı gülümseme ve başları dik!

«Yalan söylüyor patronlar. Dipten doruğa yalan! İdeoloji suçlamasıyla bizi caydıramazlar. Tek kelimeyle açız ve iş güvencemiz yok! Sendikamızdan haklarımızı aramasını istiyoruz. Sendika toplu sözleşme masasına oturuyor. Patronlar, aç kalmaya devam edin, azla yetinin, diyor. Ben istediğim işçiyi atabileyim diyor işveren- Sendikamız, aynen bizim istediğimiz gibi, hayır diyor, haklıyız, haklarımızı alacağız diyor. Olan biten budur. Haklıyız ve bu yüzden de başımız diktir.»

«Kanunsuz grev» suçlamasına, «en başta işçiyi aç bırakmak yasa dışıdır» diye cevap veriyorlar. «Biz bu kanunsuzluğu ortadan kaldırmak istiyoruz. Patronlar, bizi aç bırakmanın kanunsuzluğunu görsünler önce. Sendikal haklarımızı çiğnemek için didindiklerini görmediğimizi mi sanıyorlar.»

175 işçi çalışıyor Kasar Boya'da. Sıkıyönetimin, polislerin baskısı onlar için de sözkonusu. «Paranın sözü geçiyor bu düzende. Sermayenin sözü geçiyor. Ama biz diyoruz ki, yasalar bize de konuşma hakkı verdi. Kazandığımız demokratik hakları kullanarak biz de konuşacağız. Konuşuyoruz işte: Greve devam! Baskıyla bizi yıldıramazlar.»

GAZİANTEP'TE GÜNEYDOĞU TARIM SATIŞ KOOPERATİFİ BİRLİKLERİNE BAĞLI İŞYERLERİ GREVDELER

«Hakkımızı söke, söke alacağız»

Yılmaz KAPLAN

Burası «Güneydoğu»nun en büyük işletmelerinden birisi. Vardığımızda, ta uzaklardan duyduğumuz grev davulunun sesi yeri göğü çınlatıyordu. Grev çadırı kurulmuş işçiler, kadınlı-erkekli halaya durmuşlardı. Ve bu halayın her figüründe, sınıf mücadelesinin kararlılık ve coşkusu okunuyor.

İşçiler ziyaret grubumuzu içtenlikle, sevinçle karşıladılar. TSİP'ten geldiğimizi ve dayanışma duygularımızı belirttik, bizi de halaya kattılar. Grev yeri, şenlik alanıydı adetâ.

«Güneydoğu Tarım Satış Kooperatifi» kırkbin ortaklı binbeşyüz civarında işçinin çalıştığı ve milyarlarca liralık üretimi olan bir kooperatiftir. Fakat kurulduğundan bu yana işçilerin ve köylülerin alın teriyle meydana gelen bu dev kuruluş, iktidarların vurgun kaynağı haline getirilmiştir. Gerek üretici köylüler, gerekse işçiler, kendi ürünlerinden yararlandırılmamışlardır. Siyasi iktidarın yine MC'ye geçmesiyle, GÜNEYDOĞU, yeniden MC'nin arpalığı haline getirilmeye çalışılıyor. MC, Tariş'te, Antbirlik'de, Çukobirlik'de olduğu gibi Güneydoğu'nun da yöneticilerini değiştirerek kendi yandaşlarını yerleştirdi. Daha da yüzlerce işçinin çıkarılma plânları yapılıyor. İşçilerin iş güvencelerinin tehdit edilmesi, grevin en önemli nedeni. Bundan sonrasını Bank-Sen yöneticilerinden dinleyelim; biz sorduk, onlar söyledi...

«Biz, 1.8.1979 tarihinden bu yana toplu sözleşme hazırlıkları içindeyiz. Çeşitli kereler görüşmeye oturduk, fakat anlaşma sağlanamadı. Taleplerimiz arasında bulunan bazı maddeler onların işine gelmiyordu. Bu maddelerden birincisi «İş güvenliği» maddesiydi ki, biz bundan vaz geçemezdik. Zira her iktidar değişikliğinde yüzlerce işçi-emekçi kardeşimiz işten atılıyor, açlığa susuzluğa terkediliyordu. En son toplu sözleşme oturumumuzda 28 1.1980'de uyuşmazlıkla sonuçlandı. Üç işyerinde 1000 işçiyle grevdeyiz. Bunun yanı sıra Malatya, Urfa ve Adıyaman'da Güneydoğu'ya bağlı öbür işyerleri de merkezi talimata göre greve çıkacaklar. Güneydoğu fabrikaları kırk yıldan beri çalışmaktadır. Bank - Sen'in yetki almasından sonra, hiçbir işçi siyasi düşüncesinden dolayı işten atılmamıştı.»

Hükümet ve MESS. grevlerin ideolojik olduğunu söylüyor. Ne diyorsunuz?

«Bu sözler, hükümetin kendi alçakça ve saldırgan politikasını gizleme çabasından başka birşey değildir. Onların tek amaçları İMF'nin dayatmalarına cevap vermektir. Onlara göre sermayenin işine yaramayan her şey, her hareket ideolojiktir. Milyonlarca işsizin olduğu bir ülkede iş güvencesi ve çoluk çocuğun ekmek parası için hak mücadelesine giren işçileri suçlamak, hükümetin patron yanlısı tavrını bir daha sergiledi.

«Üretici köylüden çok tüccarları ve sanayicileri koruyan burjuva hükümetler, gerek düşük taban fiyatı politikasıyla, gerekse kooperatiflerdeki sözleşmeleri geciktirerek, köylünün tüccarın kucağına düşmesini sağlıyorlar. Şu günlerde mercimek alım kampanyası var. Grevde olan işyerimiz, alım kampanyasına giremeyecek, küçük üretici ürününü ucuz fiyatla tüccara kapattıracak. İşveren

Güneydoğu Tarım Kooperatif Birlik işyerlerinin grevci işçileri

bunu özellikle istiyor. Gerçekte köylülerin çıkarları işçilerinkiyle aynıdır. Köylüler, bu oyunun farkındadırlar, haklarımızın verilmesini istiyorlar. İlimizde ve taşradaki kooperatif yöneticisi köylüler, grevimizi desteklediklerini belirten telgraflar çektiler başkana. Yine aynı şekilde, üzüm suyu işletmesinde üretimin durması, uluslararası gazoz tekellerine yarıyor. Bu nedenle, kasten uyuşmazlık yaratılıyor.

15 Mart günü Ereğli'de «baskı yasalarına, faşizme, hayat pahalılığına, kıyımlara karşı demokrasi mitingine SGB, Genç Öncü, İGD, TÖB-DER, TÜM-DER, TÜTED üyeleri ile Genel-İş ve Tekstil sendikalarının yanısıra 1500 kişilik bir halk topluluğu katıldı.

kıssadan hisse!..

H.ELŞAN

